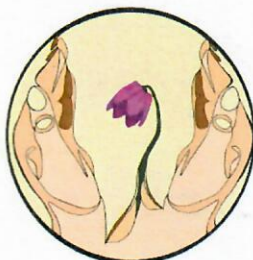

**KISVÁRDAI SZC MÁROKPAPI TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA,
GIMNÁZIUM ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

SZAKMAI PROGRAM

(módosított)
2025/26-os tanév

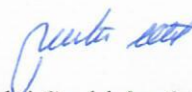

Erdélyi Viktória
igazgató

A főigazgató a kancellár egyetértésével jóváhagyja az intézmény Szakmai Programját.

Kisvárdai Szakképzési Centrum
főigazgató
Bodnár Attila Sándor

Kisvárdai Szakképzési Centrum
kancellár
Matus Attila Imre

Kisvárdai, ...^{06.}.....hó.^{20.}.....nap

Kisvárdai, ...^{06.}.....hó.^{20.}.....nap

Tartalom

1. Bevezetés	4
2. Intézmény adatai	5
Az intézmény szakmai programja	7
3. SZAKMAI PROGRAM	7
Bevezető	7
Az intézmény nevelési programja	8
3.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos oktatói feladatok	17
3.3. A szakképző intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	28
3.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	38
3.5. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	42
3.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos oktatói tevékenység helyi rendje	44
3.7. A tanulóknak/ képzésben résztvevőknek a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga, gyakorlásának rendje	55
3.8. A tanuló/a képzésben résztvevő, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	58
3.9. A tanulmányok alatti vizsga szabályai, valamint a szóbeli vizsga felvételi követelményei:	66
3. 10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai:	72
3.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv	79
4. A szakképző intézmény oktatási programja	80
4.1. Az intézményben tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászámai, valamint a közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	80
4.1.1. Szakképző iskola	80
4.1.2. Technikum	83
4.1.3. Kk12-Kk13. évfolyam érettségire felkészítő (felnőttképzésben)	83
4.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	85
4.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai	86
4.4. Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a felkészítést az intézmény tanulóinak a közép- vagy emeltszintű érettségi vizsgára való felkészítést kötelezően vállalja	86
4.5. A középszintű érettségi vizsga témakörei	87
4.6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái	87
4.7. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	106
4.8. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	106
4.9. A szakképző intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programjai, tevékenységei	106
Intézményünk egészségnevelési elvei:	106
4.10. A tanulók/képzésben résztvevők esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	115
4.11. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok	116
4.12. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek	117
4. 13. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez a fejlesztési feladatok és követelmények a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján	121
5. Képzési program a képzési és kimeneti követelmények és a programterv alapján a szakképző intézményre konkretizált képzési program	122
6. Egészségfejlesztési program	132

AZ ISKOLARENDSZERŰ FELNŐTTOKTATÁS GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 133

Bevezető 133

1. Az iskolarendszerű felnőttoktatás gimnáziumának nevelési programja	133
1.1. Az esti gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai feladatai, eszközei, eljárásai	133
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	133
1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	134
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	134
1.5. Az oktató helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	137
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje	140
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	140
1.8. A szülő, a tanuló, az oktató és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	140
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint a közép fokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	142
1.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	145
1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	145
2. Az iskolarendszerű felnőttoktatás gimnázium esti tagozatának helyi tanterve	145
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	145
2.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	149
2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	149
2.4. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	155
2.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a oktatóválasztás szabályai	155
2.6. Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a felkészítést az iskola vállalja	155
2.7. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei	157
2.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	157
2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	157
2.10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	158
2.11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési programok és tevékenységek	158
2.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	158
2.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	158
2.14. Az oktatótestület által szükségesnek tartott további elvek	158
2.15. Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket	158

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS NEVELÉSI TERVE 159

Bevezetés 159

1. Az intézményben folyó oktatói munka főbb jellemzői	159
2. Művészeti iskolánk szerkezeti felépítése	160
3. Az alapfokú művészetoktatás eszközei, feladatai, eljárásai	160
4. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere	162
4.1. Képzőművészet	162
5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	164
6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	165
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	166
8. Tantárgyi struktúra, óraszámok	169
8.1 Képző- és iparművészeti ág	169

9. A teljesítmények, ellenőrzésének, értékelése, a beszámoltatás formái	170
10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének	171
11. A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája	171
12. A szülő, a tanuló, az oktató együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei ..	174
13. A tanulói jogviszony létesítése, az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	175
14. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	180
15. Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	181
16. Az oktatók helyi feladatai.....	182
17. A művészeti alapvizsga és záróvizsga	185
18. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-oktató munkát elősegítő eszközök és felszerelések jegyzéke, személyi feltételek	190
MELLÉKLETEK:	191
ZÁRADÉK	192

1. Bevezetés

Jogszabályi háttér

Törvények

- Szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvényben (Továbbiakban: Szkt.)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Továbbiakban: Nkt.)
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

Rendeletek, kiadványok

- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendeletben (Továbbiakban: Szkr.)
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 20/2012. (VIII. 30.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A Kormány 245/2024.(VIII.8.) Korm. rendelete a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatban korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet iskola-egészségügyi ellátásról.
- A szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványa a szakmák Képzési és Kimeneti Követelményei (KKK), valamint a szakmák Programkövetelményei (PTT) <https://akkreditalt-vizsgaztatas.ikk.hu/kkk-ptt>
- Heti óraterv minta a szakképző intézmény oktatási programjának elkészítéséhez https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/heti_oraterv_minta_1pdf-1589389074614.pdf

2. Intézmény adatai

Az intézmény alapadatai:

Az intézmény neve: Kisvárdai SZC Márokpapi Technikum, Szakképző Iskola, Gimnázium, és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény székhelye: 4932 Márokpapi, Fő utca 1-7.

OM azonosító: 203 043

Feladat-ellátási hely kódja: 009

Ügyvitel típusa: a Kisvárdai SZC részeként működő intézmény

Az intézmény fenntartója: Kulturális és Innovációs Minisztérium 1054 Budapest, Szemere utca 6.

A középírányító szerv megnevezése, székhelye: Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, 1089 Kálvária tér 7.

Az intézmény alapfeladatának, szakfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

Alapfeladatai:

1. szakképző iskolai szakmai oktatás
2. technikumi szakmai oktatás
3. gimnáziumi nevelés-oktatás
4. Alapfokú művészetoktatás
5. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

Szakfeladatai:

091240	Alapfokú művészetoktatás
091250	Alapfokú művészetoktatással összefüggő működtetési feladatok
092211	Gimnáziumi oktatás, nevelés szakmai feladatai
092212	Sajátos nevelési igényű tanulók gimnáziumi nevelésének, oktatásának szakmai feladatai
092221	Közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092222	Sajátos nevelési igényű tanulók közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092231	Szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatás szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092232	Sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
092260	Gimnázium és szakképző iskola tanulóinak közismereti és szakmai elméleti oktatásával összefüggő működtetési feladatok

092270	Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok
092290	Iskolarendszeren kívüli ISCED 3 szintű OKJ-s képzés
093020	Iskolarendszeren kívüli ISCED 4 szintű OKJ-s képzés
095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés
095040	Munkaerő-piaci felnőttképzéshez kapcsolódó szakmai szolgáltatások

Képzési formák táblázatos felsorolása

Technikum

Ágazat	Szakma megnevezése	Azonosító száma	Munkarend nappali/esti
22	Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens	5 0923 22 04	esti
17	Kertésztechnikus	5 0821 17 02	esti
	Erdésztechnikus	5 0812 17 06	esti
Kizárólag érettségi vizsgára felkészítő technikumi oktatás 12-13. évfolyam			esti

Szakképző Iskola

Ágazat	Szakma megnevezése	Azonosító száma	Munkarend nappali/esti
22	Szociális gondozó és ápoló	4 0923 22 03	nappali/esti
06	Kőműves	4 0732 06 08	nappali

Gimnáziumi nevelés-oktatás

Alapfeladat	Az oktatás munkarendje
Gimnáziumi nevelés-oktatás 9-12. évf.	esti

Az intézmény szakmai programja

3. SZAKMAI PROGRAM

Bevezető

Az élet a hitre épül – hirdeti a munkásfiatalok keserves erkölcsi és anyagi helyzetén változtatni akaró és tudó, képzésüket, nevelésüket küldetésül választó – német katolikus pap, Adolph Kolping.

Az élet a hitre épül – valljuk mi is a „soha meg nem elégedés” nyugtalanságával, a valós és aktuális megoldásokat szüntelenül keresők és az útra kelni mindig készek bátorságával, a befogadás és a megnyílás készségével: *hiszünk abban, hogy a világ és a saját sorsunk formálható.*

Szakképző intézményünk az „árnyékosabb térről jövő” fiatalok számára szeretné az életet biztonságosabbá, kiszámíthatóbbá, élhetőbbé tenni. Szeretnénk értelmes életre tanítani a fiatalt mint „egyedüli és megismételhetetlen személyiséget”; szeretnénk őt hozzásegíteni önmaga megtalálásához, vállalásához, kiteljesítéséhez. Alapvető célunk olyan szakképző intézmény működtetése, amelyben a tanuló, képzésben résztvevő és az oktató egyaránt jól érzi magát, ahol biztosítva van tanulóink, képzésben résztvevőink egyéni képességeinek a kibontakoztatása, a tehetségek érvényesülése, a szociokulturális hátrányok kompenzálása (végső célként azok eltüntetése), és a társadalmi integráció lehetősége. Biztosítani kívánjuk a roma kultúra, szokások, hagyományok ápolását, valamint megismertetjük tanítványainkkal a többségi társadalom kulturális értékeit és szocializációs szokásait. Ezért tömören fogalmazva a küldetésnyilatkozatunk:

„Ha vállalod, és mindig újra vállalod, kézen fogunk, s veled együtt esélyt adunk neked.”

Az intézmény nevelési programja

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók és képzésben résztvevők értelmi, érzelmi, akarati tulajdonságainak megalapozására, az önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakítására, fejlesztésére. Képzésünk tartalma az emberre, társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók, képzésben résztvevők életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók és képzésben résztvevők: műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolatát, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

Egész tevékenységünk arra irányul, hogy segítsük tanítványainkban, képzésben-résztvevőkben kifejleszteni a következő kompetenciákat:

- szövegértés – szövegalkotás,
- matematikai logikai kompetencia,
- idegen nyelvi kompetencia
- szociális, életviteli és környezeti kompetenciák
- életpálya-építési kompetencia
- digitális tudás fejlesztése
- kreatív és széles látókörű gondolkodás kialakítása

3.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A szakképző intézményben folyó szakmai oktatás pedagógiai alapelvei:

Pedagógiai alapelvünk, hogy:

- A korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése a szakképző intézmény szakmai oktatását a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át;
- kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: a komplexitás elve, azaz annak állandó figyelembevétele, hogy az oktatás és képzés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- az oktatás két alapvető tényezője: az oktató és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van;

- az oktató irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók, képzésben résztvevők aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához;
- a szakképző intézmény valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát;
- minden intézményi tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a tanulóink okos szeretete hatja át;
- intézményünk a fiatalokat, képzésben résztvevőket – adottságaik és képességeik szerint - felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása;
- alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében;
- emberléptékű követelménytámasztás mellett minden tanulónak, képzésben résztvevőnek biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét;
- megfelelő feltételeket nyújtunk tanulóinknak a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok csökkentéséhez/leküzdéséhez;
- intézményünk segíti a világban való eligazodást az idegen nyelvek oktatásával;
- az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal;
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a teljesítményorientált beállítódást, a tanulási stratégiák és technikák elsajátításával az önálló tanulás képességét;
- megalapozzuk a konstruktív életvezetés és egészséges életmód készségét;
- a kommunikáció- és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét; a szociális kompetenciák fejlesztésével a társas hatékonyságot alapozzuk meg,
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását;
- alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét;

A szakképző intézményben folyó szakmai oktatás pedagógiai céljai:

Oktatói tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi-erkölcsi értékeknek / kompetenciáknak a kialakítása tanítványainkban, amelyekkel úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

A szakképző intézményben folyó nevelés-oktatás szakasza: a nyolcadik évfolyam sikeres teljesítését követően kezdődhet előkészítő vagy 9. osztályban és a választott képzéstípusnak (szakképző vagy technikum) megfelelően fejeződik be.

Az érvényes Szakképzési törvény szerint a tehetséges tanulók tehetségének kibontakoztatását, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, illetve a képzésben résztvevő személyek felzárkóztatását, valamint a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók differenciált iskolai oktatását intézményünk felvállalja.

Ennek érdekében célunk:

A szakképző intézményben folyó szakmai oktatás *valamennyi szakaszára*:

- óvja és fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- adjon teret a tanuló mozgásigényének;
- segítse a tanuló/képzésben résztvevő természetes – saját ütemű - fejlődését, érését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú fiatalok és felnőttek - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- a tanulókat/képzésben részt vevőket érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és köteleességek felelősségteljes, és törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók/képzésben részt vevők önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását;
- a tanítási – tanulási folyamat strukturált tudást közvetítsen: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakításával;

- tudatosítsa a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a tanuló/ képzésben résztvevő személy jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat- és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történeti, társadalmi, politikai, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- fejlessze a tanulóiban/ képzésben résztvevőkben azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szava-hihetőség értékét;
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai-oktatói munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;
- a tárgyi tudás mellé szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja;
- a diákokban alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- a „tanulás megtanulása” és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon;
- a digitális tudás alkalmazása és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapműveltség kialakításához.

A szakképző intézményben folyó szakmai oktatás pedagógiai-oktatói feladatai

Feladatok a szakképző intézményben folyó szakmai oktatás *valamennyi szakaszára*

- a pedagógiai-oktatói munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon;
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakmai oktatása, illetve szakmai képzése, a képzési és kimeneti követelményekben és a programkövetelményben meghatározott törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal motivált munkában fejlessze a tanulóknak a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsa elő érzelmvilágának gazdagodását;
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozza meg a tanulási szokásokat;
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását;
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak;
- tudatosítsa a fiatalokban, felnőttekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat;
- a tanuló/ képzésben részt vevő jellemét formálva szolgálja a személyiség érését,
- fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanuló/ képzésben részt vevők önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- olyan helyzeteket teremtsen, amelyekben a tanuló/ képzésben részt vevő gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét;
- tudatosítsa a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát;
- tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;

- a demokratikus normarendszert kiterjessze a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra
- nemzeti, nemzetiségi azonosságtudatot erősítse, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt;
- erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére;
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására;
- tegye fogékonnyá a tanulót/ a képzésben részt vevőt a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt;
- a test és a lélek harmonikus fejlesztése;
- a szocializáció folyamatainak elősegítése;
- az elemi műveltségi alapok feltételrendszerének megteremtése;
- a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása, elmélyítése;
- a tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről.
- A képességbontakoztató felkészítés keretében az oktató feladata az egyéni fejlesztési terv készítése és az ennek alapján történő kompetenciafejlesztés, az önálló tanulást segítő fejlesztés, az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása foglalkozásokon, az értékelés, értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel, mentori, tutori tevékenységek ellátása, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjével történő rendszeres kapcsolattartás

A szakképző intézményben folyó szakmai oktatás pedagógiai eljárásai

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- tanulói cselekvésre, gyakorlati aktivitásra épülő ismeretátadásra rendezkedünk be, különösen a szakmai-gyakorlati oktatásban;
- az ismeretek elsajátításának folyamatában az induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás képességének fejlesztésére;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;

- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan modul gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a kortárs kapcsolatok megerősítésével; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával;
- a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók/ képzésben résztvevők egészséges terhelése; fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelés;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- növeljük a tanulók/ képzésben részt vevők aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.) - az iskola épít kíváncsiságukra és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre;
- heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;

- a kooperatív tanulási technikák alkalmazásával fejlesztjük az önálló tanulási módszereket,
- az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával a szocializációs folyamatokat segíti elő;
- a tanulók/ képzésben részt vevők is megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik;
- az intézményi nevelő – oktató munkamérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket

A szakképző intézményben folyó szakmai oktatás oktató eszközei

- minden tanuló/ képzésben részt vevő számára biztosítunk képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat;
- a tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele;
- személyes példamutatással neveljük/oktatjuk tanulóinkat/ képzésben részt vevőket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása;
- a differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával;
- az intézményben folyó tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése érvényesül;
- a diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez megyei illetve országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk;
- nevelési célzatú (nyílt és zárt) csoportfoglalkozás a nevelési problémák megbeszélésére, kezelésére;

A nevelési-oktatási eljárások pedagógiai eszközei:

A: a meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: az oktatás valamennyi módszere, meggyőzés, minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló;

B: a tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás;

C: a magatartásra ható módszerek:

- ösztönző módszerek (ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret (pl: szóbeli dicséret) nyilvános formái: - osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt, intézményi összejöveteleken (tanévzáró ünnepély, ballagás...); írásbeli dicséret formái: - osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba), - igazgatói dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba), oklevél, kitüntetés, alapítványi fenntartói, országos szintű elismerések; - osztályozás; - jutalmazás). (A jutalmazás és büntetés elveit és iskolai gyakorlatát önálló fejezetben rögzítjük.) Mit jutalmazunk? – A hosszabb ideig tanúsított jó (példamutató) magatartást, szorgalmas, folyamatos, odaadó közösségi munkát, rendkívüli teljesítményeket (megyei, országos helyezések)
- A jutalmazás formái lehetnek: szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalom (könyv, különféle tárgyi jutalmak: labdák, sportfelszerelések, számítástechnikai eszközök, kirándulás, táborozás, tanulmányút, ösztöndíj, tandíjmentesség...)
- kényszerítő módszerek: felszólítás, követelés, utasítás, büntetés
- párhuzamos osztályba való áthelyezés, áthelyezés másik iskolába (kivételes esetben!), tanuló kizárása az intézményből (csak a tankötelezettség korhatárán túl!)
- gátlást kiváltó módszerek (ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni): felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, fenyegetés, tilalom, átkelés, elmarasztalás;
- a nevelési eszközt a köznyelv gyakran azonosítja a módszer fogalmával, az eszköz gyakran használatos leszűkített értelmezésben (tárgy, technikai eszköz) valamint a tanulók fő tevékenységformáit jelenti (játék, tanulás, sport, verseny, munka, szabadidő...).
- a nevelési módszerek különböző formái, eszközei a következők lehetnek:
  - nyelvi (verbális) eszközök (az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk): beszéd, beszélgetés (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet:

szabad beszélgetés vagy irányított beszélgetés, szervezettség alapján lehet: spontán vagy tervezett, formája alapján: egyéni vagy csoportos), interjú;

- nem nyelvi (nonverbális) eszközök (az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki; a nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly) vagy helyettesíthetik (fenyegető mutatóujj korhalást) közleményeiket: arckifejezés (mimika), szemmozgás, tekintet, testközelség, térközsabályozás, testhelyzet, testtartás, mozdulatok (gesztusok), kulturális jelzések,
- szociális technikák (ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben a családban (gyermekkorai beidegződés) majd az iskolai közösségben), ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az intézményben,
- technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez (ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit: pl.: fejlesztő interjú, fejlesztő beszélgetés),
- szociális készségfejlesztő technikák (a tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése): minta- és modellnyújtás, megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás), szerepjáték, dramatizáló tevékenység.

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos oktatói feladatok

A személyiséget a biológiai tényezők és környezeti, nevelési hatások egymással szoros kölcsönhatásban együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését 3 tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti, szocializációs hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és eredője.

A környezeti, szocializációs hatások: társadalom, nevelési intézmények, család. Befolyásolják azt, hogy az adottságból mi, mikor és milyen mértékben, miképpen valósul meg. Ezek közül legjelentősebb **a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása**. Az oktatás része, és nem kizárólagos tartalma a nevelésnek.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- a.) az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
- b.) segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
- c.) egészséges és kulturált életmódra nevelés (személyes kompetencia)
- d.) a szakmai képzés alapozása (speciális kompetencia)

A személyiség fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok rendszere

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Nevelő - oktató munkánk során komplex személyiségfejlesztésre törekszünk. Ezért megismerjük tanítványaink szükségleteit, motivációs bázisát. Az intézményi élet szervezésének és a pedagógiai hatásrendszer alakításának meghatározó szempontja a tanulói szükségletek mind teljesebb kielégítése.	Az intézményi tevékenységrendszer minden eleme segítse a tanulók, képzésben résztvevők testi, értelmi, érzelmi, akarati és jellembeli tulajdonságainak harmonikus fejlődését!	Támogassuk a fiatalokat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságok felismerésében és tudatos formálásában! Teremtsük meg a feltételeit tanulóink, képzésben résztvevőink szükségleteinek kielégítéséhez: biológiai; biztonságérzet, a közösséghez tartozás, az intellektuális-esztétikai és az önmegvalósítás.	Folyamatosan megismerjük, követjük és elősegítjük személyiségük fejlődését. Tapasztalatainkat megosztjuk a kollégákkal, oktatókkal és a szülőkkel. Alkalmazzuk a tanuló, képzésben résztvevő megismerési technikákat.	Tesztek, tréningek, dramatikus játékok, önmegvalósítási lehetőségek, szereplési alkalmak teremtésével segítjük tanítványainkat saját személyiségük megismerésében és fejlesztésében.
Igyekszünk megismerni minden tanítványunk személyiség szerkezetét, s elősegítjük a reális önismeretük alakítását, formáljuk az önmagukhoz és társaikhoz fűződő (szociális) viszonyukat (attitűdjüket). Az ember személyiségét tükrözi viszonyulásainak rendszere: az önmagához, a szűkebb - tágabb emberi- és természeti környezetéhez, a munkájához való viszonya.	A fiataloknak legyen áttekintése saját személyisége összetevőiről, képességei és tehetsége határaitól és lehetőségeiről, legyen betekintése a viselkedése hátterébe, motivációrendszerébe, helyesen ítélje meg az emberi kapcsolatokban játszott szerepét, hatását!	Segítsük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben / fiatalban a személyiségének saját értékeit; keressük minden képzésben résztvevőben az egyedit, a megismételhetetlent, támogassuk őket önmaguk kiteljesítésében! „A tanuló nem edény, amit meg kell tölteni, hanem fáklya, amit lánggra kell lobbantani.”	Reális önértékelésre készítjük a tanulókat. Valós élethelyzetek teremtésével segítjük az önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakítását. A valós állapotból kiindulva foglalkozunk meg egyénre szabott személyiségfejlesztő programot!	Követjük a tanítványaink magatartásában megnyilvánuló SZÉK kompetencia-elemek fejlődését! Folyamatos visszacsatolás a reális énkép alakítása érdekében „szociális tükör” éven. Mind az alacsony, mind a túl magas önértékelés esetén a realitásokkal való szembesítésre, a reális önkritika / kritika kialakítására törekszünk.
Az életkori pszichikus sajátosságokhoz alkalmazkodunk.	Az egyes életkori fejlődési szakaszok figyelembevétele	Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás	Valamennyi pszichikus funkció működését fejlesszük, de a serdülő korban már a	A kreatív személyiség-beállítódást erősítjük, az ismeretszerzés inductív és

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
		dás pszichikus funkcióit tudatosan fejlesztjük a nevelési - oktatási folyamatokban! Ezzel megalapozzuk a tanuláshoz szükséges alapkészségeket.	produktív (konvergens és divergens) gondolkodásra helyezzük a hangsúlyt. Ezzel alapozzuk meg a kreatív személyiségjegyek kialakulását.	deduktív útját egyaránt alkalmazzuk. A tágan értelmezett tanulási folyamatokban a az aktivizáló módszereket részesítjük előnyben.
A sajátos nevelési igényű (SNI) és a súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai nevelése-oktatása	A sajátos nevelési igényű (SNI) és a súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók integrált nevelése-oktatása	A sajátos nevelési igényű (SNI) és a súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztésének speciális szakemberek közreműködésével történő fejlesztése.	Az SNI-s tanulók iskolai fejlesztésének eljárásait alkalmazzuk.	Az SNI-s problémákkal küzdő tanulók speciális fejlesztéséhez alkalmazandó eszköztár biztosítása.
Az oktató személyisége alapvető motivációs tényező, közvetett módon meghatározója a tanulói teljesítménynek, a tantárgy iránti érdeklődésnek, a személyes kapcsolatok minőségének (magatartási modell, irányító személy).	Lehetőleg alakítsunk ki minden tanulóban sikerorientált beállítódást, ennek érdekében alkalmazzon minden oktató hatékony tanítási stratégiákat, nevelési stílusa legyen integratív felismerhető együttműködéssel!	Az oktató vértesse fel magát a professzionális szakmai-módszertani tudás elemeivel, a tanuló személyiségének megismeréséhez szükséges tudással, a tanári-tanulói interakciós és kommunikációs készségekkel, a konfliktusok kezeléséhez és megoldásához szükséges képességekkel	A szociális befolyásolás folyamatai közül a behódolás, az azonosulás és interiorizáció közül az utóbbira törekszünk, amelyet nem a hatalmi tekintéllyel, hanem a vonzerővel, hitelességgel és értékeink vállalásával kívánunk elérni.	A tanulókkal, kapcsolatban résztvevőkkel a „megszólíthatóság” közelségében élnek az oktatók. Demokratikus együttműködési készséget tanúsítanak korlátozottan tekintélyelvű nevelési gyakorlatot folytatnak..
A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk össz-	Az iskola pedagógiai gyakorlata adjon teret: a színes sokoldalú iskolai életnek, az egyéni és cso-	Az értelem kiműveléséhez kapcsolódó tanulási motívumok és tanulási módok, a meg-	Kognitív képességek fejlesztése: kognitív rutinok (műveletek), kognitív kommunik-	A kompetencia területre készített tanulói eszközök (tanulmányok, munkafüzetek, feladatsorok,

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
sze-állításánál elsődleges szempont a nevelés - oktatás személyiség-fejlesztő hatásának érvényesítése.	portos tanulásnak, játéknak, munkának; fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, eddze akaratát!	ismerési vágy fejlesztése, a játék-szeretet és az alkotásvágy fejlesztése, a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségjegyek erősítése minden oktató napi feladata.	káció, problémamegoldás, a tanulási életforma kialakítása az oktatók és szülők együttműködése révén. Az egyéni (önálló) tanulási stratégiák és módszerek kialakítása a tanulásmódszertani epocha beépítésével a tanrendbe.	fejlesztő programok, demonstrációs anyagok és mérőeszközök stb.) célszerű alkalmazása.
Megalapozzuk a szociális (társas) kompetencia, a pozitív szociális szokások, kialakulását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas hatékonyságát. Az oktatók - a segítő életmódra nevelés - sikere érdekében rendszeresen pozitív mintákat nyújtanak a segítő együttműködés változatos formáival.	A tanulók ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet, a döntési szabadság és felelősség összhangját. Formáljuk tanítványainkat belső kontrolllos, aszertív személyiségekké! Legyenek tisztában a mindenkor szociális stá tusukkal.	Olyan intézményi életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat is.	Az intézményi társas szituációk az iskolai / osztály közösség mindennapi életében „terepgyakorlatként” szolgálnak a tanulóknak az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkézségének élményszerű megtapasztalásához; a pozitív és negatív érzelmi viszonyulások kezeléséhez (szimpátia – antipátia kapcsolatok).	Élményszerű, pozitív minták felkinálása, szociális szokások, attitűdök bemutatása, meggyőződések, értékítéletek, ismeretek és készségek nyújtása, személyes példamutatás, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése.
A személyes kompetencia fejlesztésével az egészséges és kulturált életmódra nevelést szolgáljuk. A harmonikusan fejlett személyiség szükségleteit meghatározó életfilozófia részévé válik. Kiépítjük	Személyes képességek fejlesztése: önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelmi (egészségvédő, identitásvédő, önreflexív képességek (önértékelő, önmegismerő, önfejlesztő képesség).	A tanuló tudatosan alakítsa a saját pozitív életfilozófiáját, egészséges életmódját, szokásrendszerét! A tanuló személyiségébe építsük be a jóléti modell központi kategóriáit.	Az önellátó és identitásvédő képesség, tevékenységformáinak gyakoroltatása az életkori sajátosságoknak megfelelően a SZÉK program szertint.	Beszélgetés, vita, véleménycsere, élethelyzetek, szituációk eljátszása, azok elemzése, kiselőadások, prezentációk, jelenetek bemutatása, dramatizálás, színjátás,

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
és az egyéni életélési kultúra részévé tesszük a pozitív tartalmú viszonyulásokat (attitűd), szükségleteket (igényszint), motívumokat (cselekvésre készítő belső hajtóerő), szokásokat (sztereotip módon működő cselekvések).	A tanuló legyen tisztában a személyiséget veszélyeztető negatív hatásokkal (negatív hatású társas viszonyok, káros szenvedélyek - drog, alkohol, dohányzás, elégtelentáplálkozás, mozgásszegény életmód stb.)!	- egészség, - önmegvalósítás –alkotás, - minőség mindenben, - egyéni életélés kultúrája,	A személyiség egészséges önérvényesítéséhez, ugyanakkor a függőségi relációk megtapasztalására is alkalmas szituációk teremtése.	pszichodráma, riportok készítése - elemzése, kiállítások, vetélkedők, irodalmi - zenei - képzőművészeti alkotások, tablók, sajtófigyelés, videofilme, tematikus gyűjtőmunka, fénykép- és videofelvételek, riportok stb.
Az intézmény szakmai profiljának megfelelő speciális - szakmai kompetenciák fejlesztését, az alkotó képesség kibontakoztatását vállaljuk.	Az értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése mellett a pozitív tartalmú jellem és akarati tulajdonságok személyiségbe ágyazása. Az önkifejezés gazdag és igényes tárházának bemutatása, befogadó- és alkotó képesség, improvizációs képesség, verbális és nem verbális, valamint vizuális kifejező képesség.	Az önfejlesztő képesség alapozásával, a saját adottságok, képességek és tehetségük felmérésével segítsük tanulóinkat megtalálni erősségeiket! Indirekt módon segítsük a saját önfejlesztő stratégiáik kialakítását!	Minden korosztály jusson hozzá az életkornak megfelelő művészeti: zenei, vizuális esztétikai befogadás és megismerés lehetőségéhez, és kapjon inspirációkat a művészi önkifejezésre. Az iskola esztétikus külső és belső környezete fejleszti ízlésüket, igényességüket.	A testi - lelki jó komfort-érzés érdekében a sport-foglalkozások, vetélkedők, szervezett játékok, kulturális programok, versenyek, képesség-fejlesztő és önismereti foglalkozások szervezése. Legyen boldogság-élmény forrása a kacagás, a kocogás és az intim kapcsolat-teremtés!.
Frusztrációs nevelési szituációkban adekvát konfliktus-megoldási stratégiákat alkalmazunk: problémamegoldó (győztes-győztes), alkalmazkodó, elkerülő, kompromisszumkereső, versengő (győztes-vesztes).	A nevelő személyiségének fontos eleme a hitelesség (kongruencia), az elfogadás és az empátia (beleélő készség), ön-maga állandó fejlesztése, interperszonális készségeinek javítására kell törekednie!	A verbális és nonverbális kommunikációs képességek változatos formáinak megtanítása. A problémamegoldás lépéseit tudatosan megtartjuk (a probléma meghatározása, a konfliktusban érintett személyek azonosítása, lehetséges megoldási	A kortársi interakciókat indirekt módon irányítjuk, s a pozitív tartalmú csoportnyomás eszközét a kívánt nevelési hatások elérésének szolgálatába állítjuk. A szempontváltás képességét gyakorlással sajátítjuk el. Követendő mintákat	Az oktatói testület elsajátítja a neveléssel összefüggő mérési – értékelési ismereteket és készségeket, igény szerint alkalmazza azokat: neveltségi szint vizsgálatok, szociometriai mérések, tanulási motiváció, szorongásvizsgálat, attitűdvizsgálat,

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
		módok keresése, a választott megoldás kivitelezése.	nyújtunk a kommunikációban és a konfliktusok kezelésében!	szociometria, személyiségvizsgálat, stb.
Az oktató tekintélyét a szakmai - emberi autoritásra alapozzuk. Az oktató személyisége alkotó művészetté nemesíti a professzionális szakmai munkáját.	Korlátozottan tekintélyelvű és magas szintű demokratizmusra épülő nevelési stílusra törekszünk, az oktatók bánásmódja, kontrollmódszerei a nevelés folyamán, alkalmazkodjanak a gyerekek életkorához, alkathoz, reakciómódjaihoz!	A szociális befolyásolás fokozatait a helyzetnek megfelelően alkalmazzuk: behódolás (alapja a hatalom), azonosulás (alapja a vonzerő) és interiorizáció (alapja a hitlesség).	Változatos, a szituációkhoz adekvát módon megválasztott nevelési eljárásokat és módszereket alkalmazunk.	A bevezetőben választott valamennyi nevelési módszernek létjogosultsága lehet, de annak eldöntése, hogy mikor, melyik megoldást alkalmazza az oktató, az kizárólag az oktatódöntésének a függvénye. Az építő és esetleges romboló következményeit egyaránt vállalnia kell.
Az szakképző intézményben folyó pedagógiai, oktatói tevékenység alapja a tanuló, oktató, szülő együttműködése	Az oktató bánásmódja és nevelési stílusa legyen szociál-integratív!	Formáljunk sokoldalú társas kapcsolatokra képes, környezettudatos, egészséges életmódot közvetítő, kialakító személyiségeket valamennyi tantárgy tanítása során, kiemelten az osztályfőnöki órák témakörének körülbtekintő megválasztásával.	A társadalomismeret és az osztályfőnöki témákkal, valamint az egészségnevelési modul tartalmával.	Sokféle ismerethordozó, médiaanyag, demonstrációs eszköz, infokommunikációs technikarendelkezésünkre áll. Ezeket az egyéni és csoportos ismeretelsajátítás szolgálatába állítjuk.
A SZÉK kompetenciák fejlesztése a készségek és képességek fejlesztése, pozitív attitűdök kialakítása szintézisben történik.	A nevelési, oktatási területek kölcsönös hatékonyságának megteremtése a személyiség harmonikus fejlődése érdekében.	Az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő prioritások megtalálása, a nevelő hatások összehangolása.	A közösségi nevelés módszereinek, a szociálpszichológiai csoportnyomás eszköztárának alkalmazása	Konkrét megélt élethelyzetek elemzése, megoldási alternatívák kidolgozása, alkotó viták lefolytatása, az egyéni felelősségvállalás fokozása, a belső

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
				kontroll attitűd erősítése.
Tanulóink személyiségbe építjük a szociális (társas) kapcsolatok, a konstruktív életvezetés, és az emberi-természeti-társadalmi környezet alakításának képességét.	A következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem és igazságosság.	Az önálló képesség, viselkedés tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása változatos formákban az életkori sajátosságoknak megfelelően.	Egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, testápolás, rendszeret, a lakás és az osztályterem berendezéseinek rendben tartási igénye, az önkiszolgáló munkák, a közlekedés, és a vásárlás szokásai, mintái, készségei.	A formális és informális szerepek értelmezése, elemzése, (szimulatív-játékos) gyakoroltatása, a szerepkonfliktusok „megélése”, feloldásuk lehetőségeinek feltárása.
A különböző érdeklődésű, értelmi, érzelmi, testi fejlettségű és motivációjú gyermekeket felkészítjük a továbbtanulásra	Az empátiaképesség kialakításával növelni a másság elfogadásának, a toleranciának a fokát. A társadalmi együttélési normák és formák kölcsönös alakítása.	A harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadása, követése.	A formális és informális emberi-közöségi kapcsolatokat építő fórumok, rendezvények, programok szervezése.	A különböző kompetencia-területek programcsomagjai, a hozzájuk készült tanulói és oktatói eszközök, demonstrációs anyagok.

A személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladataink szakképző intézményünk gyermekideáljának szellemiségéből fakadnak.

Milyen legyen, milyenné legyen az általunk oktatott tanuló?

- Legyen nyitott, őszinte, becsületes, barátkozó természetű, szorgalmas, tisztelettudó, kitartó, együttműködő, munkaszerető, kötelességtudó – és önálló cselekvésre, döntésekre képes, aki tud öntudatos, a demokratikus elveket valló állampolgárként élni.
- Társaikkal szemben legyenek elfogadóak, tiszteljék egymást, fogadják el a „másságot”, a különbséget!

A fentiek megvalósítása érdekében:

- A pénzügyi lehetőségektől függően biztosítani a tanulás számára az optimális környezetet.
- A tananyag (ismeret) elsajátíttatása mellett a megértésre, alkalmazásra és komplex műveleti szintű alkalmazásra helyezzük a hangsúlyt.
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatási módszerek, szervezési formák (osztály, kiscsoport, nívócsoport), tehetséggondozás és felzárkóztatás biztosítása igény szerint.

- Széleskörű személyiségfejlesztés változatos tevékenységi formákkal, lehetőségekkel életkornak és érdeklődésnek megfelelően.
- Fejleszteni tanulóinkban az önálló tanuláshoz, ismeretszerzéshez, problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségeket, képességeket (pl.: beszéd, írás, olvasás, gondolkodási-, matematikai-, stb.)
- Kialakítani az önálló tanulás képességét.
- Kialakítani és fejleszteni a kulturált magatartás, a viselkedés, a kapcsolattartás, az együttműködés képességét.
- Kialakítani és fejleszteni a helyes, választékos kommunikáció készségét.
- Kialakítani és fejleszteni az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismereteket, szokásokat.
- Kialakítani és fejleszteni az általános erkölcsi és akarat tulajdonságokat.
- Kialakítani és fejleszteni a hagyománytiszteletet, az anyanyelv tiszteletét.
- Fejleszteni a tanulók önismeretét, reális énképének kialakítását.

Szakképző intézményünk szakmai oktatást, kiemelten négy terület köré csoportosítva, az alábbi feladatokat határozta meg:

Értelmi nevelés feladata, hogy a tanuló, képzésben résztvevő:

- Legyen sokoldalúan művelt;
- Legyen érdeklődő, nyitott;
- Legyen kreatív, önálló gondolkodásra képes;
- Legyen folyamatos önművelésre igényt érző és képes;
- Legyen kötelességtudó kötelező és vállalt feladataiban;
- Legyen megismerő, érdeklődő, problémamegoldó képessége fejlett;
- Igyekezzon a legjobb tudásának és képességének megfelelően teljesíteni;
- Legyen önálló a tanulásban és ismerje annak hatékony és helyes módszereit;
- Rendelkezzon alapvető kognitív képességekkel, mint pl.: felismerő, összehasonlító, kombinatív;
- Olvasás, írás, verbális és nem verbális értelmezés;
- Kommunikatív készség (pl.: helyes, kifejező, kulturált magyar nyelv használata)
- Elvont, az ismereteket analizáló, majd újra szintetizáló gondolkodás.

Segítő életmódra nevelés feladatai

- A tanuló képes legyen eligazodni szűkebb és tágabb környezetében;
- Ismerje, tisztelje, ápolja és óvja nemzeti értékeinket, anyanyelvünket;

- Védje a természet és környezet értékeit;
- Ismerje és becsülje meg más népek értékeit, hagyományait;
- Tisztelje az egyetemes kultúra eredményeit;
- Legyen toleráns a mássággal szemben;
- Tartsa be a társadalmilag elfogadott viselkedési és magatartásnormákat;
- Csoport- és közösségtudata pozitív magatartásformákon alapuljon;
- Segítő- és alkalmazkodó készsége legyen fejlett, viselkedése kulturált;
- Társaival legyen megértő, együttműködő, szükség esetén egészségesen versengő a viszonya.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés feladatai

- A tanuló megjelenése, környezete, felszerelése tiszta, ápolt, gondozott legyen;
- Önértékelése helyes legyen;
- Önbizalma megalapozott, önbecsülése reális legyen;
- Én-tudata kiteljesedjen a humánus, az erkölcsös magatartás és fegyelmezettség normáival;
- Legyen kötelességtudata önmagával szemben;
- Tartsa tiszteletben és méltányolja mások tudását, véleményét, nézetét, meggyőződését;
- Becsülje, szeresse szüleit, oktatóit;
- A társadalmi normáknak megfelelően tud szabadon élni a jogaival;
- Fejlett test- és mozgáskultúrával, illetve ennek rendszeres igényével rendelkezzen;
- Helyes napirendet, életritmust alakítson ki magának;
- Étkezzon és öltözködjön helyesen, esztétikusan, praktikusán, egészségesen és kulturáltan;
- Fejlesszük társadalmi tudatát, hazafiságát, helyes világszemléletét;
- Szeresse, védje hazáját, annak értékeit, kincseit, hagyományait, hírnevét.

Szakmai képzés megalapozásának feladatai

- A tanulónak legyen elképzelése jövőjéről; sajátítsa el a választott szakterület elméleti és gyakorlati tudnivalóit, az életpálya-építés alapjait;
- Rendelkezzen a mindennapi életben felhasználható képességekkel és készségekkel;
- Alkotótevékenysége, kreativitása kiteljesedhessen a választott vagy legfejlettebb készségterületeken vagy tárgykörökben (tehetséggondozás);
- Legyen reális elképzelése a továbbtanulás vagy pályaválasztást illetően;
- Legyen lehetősége a felzárkózásra, különösen az alapvető készségek és ismeretek tekintetében.

A szakképző intézmény feladatainak fő szervezeti formái

- Feladataink nagy része intézményen belül, tanítási időben, tanórai keretek között zajlik, nappali, esti formában.
- Vannak tanítási időben, tananyaghoz kapcsolódó, de iskolán kívüli tevékenységi formák (pl.: kirándulás, úszásoktatás, könyvtári óra, stb.).
- Tanórákhoz kapcsolódó vagy tananyagot kiegészítő kötelező szabadidős tevékenység
- (pl.: múzeumlátogatás, színház, mozi, sportrendezvény, stb.).
- Tantervi anyagot kiegészítő fakultatív szabadidős tevékenység
- (pl.: tanulmányi séta, kirándulás, túra, stb.).
- Közösséggé formálást segítő fakultatív jellegű szabadidős tevékenység
- (pl.: iskolai zenés/táncos rendezvény, klubdélután, diákönkormányzati nap)
- Fakultatívan választható képességfejlesztés (pl.: szakkör, önképzőkör, sportkör, kézműves alkotó tevékenység stb.).
- Tanítási órán kívüli, de intézményesített oktató/nevelő tevékenység

Módszerek

Nevelési-oktatási céljaink megvalósítását segítik az intézmény oktatói által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Közvetlen (direkt) nevelési módszereink alkalmazása során az oktató közvetlenül, személyes kapcsolata révén hat a tanulóra (követelés, gyakorlás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés, elbeszélés, bemutatás, magyarázat, tanulói önálló elemző munka, stb.)

Közvetett (indirekt) nevelési módszereink alkalmazása során az oktatói hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül (közös tevékenység megszervezése, közös célok kijelölése, hagyományok kialakítása, oktató részvétele a tanulók közös tevékenységében, stb.).

Intézményünk

Az oktatói igényesség, a szakmai felkészültség, a hivatástudat szellemében neveli, oktatja tanulóit; gyermekbarát, rendre törekvő, áttekinthető rendszert kíván; előtérbe helyezi az „embernevelést”, a kötelességek, jogok és a felelősség egyensúlyát; hangsúlyozza az egyén és a közösség egymásra utaltságát; erősíti az érzelmi nevelést; az értékek tiszteltére, megbecsülésére neveli diákjait. A **„Másnak lenni természetes!”** - alapelv elfogadtatásával, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációs nevelését szeretné minél eredményesebben megvalósítani.

Pedagógiai –oktatói célok

Oktatói munkánk során arra törekszünk, hogy tanulóink legyenek egészséges lelkületűek, rendelkezzenek kellő önbizalommal, reális énképpel és pozitív életszemlélettel; birtokolják azokat a személyiségjegyeket (pl. kitartás, akaraterő), amelyek a siker eléréséhez szükségesek; tiszteljék a munkát, becsüljék meg az értékeket; szociális érzékük, toleranciájuk, empátiás készségük fejlődjön; alakuljon ki felelősségtudatuk; rendelkezzenek az egészséges és a kulturált életmód cselekvési motívumaival.

A tanítás-tanulás során arra törekszünk, hogy: fejlődjenek tanítványaink értelmi, önálló ismeretszerzési és kommunikációs készségei, képességei; a tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása során megalapozzuk a diákok műveltségét; formáljuk világképüket; segítsük társas kapcsolataik kialakulását, a tájékozódást szűkebb és tágabb környezetükben.

Pedagógiai céljaink elérése érdekében a beiskolázott tanulókkal differenciáltan kell foglalkozni. Hangsúlyt helyezünk az erkölcsi nevelésre, a művészeti ágak megismerésére, az olvasás gyakorlására, megértésére, a viselkedésre, a logikus gondolkodásra, a számolás technikájára, az idegen kultúra megértésére, a nyelv, mint a gondolkodás alapja megismerésére, a munka fontosságára, a Föld és környezetünk, az élővilág szeretetére.

Igyekszünk minél több ismeretet közölni, hiszen e nélkül a logikus gondolkodás területe szűk marad. A kilencedik és a tízedik évfolyam adjon kellő alapot, szilárd ismereteket a további évfolyamok sikeres elvégzéséhez.

A szakképzőben és technikumban tanulók elkötelezettek legyenek a választott szakmájukhoz, értsék a szakmai szövegeket, sikerélményt találjanak a szakmai elméleti és gyakorlati tárgyak elsajátítása során.

Az esti gimnáziumi osztályokban érettségire készülők motiváltak legyenek a tanulásra, képesek legyenek gyorsabban haladni.

Szakképző évfolyamainkon a képzési szinteknek megfelelően a fenti személyiségjegyek mellett a munka hasznosságára, a szakmai hagyományok ápolására, szépségére, a munkahelyi viselkedésre, a csoportmunkára is nagy hangsúlyt fektetünk.

Mindezek szellemében

- tartjuk szakmai és közismereti óráinkat,
- működtetjük tanüzemünket,
- szervezünk üzemlátogatásokat,
- működnek szakköreink, sportköreink, művészeti foglalkozásaink,
- szervezzük ünnepségeinket,
- tartjuk osztályfőnöki óráinkat.

3.3. A szakképző intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- Rendelkezzenek a tanulók/képzésben résztvevők korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés, az egészségi állapot között. Alakuljon ki a tanulóknak/képzésben, résztvevőkben az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási technikák.
- A tanulók/képzésben résztvevők értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolatok minőségén múlik.
- A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók/képzésben résztvevők az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- A tanulók/képzésben résztvevők készség szinten alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- Szerezzenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is. Ismerjék meg a tanulók/képzésben résztvevők önmagukat, saját fejlődésüket.
- A tanulók/képzésben résztvevők ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol- és kábítószer fogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és a szexuális fejlődést.
- Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség megformálására, a helyes magatartás kialakítására.

3.3.1. Az egészségfejlesztés intézményi feladatai

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- Az egészséges életmódra nevelés legyen része az intézményi élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.

- Nyújtuk az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismereteket, mutassuk be a sokoldalú egészségvédő lehetőségeket.
- Tanítsuk meg, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására magatartási alternatívákat ajánlunk, megtanítjuk a tanulókat megfelelő egészségvédő magatartásra, gyakorlással, segítséggel, példamutatással. Nélkülözhetetlen az egészségvédelmi szokásrendszer kialakítása, a helyes szokások folyamatos gyakoroltatása, ellenőrzése.
- Motiváljuk, ösztönözzük a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, közös véleményformálással, támogató tanácsadással is.
- Segítsünk mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészségvédő öntevékenységben, az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és helyes döntések megvalósításában.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása: napi ötszöri étkezés fontosságának ismertetése.
- A kulturált étkezési szokások, az ízléses terítés az étkezések rendjének kialakítása.
- El kell érünk, hogy a tanulóink/képzésben résztvevőink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket, és kisebb mértékben fogyasszanak egészségtelen dolgokat: chips, cola, cukros üdítő.

Mindennapos mozgás lehetőségének megteremtése

- az egészséges életmód szokásainak megalapozásához, mozgásigényük felkeltéséhez, kielégítésükhöz és a sport megszerettetéséhez járuljanak hozzá a helyi tantervben megjelenő sportfoglalkozások és az intézményi testnevelésórák

Személyi higiéné

- Tisztálkodás igényének kialakítása.
- Helyes fogápolási technika elsajátítása
- Fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén tanulóink fogászati kezelése.
- A ruházat tisztántartási igényének kialakítása.
- Az időjárásnak, évszaknak, napszaknak megfelelő öltözködési szokás kialakítása.
- Az egészséges életmód elemi ismereteinek és helyes szokásainak megismertetése és gyakorlása.
- A gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozásának, elemi szabályainak betartatása.

- A káros élvezeti szerek (cigaretta, alkohol, kábítószer) veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismertetése.
- Szükség esetén egészségügyi szolgáltatások igénybevétele (fogorvos, védőnő, iskolaorvos)

Mentális egészség

- A tanuló/képzésben résztvevő beilleszkedését segítő tevékenység az iskolai környezetbe az iskolai hagyományok felhasználásával és a diákönkormányzat közreműködésével.
- Humánus, kellemes iskolai légkör fenntartása.
- A megelőzés szempontjaira való összpontosítás.
- A nevelő- oktató munka során tanulóink/képzésben résztvevőink megóvása a stressztől, monotonitástól, szellemi túlterheléstől.
- A lelkileg egészséges tanulók/képzésben résztvevők épségének megőrzése.
- Fokozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése – (csonkacsaládban élők, szexuális zaklatásnak, erőszaknak kitett gyermekek) – és folyamatos segítése.
- A lelkileg sérült tanulóknak/képzésben résztvevőknek megfelelő segítségnyújtás – szakemberek bevonásával – újabb sérülésének megelőzése.
- Megfelelő felvilágosítás az egészségkárosító szerekről és ezek hatásairól.
- Mintaadás a szabadidő helyes, kulturált eltöltéséhez.

Szexuális felvilágosítás

- Fel kell mérni a tanulók ismereteit a szexualitás témakörében.
- Ismeretnyújtás a szex, emberi életben betöltött szerepéről.
- A tanulók/képzésben résztvevők tájékoztatása a nemi úton terjedő betegségekről, ezek megelőzési lehetőségeiről, valamint a betegségek következményeiről.
- A fogamzásgátló módszerek megismertetése.
- Szexuálhigiéné.

Tevékenységi területek

Szakképző Iskola 9-11. évfolyam, Technikum 9-13. évfolyam, Gimnázium 9-12. évfolyam

- a szociális egészség
- az egészség fogalma, az életmód fogalma
- a test tisztántartása, személyi higiénia
- az ember és környezete kölcsönhatása (bioszféra)
- a táplálkozás

- betegségeink
- önismeret, önértékelés, önkritika
- életünk és a stressz
- káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, kábítószer)
- erőszakos halál okok
- a fiatalok nemi élete
- a tizenévesek gondjai
- a nemiség lélektana
- szerelem és szexualitás
- a szexualitás biológiai alapja
- a nemi betegségek fogalma
- a megbetegedések fajtái
- rizikócsoporthoz a nemi betegségek terjesztésében
- a megelőzés
- korunk pestise az AIDS
- a szabadidő eltöltésének problémái

A témakörök részletes kidolgozása az osztályfőnökök, a munkaközösség vezetői, illetve az osztálytanítók, oktatók feladata.

3.3.2. Iskolai drogstratégia

Az iskola küldetése:

Az egészségnevelési program részeként a fiatalok kommunikációs-és cselekvési képességét javítani kell. Életmódjukat, az értékekkel történő azonosulásukat – köztük az egészséges életmód iránti igényt – fokozatosan a pozitív mintákhoz kell formálni.

Ezen elvekből kiindulva szükséges megtanítani a fiataloknak, hogy hogyan tölthetik el kultúráltsággal, tartalmasan szabadidejüket, választási lehetőségeket, mintákat bemutatva nekik.

Az egészségprogram részét képezi az intézményi drog-prevenációs munka, amely keretében nagy hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre, de szembe kell nézni a drogok jelenlétével is. Az iskola leghatékonyabban a pozitív énkép fejlesztéséhez, a személyiség formálásához képes hozzájárulni, és e mellett precíz ismereteket tud közvetíteni. Ugyanakkor ki kell szűrni a ténylegesen érintetteket, és a megfelelő segítő felé orientálni őket.

Célok és célkitűzések megállapítása

Általános célok:

- az egészségügyi tudatosság kiépítése
- ismeretek közlése, pontosítása
- egyéni képességek, pozitív énkép kiteljesítése
- a beállítódások és a magatartás megváltoztatása
- környezeti változtatások (fizikális és szociális)

Konkrét célok:

- az intézményi drog-koordinátor kijelölése, feladatkörének pontos tisztázása
- rendszeres felmérések az egészségfejlesztő program keretein belül
- együttműködés kialakítása az iskolavezetésével és a tantestülettel
- pályázati lehetőségek felkutatása
- szülők tájékoztatása
- segítő kapcsolatok kiépítése
- egyéni segítségnyújtás
- a prevenció beépítése az osztályfőnöki munkába
- délutáni klub-foglalkozások szervezése
- oktató továbbképzés

Célkitűzések:

- a vezetőség tájékoztatása a programról, a célok tudatosítása, források felkutatása, hálózatszervezés
- a program megismertetése és elfogadtatása az oktatókkal, a szülőkkel és a diákokkal, meggyőzés annak hasznosságáról, önkéntes segítők bekapcsolása a végrehajtásba.

Portfólió:

Fejlesztés

Fejleszteni szükséges az egész drog-prevenciós hálózatot. Ennek csak részelemei léteznek. Szakemberek bevonásával kell a hálózat kialakulását és működését biztosítani (egészségfejlesztő mentálhigiénikus, iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, előadók pl. rendőrök.)

Szinten tartás

A már meglévő külső kapcsolatokat meg kell tartani.

Megszüntetés

Tervezhető folyamatokat kell szerveznünk.

Az új tevékenységi kör stratégiája

A kitűzött cél elérése érdekében team-munka szükséges, melyben az iskola ez irányba elkötelezett oktatói összehangoltan együttműködnek.

Ki kell építeni azokat a külső kapcsolatokat, melyek lehetővé teszik, hogy az intézményi szakemberek kompetenciáját meghaladó feladatok megfelelő szakemberek bevonásával valósuljanak meg.

Támaszkodni kell más iskolák/intézmények, segítő intézmények által elért eredményekre.

A tervezést befolyásoló tényezők

Külső környezet:

- mind a szülők, mind a fenntartó a Szakmai Program elfogadásával támogatják azokat az alapelveket, melyre a program épül. Azonban a tanulók/képzésben résztvevők kortárs környezete gyakran a veszélyeztetettség alapjául szolgálhat.

Belső környezet:

- biztosítani kell az intézményi vezetőség támogatását a program megvalósításához (erkölcsi, szervezési, pénzügyi szempontból)
- ellenállás várható egyes szenvedélybetegségben érintettek részéről (pl: legális drogok: alkohol, dohány), ezért a programban részt vevő team tagjait fel kell készíteni a konfrontálásra, motiváltságukat minden lehetséges módon erősíteni szükséges

Lehetőségek és veszélyek

A program konkrét céljai közül nagy valószínűséggel megvalósíthatóak:

- az intézményi-koordinátor kijelölése, feladatkörének pontos tisztázása
- folyamatos pályázás
- vendégelőadók hívása az osztályfőnöki órákra
- a menedzsment tájékoztatása, továbbá erkölcsi támogatásuk biztosítása a programhoz
- az oktatók tájékoztatása a programról
- segítők bekapcsolása
- szülők tájékoztatása
- délutáni klub-foglalkozások szervezése

Veszélyek

A program megvalósulását szervezési, pénzügyi és tudati oldalról veszélyezteti néhány tényező:

- az oktatói testület nem azonosul a program célkitűzéseivel, esetleg akadályozza azok megvalósítását,

- a vezetőség aktív segítségnyújtása a hálózatszervezéshez, forrás felkutatásához, drog-koordinátor kinevezéséhez nem járul hozzá,
- a veszélyeztetettek számára a felvilágosító – nevelő tevékenység megszervezése nem sikerül.

A megvalósulás lépései

A drog-probléma elfogadtatása az intézmény vezetésével, a projekt benyújtása az intézményi vezetés számára.

Elfogadás esetén drog-koordinátor megbízása a program menedzselésével.

Team szervezése:

- a drogokkal, szenvedélybetegségekkel már foglalkozó tanárok, oktatók bevonása,
- a témára fogékony, elkötelezett oktatók megnyerése,
- szülői támogatók keresése.

Külső segítők keresése:

- Népegészségügyi Osztály
- Vásárosnaményi Rendőrkapitányság
- Családsegítő Központ
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Védőnő
- Szakorvos

Források feltárása:

Pénzügyi források:

- más célról átcsoportosítható források feltárása
- intézményi alapítvány lehetőségeinek feltárása
- korábban is hasonló célra fordított források beépítése

Humán források:

- speciális, programhoz felhasználható ismeretekkel rendelkező
- Intézményi dolgozók felkutatása
- segítő szülők és egyéb nem szakemberek felkutatása.

Cselekvési terv készítése:

- az egyes lépések meghatározása
- a teendők sorrendjének meghatározása
- az elvégzésükhöz szükséges források számbavétele
- a team és a segítők feladatának elosztása
- az egyes feladategységekért felelős személyek kiválasztása, hatáskörük rögzítése

- a végrehajtási módozatok kidolgozása
- a határidők és a számonkérés módjának rögzítése

Hatékonyagsmérés, értékelés

- A program megvalósításának fázisait követő rendszer kidolgozása
- Tudatosságvállalás szintjének mérése:
  - kérdőív, interjú, egyéni megfigyelés
  - érdeklődés felmérése
- Ismeret, vagy attitűdváltozás:
  - kérdőív, felmérés (összehasonlítás a tevékenység előtti felmérések eredményeivel vagy referenciacsoporttal)
  - beszélgetések az érintettekkel
  - valós élethelyzetekhez való alkalmazkodás vizsgálata megfigyeléssel
- Magatartásváltozás:
  - cselekedetek megfigyelés
  - időszakos „leltár” magatartásformáról és attitűdváltozásról.
- Értékelés:
  - egyéni: feladatonként önértékelés
  - team szintű: félévenként szóban és írásban
  - intézményi szintű: évenként szóban és írásban

Alapelvek

- Minden ember joga és vágya, hogy egészséges, boldog életet éljen. Az egészség a legfőbb érték, a szakképző intézmény minden tevékenységével szolgálja a tanuló/képzésben résztvevők egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Az egészségmegőrzés magában foglalja a szervezet működésével, a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítését.
- Az egészség és a környezeti nevelés középpontjában a tanulók/ képzésben résztvevők szemléletének formálása, az egészséges életvitel és a környezettudatos magatartás szokásrendszerének kialakítása áll.
- A tanulók/képzésben résztvevők egészséges fejlődéséhez biztosítani kell mozgásigényük kielégítését, fokozatos fejlesztését.
- A sport aktív szerepvállalásra nevel, sajátos eszközeivel önkifejezésre, önmegvalósításra ad lehetőséget.

- A szakképző intézménynek sokféle mozgási, sportolási lehetőséget kell kínálnia diákjainak.
- Pozitív jövőkép kialakítása tanítványainkban.
- Az egészségnevelés elválaszthatatlan a természet- és környezetvédelemtől.
- A választott módszerek alkalmazkodjanak a tanulók/képzésben résztvevők életkori sajátosságaihoz, az érzelmeiken áthassanak, alapozzon a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, korszerű technikai ismeretere, és legyen benne sok játékos elem.
- Az intézmény dolgozóinak példamutatása, a környezet esztétikuma, tisztasága, az iskola környezetbarát működése a legfőbb nevelő- oktató erő.
- Az egészség- és környezetnevelő program sikeres megvalósításának nélkülözhetetlen eleme a széleskörű partnerkapcsolatok kialakítása.
- A tanulók nevelésén keresztül a családok szemléletét is formáljuk.
- Az egészségnevelési programot a szakképző intézmény az egészségügyi szolgálattal (iskolaorvos, védőnő) közösen hajtja végre.

Erőforrások

	<i>Egészségnevelés</i>	<i>Mindennapos testnevelés</i>	<i>Környezeti nevelés</i>
Személyi belső	Iskolavezetés támogatása		
	Egészségfejlesztő csoport tagjai: intézmény-vezető, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szabadidő-szervező védőnő, iskolaorvos	testnevelők edzők oktatók	környezeti munkacsoport tagjai: szabadidő-szervező + 2 önként jelentkező oktató
	Diákok, oktatók, technikai dolgozók		
Külső	Szülők		
	Vöröskereszt, ifjúsági referens mentálhigiénés szakember	Sport szakosztályok Alapfokú művészeti oktatás	helyi és regionális „zöld” szervezetek környezetgazdálkodási KHT

	<i>Egészségnevelés</i>	<i>Mindennapos testnevelés</i>	<i>Környezeti nevelés</i>
Anyagi	fenntartói támogatások, pályázatok	pályázatok	normatív támogatásból tanulónként meghatározott összeget biztosít a oktató testület döntése alapján
	Pályázatok, alapítványi támogatás		

3.3.3. Egészségnevelés, jövőkép, hosszú távú célok:

- Rendelkezzenek a tanulók/képzésben résztvevők korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés az egészségi állapot között. Alakuljon ki a tanulóban/képzésben, résztvevőben az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási technikák.
- A tanulók/képzésben résztvevők értelmezzék helyesen azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolatok minőségén múlik.
- A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók/képzésben résztvevők az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- A tanulók/képzésben résztvevők készség szinten alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- Szerezzenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is. Ismerjék meg a tanulók/képzésben résztvevők önmagukat, saját fejlődésüket.
- A tanulók/képzésben résztvevők ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol- és kábítószer fogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és a szexuális fejlődést.
- Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség megformálására, a helyes magatartás kialakítására.

3.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Intézményünkben a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák – szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások – séta, kirándulás, szakkörök
- diák-önkormányzati munka
- szabadidős tevékenységek

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló/ képzésben résztvevő) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztés során nem csak az oktatóknak van feladatuk, hanem a szakképző intézmény foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok/képzésben résztvevők előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló/képzésben résztvevő:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti – nemzetiségi, és etnikai kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket. Váljon érzékennyé környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok toleráns kezelése és megoldása terén.
- Tanulóink/képzésben résztvevőink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi-épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módját.
- Kapjon kellő mennyiségű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes ellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes oktatók az alábbi módon segítik:

A tananyag elsajátítása:

- segítse a tanulók/képzésben résztvevők kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti, társadalmi és szakmai környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának / fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót/képzésben résztvevőt a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakuljon ki a tanulóban/képzésben-résztvevőben bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,

- alakítsa ki a tanulóban/képzésben-résztvevőben, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót/képzésben résztvevőt arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban/képzésben-résztvevőben az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- és személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, fiatalok egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párok kapcsolatokra történő felkészítésre,
- kapjon átfogó képet a munka világáról,
- alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- Az intézményi tanulói közösségek, és azok öntevékeny programjainak szervezése nevelői-oktatói irányítással (intézményi, osztály szinten).
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése (célok, feladatok, tevékenységek).
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Közösségi szolgálat

A szakképzési törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7) Korm. rendelet alapján a technikumban az érettségi vizsga megkezdésének feltétele legalább ötven óra közösségi szolgálat teljesítése.

A közösségi szolgálat megszervezése és a teljesítésére való időkeret biztosítása a szakképző intézmény feladata és az igazgató felelőssége.

A közösségi szolgálat az alábbi területeken teljesíthető:

a) az egészségügyi,

- b) a szociális és karitatív,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelmi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) a rendvédelmi szerveknél bűn- és balesetmegelőzési

A közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését a szakképző intézmény az iratkezelési szabályzatában rögzíti. A közösségi szolgálat a szakképző intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.

A közösségi szolgálat megvalósulásának folyamata:

- Az intézmény a közösségi szolgálat teljesítését a tanulónak/képzésben részt vevőnek a 9-11 évfolyam során javasolja, lehetőleg a három tanévre arányosan elosztva.
- A közösségi szolgálat összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységét az osztályfőnök vagy az ezzel a feladattal megbízott oktató koordinálja és az iratkezelési szabályok megtartásával a megfelelő dokumentációt vezeti.
- Az egyes területeken a fogadó szervezet által mentor biztosítása szükséges (egészségügyi intézmények, rendvédelmi szervek, egyes esetekben szociális és karitatív területen is), ezesetben a felek együttműködési megállapodást kötnek.
- A közösségi szolgálatot koordináló oktató az ötven órán belül – szükség szerint a menttorral közösen – legfeljebb ötórás felkészítő, majd legfeljebb ötórás záró foglalkozást tart.
- A közösségi szolgálat teljesítése során, egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre történő utazási idő nem számítható be a teljesítésbe.
- A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemei:

- a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének egyetértő nyilatkozatát,
- a naplóban és a törzslapon a kijelölt oktatónak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- a szakképző intézmény a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig a szakképző intézménynél marad,

- a szakképző intézményen kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor a szakképző intézmény és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

A szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:

A szakképzési törvény hatálya alá tartozó szereplők (az igazgatók, az oktatói testület, a tanulók, illetve a képzésben részt vevő személyek és kiskorú tanuló esetében a kiskorú tanulók törvényes képviselői, a fenntartó, továbbá a szakképző intézmény működésében érdekelt más szervezetek pl. duális képzőhelyek) a szakképzési alapfeladatok megvalósítása során egymással együttműködnek és együttműködésük során egymást a feladataik ellátásához szükséges információkról kellő időben tájékoztatják.

Az együttműködéssel kapcsolatos feladatokat, és információátadáshoz szükséges kapcsolattartás formáit és rendjét a Szakmai Programunk a képzés egyes szereplőinek feladatai során lentebb bővebben részletezi.

3.5. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási-oktatott órákra való felkészülés,
- a tanulók/képzésben résztvevők dolgozatainak javítása,
- a tanulók/képzésben résztvevők munkájának rendszeres értékelése,
- a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének rendszeres tájékoztatása a tanuló szakképző intézményben nyújtott teljesítményéről, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, a szakképző intézmény döntéseiről, a tanuló tanulmányait érintő lehetőségekről
- a különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyéni foglalkozás, szükség szerint együttműködés a fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal, konduktorral vagy más szakemberrel, a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását elősegítése
- a megtartott tanítási-oktatott órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, javító, osztályozó, szakmai vizsgák, ágazati alapvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,

- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, intézményi méréseken,
- intézményi kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, szakmai munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel oktató-testületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, intézményi ünnepek és rendezvények megszervezése,
- intézményi ünnepeken és intézményi rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- intézményi dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakelektárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- A szakképző intézmény szakmai programja szellemében neveli-oktatja osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban oktatók munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók/képzésben résztvevők tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktató-testület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, törzslapok vezetése, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása, ha szükséges koordinálja a közösségi szolgálatot.

- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra
- Tanulóit/ képzésben résztvevőket rendszeresen tájékoztatja az intézmény előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Kapcsolatot tart a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Család és Gyermekjóléti Szolgálatával (Továbbiakban: Gyermekjóléti Szolgálat), a gyámhatósággal, az egészségügyi szervezetekkel, szükség esetén a rendvédelmi szervezetekkel, az intézmény vezetőségével, a fenntartóval.

3.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos oktatói tevékenység helyi rendje

3.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A képességfejlesztés és tehetséggondozás az oktató nevelő munka kiemelt feladataként jelentkezik, ami mind a tanórai, mind a gyakorlati, mind a tanórán kívüli egyéb foglalkozási tevékenység állandó elemeként van jelen.

A tanórai és a gyakorlati munkában a képességfejlesztést a differenciált foglalkoztatás szolgálja a leghatékonyabban. A differenciált tevékenységekhez viszont a tanárnak/ oktátónak ismernie kell a tanulók és a képzésben résztvevő személyek képességeit, tudnia kell, hogy milyen képességeket akar fejleszteni, s a fejlesztést ehhez igazítva személyre szabottan kell elvégezni. A képességek „feltérképezését” jól szolgálják az év eleji szintfelmérések, melyek alapos elemzése után a tanár /oktató kijelölheti a fejlesztés útját és módszerét.

Az Szkr. 115 §-a értelmében és év eleji szintfelmérések tükrében az intézmény legalább heti egy foglalkozást biztosít a tehetség, képesség kibontakoztatására, amennyiben szükséges.

Az oktátónak a szakmai oktatás/fejlesztés, illetve a szakmai képzés során a tanulók/ képzésben résztvevő személyek, és a sajátos nevelési igényű tanulók részére az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan kell nyújtania, a tanulók/ képzésben résztvevő személyek, és a sajátos nevelési igényű tanulók emberi méltósága és jogai tiszteletben tartása figyelembe vételével.

A tehetséggondozás, képességfejlesztés elsődleges céljai és feladatai:

- A tanulók/ képzésben résztvevők adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása.
- Az intellektuális képességek magasabb szintre juttatása.
- A tantervi stratégiák szakirányú oktatás kialakítása, kidolgozása a tehetségesek fejlesztéséhez.
- Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.
- A tehetségfejlesztés kibontakoztatásához szükséges személyiségfejlesztés.
- Olyan készségek, stratégiák kialakítása, amelyek révén képesek lesznek a tanulók / képzésben résztvevők kreatívan, önállóan, a maguk meglegedésére keresni az ismereteket.

Kapcsolódó oktatói egyéb foglalkozások, tevékenységek:

Az intézményünk a tehetség kibontakoztatására, *a hátrányos helyzetű tanulók, sajátos nevelésű tanulók, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára, valamint a képzésben részt vevő személyek felzárkóztatására differenciált fejlesztést szervez.*

Ezzel kapcsolatos feladatok:

- az integrált oktatás kereteinek és a fejlesztő pedagógia eszközeinek összehangolása
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szakmai oktatás / szakmai képzés megszervezése; a nem kötelező tanórán kívül tanulható tantárgyak egyéb foglalkozások tanulása;
- tehetséggondozó csoportfoglalkozások;
- szakképző intézményi sportkör;
- szakkörök;
- művészeti tevékenységek;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások egy része (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- a községi / városi könyvtár (a tanuló lakóhelyén) valamint szakképző intézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- a tanulási folyamatot megkönnyítő kompetenciák fejlesztése:
  - szövegértési-szövegalkotási,
  - matematikai-logikai,
  - szociális, életviteli és környezeti,
  - életpálya-építési,

- idegen nyelvi, valamint
- digitális kompetencia

3.6.2 A tanulási kudarcnak kitett, sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkózását segítő program

Szakképző intézményünk tanulói elsősorban a tanulási nehézségekkel, kudarcokkal küzdő, sajátos nevelési igényű, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek.

A hozzánk érkező tanulók/képzésben résztvevő személyek többségénél pszichológiai, tanulás-módszertani, szociális készségek mérésére van szükség. A mérés eredményeként differenciáltan fejleszteni kell a tanulási motívumokat, a beilleszkedési nehézségekkel küzdőknél a szociális kompetenciák erősítésére van szükség.

Intézményünkben szociális munkás, gyógypedagógus/fejlesztő pedagógus támogatásával a pozitív értékrend elfogadására és az eszerinti viselkedés, magatartás elsajátítására, a szociális képességek kiépülésének elősegítésére törekszünk.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók/ képzésben résztvevők felzárkóztatását segítő tevékenységek

Az iskolánkba járó tanulók/ képzésben résztvevő személyek többsége nem sikerorientált beállítódású, sokkal inkább kudarcra való magatartású. Egyre nő azoknak a száma, akik sikerélmények helyett csak kudarcokat élnek át. Az attitűd megváltoztatása csak a „bátorító – megengedő” nevelői magatartással lehet eredményes. Tevékenységünk **megelőzésre** és **hatékony segítség**re tagolódik.

Az Szkr. 115 §-a értelmében és év eleji szintfelmérések tükrében az intézmény legalább heti egy foglalkozást biztosít a felzárkóztatásra, amennyiben szükséges.

A tanulási kudarc megelőzése - A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

A speciális szükséglet nem a deficitre (képessegek hiányára, beilleszkedési képtelenségre), hanem inkább a teendőkre összpontosít, a „mire van szüksége” kérdést állítva az előtérbe. A közös szervező erő a speciális szükséglet.

Szemléletünk legfőbb vonásai:

- Minden fiatal és felnőtt speciális (nem az átlagot keressük az osztályban, hanem meg látjuk valamennyi tanulóban/képzésben részt vevőben az egyedi, csak rá jellemző sajátosságokat).
- A fiatalok és felnőttek eltérnek egymástól korábbi tapasztalataik, érdeklődési körük, érzelmi hozzáállásuk, tanulási típusuk és annak üteme szempontjából.

- Minden tanulóban/képzésben részt vevőben felléphetnek és többnyire fel is lépnek tanulási nehézségek, az iskoláztatás valamelyik szakaszában.
- A segítségnek valamennyi tanuló/képzésben résztvevő számára – igény szerint – rendelkezésre kell állnia.
- Ez a segítség elsősorban az oktatók által nyújtott segítség, amely kiterjed az igények pontos felmérésére, a megfelelő tanítási eljárások megtalálására. (A tanulási programra, a tananyag differenciált feldolgozására, az egyéni tanulási stílus és tempó tekintetbe vételével kijelölt feladatokra, a teljesítményszintek sávjának elvárására és elfogadására, a csoport együttműködésére).
- Keressük és kihasználjuk a pályázatok adta lehetőségeket is a hátránykompenzáció csökkentésére (pl. Útravaló pályázati program, Apáczai program)
- Minden tanulót/képzésben résztvevőt egyetlen átfogó tanterv alapján tanítunk, amelyet az egyéni szükségletekhez rugalmasan igazítunk.

Feladataink a tanulási kudarcok elhárítása érdekében

- A tanév eleji diagnosztikus jellegű felmérések segítségével kiszűrni és meghatározni a tanulóknál lévő tényezőket. A fiziológiai okok (genetikai meghatározók, alultápláltság) a pszichológiai tényezők (emocionális problémák, önértékelési nehézségek és zavarok) feltárása.
- A környezetben lévő tényezők és hiányok (pl: osztálytárs probléma, közösség, taneszköz, higiéné hiánya) meghatározása.
- Délutáni ügyeletben tantermek, informatikai eszközök használata az otthoni környezetben tanulni nem tudó diákok számára.
- Önbizalom erősítése és sikerélményhez juttatás.
- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése.
- Tanulmányi szintre hozás, hiánypótlás egyéni fejlesztés keretében.
- Egyéni fejlesztési tervek készítése a lemaradási hátrányok kompenzálására.
- Tanulást segítő közösség megteremtése.
- Kudarcokkal teli tanulóinknál/képzésben résztvevő személyeknél a készségtantárgyak jelentőségének felismerése (zenei, hangszeres tudás bemutatása, grafika, művészeti tevékenységek, sporteredmények kiemelése)
- A tanulási hátrányok leküzdésében eredményesen alkalmazhatóak a digitális pedagógia eredményeit tükröző számítógépes multimédia egyéni fejlesztő programjai (játssza tanulás).

Olyan módszertani gazdagsággal kell tanítani/ oktatni, amely magában hordozza a tananyag elsajátításának célszerű módjait. Az oktatás/ tanítás során a tanulók/képzésben résztvevők ne passzív befogadók, hanem aktív résztvevők legyenek. Így növelhető a tanulás hatékonysága.

Fejleszteni kell a megismerési folyamatokhoz szükséges képességeket:

- Koncentrálókéesség;
- Hatékony olvasás képessége;
- Emlékezőkéesség;
- Gondolkodási képesség.

Ugyancsak fejleszteni kell a megismerési folyamatokhoz szükséges személyiségjegyeket:

Rendszeresség; alaposság; akaraterő; kitartás; önállóság.

A tanuláshoz való pozitív viszony formálása, az érdeklődés felkeltése, egyéni érdekelt-ségfelismertetése.

Helyes tanulási szokások kialakítása.

Célszerű bevézési módok elsajátítása.

A hiányosságok, problémák időbeni felfedezése és kezelése hozzájárul a tanulási kudarc megelőzéséhez.

Szervezeti keretei: szakmai oktatás szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák, egyéb foglalkozások differenciált egyéni (mentori) foglalkozások

A tanulási kudarcokkal küszködő gyerekek segítése

Felismerés, az okok feltárása

Munkánk akkor eredményes, ha idejében felismerjük a problémás diákokat. Ez csak akkor lehetséges, ha a tanulók/ képzésben résztvevő személyek tevékenységét rendszeresen ellenőrizzük, így visszajelzést kapunk képességeik fejlettségéről, személyiségjegyeik alakulásáról, tanuláshoz való viszonyukról. Ezáltal feltáruhnak előttünk a tanulási kudarcok okai.

A segítség stratégiája

Ki kell dolgozni a felzárkóztatás stratégiáját, melyek során sikerélményekhez juttatjuk a tanulókat!

Feltételei:

- A tanulás/ oktatás külső és belső feltételeinek biztosítása;
- A hatékony tanulás szokásrendszerének gyakoroltatása,
- A célszerű rögzítési módok gyakoroltatása;
- A szükséges képességek fejlesztése;
- A tananyag mennyiségi és minőségi szelekciója;

- A tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése, értékelése, az egyén buzdítása, motiválása;
- Az oktatók módszertani felkészítése.
- Tudatosuljon a tanulóban/ képzésben résztvevőben mi a kudarc oka, és mit kell tennünk a siker érdekében.
- Ismertetni kell mindezt a szülőkkel/nevelőszülőkkel/törvényes képviselőkkel is és fel kell kérni őket az együttműködésre.

Szervezeti formái:

Egyéb foglalkozások keretében - Differenciált egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás részben tanórán, részben tanórán kívül (korrepetálás).

Roma tanulóink segítése:

Kiemelt figyelmet fordítunk roma tanulóink iskolai előmenetelének segítésére, identitástudatuk erősítésére, formálására, mivel intézményünkben magas a roma tanulók aránya. A roma származású tanulók elemi gondjainak a megoldása és a tanulásuk alapfeltételeinek megteremtése az intézmény egyik legfontosabb érdeke. Sikeres, eredményes intézményi jelenlétük elősegítése – a hatékony tanórai foglalkoztatás mellett – csak többlétszolgáltatások nyújtásával lehetséges.

Az intézmény alapvető feladatának tartja a nemzetiségi- és faji türelemre nevelést, egyenjóságuk elismerését és tiszteletben tartását.

3.6.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A tanulók fejlesztése egyénre szabottan történik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek (fejlesztőpedagógus). Az egyéni bánásmód, az integráció teljesülése érdekében, a fejlesztésük alapelvei, céljai, feladatai megegyeznek a program elején megfogalmazottakkal.

A középfokú oktatásba lépéssel megváltoznak a tanulókat ért hatások. (új környezet, új közösség új tanárok, magasabb követelményszint, más tanulási technikák stb.)

Ezek a hatások sok tanuló számára megnehezítik a beilleszkedést. Oktatóink célja, hogy lerövidítsék, illetve gördülékenyebbé tegyék ezt a folyamatot.

Segítenünk kell abban, hogy a szakképző intézményben tanulmányaikat elkezdő tanulók

- minél eredményesebben szerepeljenek,
- értékrendjük kialakuljon és megszilárduljon,
- szeressék intézményüket, választott szakmájukat.

Intézményünk oktatói a következő alapelveket követik a beilleszkedés megkönnyítése érdekében kitűzött célok eléréséhez:

A beilleszkedéssel járó nehézségekkel összefüggő oktatói alapelvek, tevékenységek iskolánkban:

- Meg kell nyernünk a tanuló és a szülő bizalmát (a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése)
- Folyamatos motiválás tanórán és tanórán kívül, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Példamutatás (következetesség, pontosság, önfegyelem)

Ennek érdekében:

- Tájékozódunk a tanulók családi hátteréről, folyamatos kapcsolattartásra törekszünk a szülőkkel;
- Fokozott türelemmel igyekszünk átsegíteni tanulóinkat az átmeneti nehézségeken; a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatait, a mentori rendszer működtetése segítségével;
- Arra ösztönözzük a tanulókat, hogy ők is segítsék egymást a beilleszkedésben, melynek módja: osztályszintű- vagy személyes elbeszélgetés, közös feladatok megoldása, stb.
- Tájékoztatjuk a 9. évfolyamos tanulókat a diákönkormányzat érdekvédelemi működéséről.

A magatartási konfliktusok kezelése

Az intézményünkben előforduló magatartás-konfliktus helyzetek a következők:

- provokatív magatartás
- hangulati ingadozás (introvertáltság, extrovertáltság, depresszió stb.)
- tartósan gyenge tanulmányi eredmény, amelynek feltételezhetően nem mentális okai vannak
- figyelem hiánya
- nem megfelelő attitűd a tanóra folyamán
- iskolakerülés

- a tanuló nem mond igazat
- szociális háttéréből fakadó önbizalomhiány, szégyenérzet
- alulmotiváltság

A tanulók magatartás-konfliktusainak általunk számba vett okai a következők:

- a hirtelen és drasztikusan erőteljessé vált társadalmi egyenlőtlenség
- a médiából szerzett negatív információk
- olvasottság hiánya
- hagyományok alulértékelése
- a serdülőkorral járó sajátos lelki változások
- a családnak, mint lelki támasznak a hiánya.

Intézményünkben az oktatók nagy hangsúlyt fektetnek a tanulók magatartás-konfliktusainak kezelésére:

- Személyes figyelmet szentelünk a felvetődő problémákra.
- Lehetőség van négy szemközti konzultációra tanuló és oktató, szociális munkás/gyógypedagógus szakember között.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a szülőkkel.
- Igyekszünk a tanulóknak elmélyíteni a hagyományok őrzését.
- Példát mutatunk a tanulóknak (tolerancia, pozitív gondolkodás).
- Törekszünk arra, hogy megnyerjük a tanulók bizalmát.
- Fontosnak tartjuk, hogy a tanulókat keresztnévükön szólítsuk.
- Biztosítjuk a tanulót, hogy mindig van lehetősége a változtatásra.
- Önálló döntésképeségüket megerősítjük.
- Beszélgetés során – ez lehet akár személyes, akár osztályszintű – rávezetjük a tanulókat a helyes megoldásra.
- Törekszünk önismeretük, konfliktuskezelő készségeik fejlesztésére. Ezért: feszültségoldó szabadidős tevékenységeket, illetve önismereti, konfliktuskezelő és egyéb mentálhigiénés foglalkozásokat szervezünk, minél több sikerélményhez juttatjuk tanítványainkat.

A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése a közösségfejlesztő, közösségépítő és mentálhigiénés programokkal történik, melyek elsősorban osztálykeretben és érdeklődési körökben történnek.

3.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása intézményünkben

Az intézményünk ifjúságvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a tanuló fejlődését veszélyeztető okok **megelőzésére, feltárására, megszüntetésére**. A ifjúságvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a tanuló problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Intézményünk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik intézményünk oktatói tevékenységéhez. Az intézményben olyan légkört, olyan oktatói tevékenységet kell kialakítani, amely kizárja azt, hogy bármelyik tanulót/képzésben részt vevőt származása, színe, nemzeti-, etnikai hovatartozása vagy más oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön. Az intézmény mindenki számára köteles biztosítani a tanuló fejlődéséhez szükséges lehetőségeket, amelyek elősegítik a képességük, tehetségük kibontakoztatását, valamint segítik a hátrányok leküzdését, amelyek születési, családi, vagyoni eredetűek lehetnek.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében az intézmény minden oktatója közreműködik.

A gyermek- és ifjúságvédelem olyan tevékenység, amely sajátos eszközrendszerével korrigálni igyekszik a társadalomban megjelenő zavarokat, működési problémákat.

Tanulóink szociális összetétele indokoltá teszi a sokoldalú, hatékony gyermek-és ifjúságvédelmi munkát. Fiataljaink többsége a társadalom periferiáján élő családokból, csonka családból kerül intézményünkbe, nehezíti életkörülményeiket a szülők munkanélkülisége, alkoholizmusa, alacsony iskolázottsága, és az erősen antiszociális miliő. A család anyagi forrása többségében a családi pótlék, a rendszeres és az alkalmankénti segély, közmunkaprogram.

A fentiekből következik, hogy diákjaink elemi szükségleteinek kielégítése (élelem, ruházat, taneszköz) igen nagy nehézségekbe ütközik. Ahhoz, hogy nevelő-oktató munkánk hatékony lehessen, az intézmény oktatói védő – óvó intézkedéseket tesznek a rászorulóknak érdekében.

Folyamatos ifjúságvédelmi feladataink:

- A szociális hátrányokkal küzdő tanulók számbavétele, körülményeik feltárása, elemzése.

- Az osztályfőnökök, nevelő-oktató tanárok tájékoztatása a hátrányos helyzet és veszélyeztetettség kritériumairól.
- Problémafeltáró tevékenység, a veszélyeztetett körülmények, tényezők felderítésére.
- Az osztályfőnökök javaslatai alapján a gondozásba kerülő gyermekek nyilvántartásba vétele.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók szociális helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése.
- Családlátogatások során a családok helyzetének, problémáinak megismerése, oktatói eszközökkel történő segítségnyújtás.
- Súlyos probléma jelzésekor azonnali személyes tájékozódás a családoknál, a tapasztalatok átadása az igazgatónak, igazgató helyettesnek.
- Környezettanulmány, oktatói jellemzés készítése szükség esetén.
- Gyermekbántalmazás esetén, intézkedés közvetlen kezdeményezése a megfelelő hatóságok felé (pl: gyámhivatal, rendőrség).
- Veszélyeztetettség esetén jelzés a Családsegítő Szolgálat felé.
- A rendszeresen mulasztó, igazolatlanul távollévő tanulók ügyében a gyermekjóléti szolgálat, a szülők, valamint a szakhatóságok-kormányhivatal (törvényben előírt esetben) értesítése
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén, rendszeres gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése az illetékes önkormányzati hivatalnál.
- Az önkormányzatokkal való rendszeres kapcsolattartás.
- Folyamatos együttműködés és információcsere a Családsegítő Szolgálattal.
- Pályaorientációs tevékenység
- Kapcsolattartás a Kisebbségi Önkormányzatokkal, munkájuk segítése az iskolánkban tanuló roma gyerekek érdekeinek képviselésével.
- Szülőkkel való találkozás, a felmerülő problémák megbeszélése, tanácsok adása a fogadóórán.
- Indokolt eseten más iskolák gyermekvédelmi felelőseivel való információcsere.
- Kapcsolatfelvétel a helyi védőnővel, iskolaorvossal, vöröskereszttel, karitatív szervezetekkel.
- Egészségmegőrző programok szervezése.
- Pályázati munka a szociális hátrányok csökkentése érdekében.

A segítségnyújtásban résztvevők:

- Családsegítő Szolgálat

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Helyi önkormányzatok gyámügyi előadója
- Családgondozó hálózat
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Drogambulancia
- Házi orvos, iskolaorvos, védőnő
- Rendőrség, ügyészség, bíróság

Felelősség, kötelezettség:

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység koordinálásáért az igazgató felel., valamint a nevelő- és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a balesetek megelőzéséért, a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatainak megszervezéséért.

Az osztályfőnökök kiemelt feladata az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatok, kapcsolattartás a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítása érdekében.

3.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Intézményünkben igen magas a hátrányos helyzetű családokban élő tanulók aránya. A többség hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű, gazdaságilag is nagyon sok az olyan család, ahol mindkét szülő munkanélküli, vagy leszázalékolt, vagy közmunka programban vesz részt.

Célunk:

- segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe
- segíteni a tanulók ismeretszerezését
- biztosítani az egyéni ütemű fejlődést
- enyhíteni az iskolai és/vagy családi, társadalmi szocializációs hiányokat
- komplex személyiségfejlesztés.

A hátrányok kompenzálása

Minden év elején teljes körű helyzetelemzést készítünk az intézményünkbe járó tanulók szociális helyzetéről, a rendszeres intézménybe járást befolyásoló tényezőkről, a családszerkezetről és a megélhetési körülményekről.

Tájékozódunk az önkormányzatok, a gyámhatóság, a gyermekjóléti szolgálat által nyilvántartott és segélyezett tanulóinkról. Ismertetjük a lehetséges és szülők által igényelhető rendszeres és alkalmi támogatási, segélyezési lehetőségeket. Szükség esetén közvetlenül kezdeményezzük a hatóságok közreműködését a családok támogatásához.

A tanulókat és a szülőket beiratkozáskor tájékoztatjuk a tankönyvtámogatás iskolai rendjéről. A szociális juttatások lehetőségéről felvilágosítást adunk szülői értekezleten, fogadóórákon, családlátogatásokon.

3.7. A tanulóknak/ képzésben résztvevőknek a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga, gyakorlásának rendje

A tanulók/ képzésben résztvevők a saját érdekeik képviselőiként diákönkormányzatot hozhatnak létre.

A közvetlen demokrácia gyakorlásának fóruma a diákönkormányzat.

A diákönkormányzat működési rendjében érvényesíti mindazokat az értékeket és viselkedési technikákat, amelyeket a szakképző intézmény értékrendszerében kívánatosnak tart. Szervezeti rendje az intézmény egész tevékenységi rendszerét lefedi.

- Működése egyaránt kiterjed a rend, fegyelem megtartására, az információáramlás szervezésére, a különböző versenyek bonyolítására, és az egyes tevékenységi irányok működésében való részvételre.
- Felvállalja egyes intézményi rendezvények önálló megszervezését, /farsang, mikulás nap, stb./ Gazdája a kreatív akciók lebonyolításának /szelektív hulladékgyűjtés, újra-felhasználás./

A Diákönkormányzat felépítése hierarchikus.

1.) A diákönkormányzat tagjainak választása:

- A tagok választása osztályonként történik.
- A diákönkormányzat tagjait az osztályok választják. Minden osztálynak joga van osztályképviselőt delegálni a diákönkormányzatba. A képviselők száma osztályonként 2 fő. Az osztályképviselőket egyszerű többséggel választják.
- A diákönkormányzat legmagasabb fóruma a diákközségi ülés, amelyen minden tagja és az intézmény minden oktatója részt vesz. A diákközségi ülés összehívását évente több alkalommal a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközségi ülés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.
- A választásnak minden tanév szeptemberének első felében le kell zajlania.

2.) Az osztályképviselők feladatai:

- Kapcsolatot tartanak az osztályok és a diákönkormányzat között.
- Tájékoztatják az osztályukat a diákönkormányzat üléseiről.

3.) A Diákönkormányzat tisztségviselői:

- DÖK segítő oktató
- DÖK elnök
- DÖK alelnök

Ezekon felül a diákönkormányzat bármikor létrehozhat új tisztségeket.

4.) A tisztségviselők választása:

- A tisztségviselőket az osztályképviselők választják egyszerű többséggel.
- A tisztségviselők a megválasztott osztályképviselőkből kerülnek ki.
- Minden tisztségviselő mandátuma egy tanévre szól.

5.) Az elnök feladatai:

- A segítő oktatóval együtt szervezi a diákönkormányzat munkáját.
- Segít a diákönkormányzatot segítő oktátónak az éves beszámoló elkészítésében.
- Képviseli a diákönkormányzatot az intézményszék ülésein, valamint azon üléseken, amelyre meghívást kap a diákönkormányzat.

6.) Az alelnök feladatai:

- Segíti az elnök munkáját.
- Az elnököt távolléte esetén helyettesíti.

7.) A segítő oktató feladatai, hatásköre:

- A diákönkormányzat munkáját az e feladatra kijelölt oktató segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra.
- Kapcsolatot tart a diákönkormányzat és az iskolavezetés között.
- Segíti és irányítja a diákönkormányzat munkáját.
- A segítő oktátónak szavazati joga van a diákönkormányzatban.

8.) A Diákönkormányzat ülései:

- A diákönkormányzatot legalább havonta egy alkalommal össze kell hívni. Ezen felül bárki, bármikor kezdeményezheti az összehívását a diákönkormányzatot segítő oktátónál.
- A diákönkormányzati-ülést kizárólag a diákönkormányzatot segítő oktató hívhatja össze.
- A diákönkormányzat ülései nyilvánosak.

9.) Szavazás menete: A diákönkormányzatban minden tagnak egy szavazati joga van, beleértve a segítő oktatót is. Minden döntés elfogadásához egyszeri többség szükséges, kivéve a munkaterv elfogadásához, ebben az esetben a szavazók szavazatának 50%-a + 1 szavazat szükséges. A diákönkormányzat akkor határozatképes, ha a tagok legalább 50%-a jelen van.

A Diákönkormányzat feladatai és jogköre:

- Biztosítja a tanulói jogok/ képzésben résztvevők jogainak érvényre jutását az intézményben.
- Az év elején elkészített munkaterv alapján végzi a munkáját, melyet az osztályképviselők útján az osztályokkal egyeztetve a diákönkormányzat fogad el.
- Feladata a tanulók/ képzésben résztvevők érdekeinek védelme mellett az intézményi tanulói élet szervezése, irányítása, s az éves munkatervben leírt rendezvények lebonyolítása.
- A diákönkormányzat az oktatói testület véleményének kikérésével dönt:
- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint ha a szakképző intézményben működik, a szakképző intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.
- A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát és annak módosítását a diákönkormányzat fogadja el és az oktatói testület hagyja jóvá. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának és annak módosításának jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes a szakképző intézmény szakmai programjával, szervezeti és működési szabályzatával vagy házirendjével. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának és annak módosításának jóváhagyásáról az oktatói testület a jóváhagyásra történő felterjesztést követő harminc napon belül nyilatkozik. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát és annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha az oktatói testület e határidőn belül nem nyilatkozik.
- A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a szakképző intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat véleményét

- a tanulók/ képzésben résztvevők közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanuló/ képzésben résztvevők helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a pályázati kiírások, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a szakképző intézményi sportkör működési rendjének megállapításához,

- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- a házirend elfogadásához és
- a szakképző intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározott egyéb ügyben ki kell kérni.
- Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás hatánapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.
- A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a szakképző intézmény helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza a szakképző intézmény működését.
- A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség a szakképző intézményben a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.
- Az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál szakképző intézményben a diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.
- A diákönkormányzat jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartónál jogszabálysértésre hivatkozással eljárást indíthat. A fenntartó döntése a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt megtámadható. A keresetlevelet a közigazgatási ügyben eljáró bíróságnál kell benyújtani.

3.8. A tanuló/a képzésben résztvevő, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, az ifjúsági személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanuló/ képzésben résztvevő és az oktatói testület koordinált, aktív együttműködése. A tanuló/képzésben résztvevő, a szülő és az oktató az intézményi nevelés-tanítás-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől. Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék alaposan az intézmény nevelési-oktatási programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait határozza meg. Ez adhatja meg a tartalmát az együttműködésnek.

A tanuló/képzésben résztvevőt és a tanuló/képzésben résztvevő szüleit a tanuló/képzésben résztvevő fejlődéséről, egyéni haladásáról az intézmény oktatói és szociális munkása folyamatosan (szóban, illetve írásban) tájékoztatják.

A szülők szóbeli tájékoztatása:

- A szakképző intézmény a tanulókról/képzésben résztvevőkről a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást tart. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatása a szülői értekezleteken, az egyéni tájékoztatás a fogadóórákon, családlátogatásokon történik.

A szülői értekezletek rendje:

- Az osztályok szülői közössége számára a szakképző intézmény legalább tanévenként kettő, a munkatervben rögzített időpontú, rendes szülői értekezletet tart az osztályfőnök vezetésével.
- Évente kétszer - októberben és februárban - tartanak az osztályfőnökök szülői értekezletet.
- Rendkívüli esetben ezen kívül is összehívható értekezlet az osztályfőnök, a szakképző intézmény vezetősége, illetve a szülők kezdeményezése alapján.
- A szakképző intézmény oktatói a szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást adnak a tanulókról/ képzésben résztvevőkről a szülők számára. Évente három általános fogadóóra van. Minden oktató heti egy időpontot jelöl meg - szeptember elején - fogadóóráként, mely egész évre érvényes. Telefonon történő előzetes megbeszélés alapján azonban más időpontban is fogadják a szülőket.

A szülők írásbeli tájékoztatása:

- Szakképző intézményünk a tanulókról/képzésben résztvevőkről rendszeres írásbeli tájékoztatást ad a hivatalos pecséttel ellátott tájékoztató levélben és elektronikus napló felületén. Az osztályfőnök írásban értesíti a tanuló/képzésben résztvevő szüleit gyermekük tanulmányi előmeneteléről, továbbá az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és a szükséges aktuális információkról (programok, mulasztás) is.
- Írásbeli ellenőrzés esetén az oktató a dolgozatokat legkésőbb 10 munkanapon belül kijavítja, az érdemjegyeket beírja a krétanaplóba.
- Az osztályfőnök ellenőrzi a krétanapló vezetését. A tanulói eredményekről a tanulót és a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.
- Az osztályfőnök indokolt esetben írásban értesíti a szülőket a tanulók/képzésben résztvevők előmeneteléről.

- A tanulót, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakképző intézmény a megelőző tanítási év végén tájékoztatja azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a szakképzésben való részvételhez szükség lesz, valamint a szakképző intézménytől kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, továbbá arról is, hogy a szakképző intézmény milyen segítséget tud nyújtani az ezzel összefüggő kiadások csökkentéséhez.
- A tanulókat, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét, illetve a képzésben részt vevő személyeket az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét figyelmeztesse, ha a kiskorú tanuló jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

3.8.1. A szülő/ nevelőszülő/ törvényes képviselő és a szakképző intézmény együttműködésének formái:

Az oktatók és a szülők kapcsolata azoknak a felnőtteknek az egyenrangú szövetsége, akik egymást kiegészítve felelősen fáradoznak gyermekek és fiatalok, a felnövekvő nemzedék szellemi és testi fejlődésén. Összefogásuk, közös gondolkodásuk és harmonikus együttműködésük fontos tényezője a nevelésnek. Találkozásaik – melyek részben szervezettek (fogadóóra, osztályonként beszámoló értekezlet), másrészt rugalmasan alkalmazkodnak a felek igényeihez – a kölcsönös tájékoztatást és a felmerülő problémák együttes megoldását szolgálják.

1. A szülők részéről a nevelő- és oktatómunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az intézményi rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást

2. Intézményünk a tanulók helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek,
- fogadó órák,
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése

- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az együttműködést az intézményünkben kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az intézményi ünnepségek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó ünnepség;
- verébavató, mikulás, farsang
- nemzeti ünnepekről való megemlékezés;
- projekthetek, témahetek;
- kulturális bemutatók;
- családi napok;
- karácsonyi műsor;
- húsvéti ünnepség;
- ballagási ünnepség;
- szalagavató műsor;
- tanévzáró ünnepség

A felsorolt események alkalmat teremtenek az intézmény számára, hogy bemutathassa a nevelő- és oktatómunka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

3.8.2. A tanuló/képzésben résztvevő és az oktató együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező intézményi órák,
- szakköri foglalkozások,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- tanulói fórumok,
- személyes megbeszélések
- mentor program

- gyakorlati foglalkozás

3.8.3. Kapcsolattartás az intézmény közvetlen partnereivel

A szakképző intézmény partnereivel rendszeres kapcsolatot tart fent.

Az együttműködés főbb területei:

- szakmai kapcsolatok, tantervek, továbbképzések, nyílt órák;
- preventív és tájékoztató előadások;
- a tanuló/képzésben résztvevő lemorzsolódásának megelőzése;
- tanulók/képzésben résztvevők közötti kapcsolat, sportversenyek;
- általános iskolai tanárok megnyerése a kerületi gyerekek magasabb számú beiskolázása érdekében

A fenntartóval

A fenntartóval a szakképzési centrum főigazgatóján és kancellárján keresztül rendszeres kapcsolatot tart az intézmény vezetősége.

A kapcsolattartás formái:

- telefon,
- e-mail,
- megbeszélések,
- értekezletek.

Szakképzési Centrum vezetőségével

Kapcsolattartás:

- a rendszeres értekezletek,
- megbeszélések
- telefon,
- e-mail során.

Társintézményekkel

A vezetők, valamint az oktató-nevelő munka, különböző szakterületeinek képviselői rendszeres személyes kapcsolatot tartanak a társintézmények azonos beosztású alkalmazottjaival, meghívás vagy egyéb értesítés alapján.

A kapcsolattartás formái és módjai:

- közös értekezletek tartása,
- szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvétel,
- módszertani bemutatások és gyakorlatok tartása,
- közös ünnepélyek rendezése,

- intézményi rendezvények látogatása,
- hivatalos ügyintézés levélben vagy telefonon

Kormányhivatallal, Oktatási Hivatallal, Pedagógiai Oktatási Központokkal

Az intézmény vezetősége jogszabályban meghatározott esetekben kapcsolatot tart a Kormányhivatallal, az Oktatási Hivatallal és a Pedagógiai Oktatási Központokkal, azok munkatársaival személyes formában, telefonon és e-mail-en keresztül.

Kapcsolattartás az egészségügyi szakszolgálattal

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az intézmény vezetése rendszeres kapcsolatot tart fenn az illetékes egészségügyi dolgozókkal:

- védőnő
- iskolaorvos

Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az intézmény oktatói rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a gyermekjóléti szolgálatokkal.

- az osztályfőnökök minden év elején felmérik a tanulók veszélyeztetettségét
- amennyiben pedagógiai eszközökkel a veszélyeztető okokat nem tudja megszüntetni, gyermekjóléti szolgálattal az igazgató veszi fel a kapcsolatot
- a gyermekeket, tanulókat veszélyeztető okok elhárítása érdekében együttműködik a gyermekjóléti-, családsegítő szolgálattal, illetve bizonyos kérdésekben az oktatásügyi közvetítői szolgálattal
- igazolatlan hiányzások esetén az osztályfőnök értesíti a gyermekjóléti szolgálatot és a kormányhivatalt.

Kapcsolattartás a pedagógiai szakmai- és szakszolgálatokkal:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Beilleszkedési Tanulási Magatartási Nehézségekkel küzdő tanulók vizsgálata
- Megismerő funkciók fejlődésének súlyos zavaraival küzdő tanulók vizsgálata

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői- és Rehabilitációs Bizottság:

- Megismerő funkciók fejlődésének tartós és súlyos zavaraival küzdő tanulók vizsgálata

Kapcsolattartás az Önkormányzattal

A Márokpapi Község Önkormányzatával az intézmény vezetősége jogszabályban meghatározott esetekben vagy kulturális- illetve sportrendezvények szervezése esetén tart kapcsolatot

Kapcsolattartás a Gyámhivatallal és a jegyzővel

Az intézmény vezetősége jogszabályban meghatározott esetekben tart kapcsolatot.

Kapcsolattartás a rendőrséggel

Bűnmegelőzési referens segíti az oktatók munkáját.

Kapcsolattartás civil szervezetekkel

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek megvalósítása során.

3.8.4. A szakképző intézmény és a gyakorlati képzést folytatókkal és szervezőkkel való kapcsolattartás formái és rendje

Jelenleg duális partnerünk nincs, de az illetékes kamarákkal az intézmény közvetlen kapcsolatot tart fenn.

Kapcsolattartás a Kamarákkal

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Igazgatósággal és Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával való kapcsolattartás az igazgatóhelyettes feladata.

Az együttműködés területei:

- munkaszerződések megkötésének elősegítése, az ún. kamarai garanciavállalással kapcsolatos feladatok ellátása,
- a gyakorlati képzés országosan egységes szempontok szerinti komplex szakmai és hatósági ellenőrzése és felügyelete, a gyakorlati képző helyek nyilvántartása,
- az ágazati vizsga szervezése, lebonyolítása,
- a szakmai vizsgabizottságba történő kamarai felkérés, delegálás, az ahhoz kapcsolódó feladatok, szakmai vizsgáztatás eseti ellenőrzése,
- szakmai versenyek szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolattartás formái:

- telefon
- e-mail
- levél
- megbeszélések

Amennyiben duális partnerkapcsolat kiépül, az intézmény a következő rend szerint tartja a kapcsolatot:

A szakképző intézmény és a duális képzőhelyek - akik a gyakorlati képzésben együttműködő gazdálkodó szervezetek, partnerek - közötti kapcsolattartás meghatározó a gyakorlati oktatás biztosítása érdekében.

A kapcsolatot a duális képzőhelyekkel/gazdálkodós szervezetekkel és partnerekkel:

- Az elsődleges kapcsolattartó az igazgató.
- A tanulókat/képzésben résztvevőket érintő kérdésekben a közvetlen kapcsolattartó az osztályfőnök, valamint az érintett szakoktatók.

Kapcsolattartás formái:

- telefonon
- e-mail-ben
- levélben
- vagy személyesen.

Kapcsolattartás rendje:

Tanév megkezdésekor személyesen, amelynek során

- tájékoztatást nyújtunk a tanév rendjéről
- az oktatási szünetekről
- az elméleti és gyakorlati órák hetek, napok változásáról
- az összefüggő szakmai gyakorlat szakmánkénti óraszámairól
- szakmai programokról
- szakma és vizsgakövetelményekről
- a szakképzést érintett változásokról
- a tanulószerveződések, együttműködési megállapodások és megbízási szerződések megkötése

Tanév közben

- lehetőségek függvényében a szakképző intézmény képviseletében a duális képzőhellyel/ gazdálkodó szervezetekkel történő egyeztetés követően sor kerülhet a gyakorlati hely látogatására, a tanuló/képzésben résztvevő munkájának megfigyelése érdekében

- az érintett kamara szervezésében felkérésre a szakképző intézmény képviselője részt vesz a gyakorlati képzőhelyek ellenőrzésében
- igény szerint megbeszélések tartása
- ágazati vizsgák, szakmai záróvizsgák megszervezése

Tanév végén

- a nyári összefüggő gyakorlat ütemezése, lebonyolítása
- a következő tanévben folytatott gyakorlatok megtervezése
- a gyakorlati oktatásvezető/szakmai igazgatóhelyettes írásos beszámolót készít a gyakorlati képzés alakulásáról, értékeli a tanév munkáját

3.8.5. A szakképző intézmény külföldi kapcsolatai a következők:

A Kárpátaljai (Ukrajna Beregszászi Járásban) Nagyberegi Középiskolával kiépítettük és ma is tartjuk a kapcsolatot. Több rendezvényünkön részt vettek és közös pályázati lehetőségeket is keresünk, hogy szorosabbá tegyük az együttműködést, a Határtalanul pályázat során közös tanulmányi kirándulást és tanulói együttműködést valósítottunk meg. Emellett Romániában a Szatmárnémeti Református Gimnáziummal is aktív kapcsolatot ápolunk, ugyancsak a Határtalanul pályázatnak köszönhetően vettük fel az intézménnyel a kapcsolatot és a pályázat során már valósult meg közös tevékenység. Valamint szintén a pályázatnak köszönhetően kialakult Szlovákiában a Dunaszerdahelyi Építészeti Szakközépiskolával is a partnerkapcsolat.

3.9. A tanulmányok alatti vizsga szabályai, valamint a szóbeli vizsga felvételi követelményei:

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 65.§ valamint 12/2020 (II. 7) Korm. rendelet 182. §-ban foglalt felhatalmazás alapján a tanulók/képzésben részt vevők tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályokban foglalt szabályozás szerint:

- a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét az oktatói testület a szakmai program alapján határozza meg és a Házirendben szabályozott módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók/képzésben részt vevők osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Szakmai Programja szerint nem lehetett meghatározni

- a szakmai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni
- az átvétellel intézményünkbe kerülő, vagy intézményen belül képzés/ágazattípus váltás esetén.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- az ágazati alapvizsgákra
- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki ágazati vizsgára jelentkezik jelentkezik
- akit az oktatói testület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit az oktatói testület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira/képzésben részt vevőire

- akik átvételüket kéri az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga vagy osztályozó vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény

- oktatói testületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák rendje:

Osztályozó vizsga rendje

Az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben szervezzük meg intézményünkben. Egyéni tanulmányi rendben az igazgató ettől eltérő időpontban is engedélyezheti.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak/képzésben részt vevőnek a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól (pl. egyéni munkarendben tanuló),
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- nem tanult tantárgyak esetén (átvételnél, felvételnél)
- szakirányú oktatásban beszámoltató vizsga esetén

- oktatói testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet a tanuló,
- ha egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen, eléri a kétszázötven tanítási órát
- ha mulasztása a tanítási órák harminc százalékát meghaladja egy adott tantárgyból
- szakirányú oktatásban a mulasztása meghaladja az elméleti órák húsz százalékát

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén a 12/2020 (II. 7) Korm. rendelet 186. §-nak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak fellebezhető meg, ha az Intézmény nem a Szakmai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott tanévvégi osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak az évfolyamot ismételnie kell.

Különbözeti vizsga rendje

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Intézményváltás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során az igazgató mindig egyedileg hoz határozatot a jelentkező tanuló/képzésben részt vevő ügyében.

A különbözeti vizsga szervezése és lebonyolítása minden tekintetben megegyezik az egyéb tanulmányok alatti vizsgákkal. A tantárgyi követelményeket az igazgató által megbízott munkaközösség vagy oktató jelöli ki.

Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.

Javító vizsga rendje

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati oktató, illetve a duális képzőhely azt engedélyezte

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Pótló vizsga rendje

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítása:

A vizsgáztatás lebonyolításakor a 12/2020 (II. 7) Korm. rendelet és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet előírásait kell követni.

- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért.
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló több évfolyam anyagából is tehet osztályozó vizsgát, de minden évfolyam anyagából külön írásbeli – szóbeli vizsgát kell tennie a követelményeknek megfelelően, melyet külön dokumentálni kell.
- A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.
- a vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, szükség esetén a naplóba.
- a vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár az irattárba helyezi és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzéséről.

A vizsgatárgyak részeit és követelményeit a Szakmai program 1. számú melléklete tartalmazza.

Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga az intézmény által szervezett vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alap tudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri.

- A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát.
- Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Ágazati alapvizsgát a **szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság** előtt kell letenni.

A **vizsgabizottság elnökét** a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

- Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni, illetve tanusítványt kell róla kiállítani.
- Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

Az érettségi vizsga

Az érettségi vizsgán a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az Nkt.-ban meghatározott vizsgatárgyakból ad számot tudásáról azzal, hogy az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya helyett szakmai vizsgát kell tenni.

Az érettségi vizsgáról valamennyi érettségi vizsgatárgy és a szakmai vizsga sikeres letételét követően lehet bizonyítványt kiállítani.

Az, aki a szakképző iskolában folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan szakmát szerzett és annak megszerzését követően kíván érettségi vizsgát tenni, mentesül az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya alól.

Az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett a sajátos nevelési igényű tanuló másik tantárgyat választhat.

A szakmai vizsga

A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri.

Az adott szakképesítés képzési és kimeneti követelményeinek megfelelően megszervezett és lebonyolított vizsga. A szakmai vizsga előírásai: a szakmai vizsgáztatás szakonként előírt követelményeit a szakképzésért felelős miniszter a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével határozza meg. A követelményekkel az adott tantárgyat tanító oktatók, szakfelelősök ismertetik meg a tanulókat/ képzésben részt vevőket, illetve információt szerezhet az Internetes tanulói rendszeren keresztül is.

A vizsgázó teljesítményét vizsgatevékenységenként, a pontszámok százalékban és érdem-

jegyben történő kifejezésével kell értékelni. A teljesítmény százalékban történő kifejezésekor a számítást csak az egész szám megállapításáig lehet elvégezni, tizedesjegy nem állapítható meg. A vizsga akkor lesz sikeres, ha a vizsgázó minden egyes vizsgarészében a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Sikertelen a szakmai vizsga, ha bármelyik vizsgatevékenység eredménye elégtelen.

A szakmai vizsga eredményét az akkreditált vizsgaközpont a szakmai vizsgát követő öt napon belül hirdeti ki.

Javítóvizsgát kell tennie annak a vizsgázónak, aki sikertelen szakmai vizsgát tett, a szakmai vizsgán igazolható ok nélkül nem jelent meg, vagy azt megszakította, vagy szabálytalanság miatt a szakmai vizsga folytatásától eltiltásra került.

Mentesül a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység letétele alól az a vizsgázó, aki országos szakmai tanulmányi versenyen, WorldSkills vagy EuroSkills versenyen a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott követelményt teljesítette és a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte. Az e bekezdésben meghatározott felmentés esetén a szakmai vizsga vagy a vizsgatevékenység eredménye jelesnek minősül.

Az akkreditált vizsgaközpont feladata:

- kijelöli a szakmai vizsga helyét és időpontját, valamint megszervezi a javító- és pótlóvizsgát,
- gondoskodik a szakmai vizsga lebonyolításához szükséges feltételek biztosításáról,
- vezeti a szakmai vizsgával kapcsolatos nyilvántartásokat és
- ellátja a Kormány rendeletében a szakmai vizsgával összefüggésben meghatározott feladatokat.

Vizsga lebonyolítása:

- az akkreditált vizsgaközpont háromtagú vizsgabizottsága előtt kell letenni.
- a szakmai vizsgát a Kormány rendeletében meghatározott rend szerint kell lebonyolítani.
- szakma megszerzéséről kiállított oklevelet, illetve szakmai bizonyítványt az kaphat, aki sikeres szakmai vizsgát tett.

A szakmai vizsgát 2025. december 31-ig a szakképző intézményben az Szkt.-ban meghatározott feltételekkel kell megszervezni azzal, hogy akkreditált vizsgaközpont alatt a szakképző intézményt kell érteni.

3. 10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai:

A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony létesítése:

- A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik a tanuló és a szakképző intézmény között.
- A felnőttképzési jogviszony az írásban megkötött felnőttképzési szerződés alapján jön létre a felnőttképző (esetünkben szakképző intézmény) és a képzésben részt vevő személy között az Fktv. alapján.
- A tanuló (egyéni tanulmányi rend szerint tanuló is) a szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban áll, mely a beíratás/beiratkozás napján jön létre, ettől a naptól a tanulót a tanulói jogviszonyon alapuló jogok megilletik, illetve a köteleességek terhelik. Egyes jogok gyakorlása az első tanév megkezdéséhez köthető jogszabály és házirend alapján.
- A felvétel és átvétel jelentkezés alapján történik, az e célra forgalomba hozott felvételi jelentkezési lapon, a tanév rendjében meghatározott időpontig.
- A felvételtől vagy átvételtől az igazgató dönt.

Belépés az intézménybe:

A belépés feltételei:

- Intézményünk szakképző és technikumi osztályaiba, felnőttképzési osztályaiba, illetve felnőttoktatás gimnáziumi osztályaiba a 8. évfolyam sikeres elvégzése után lehet felvételt nyerni.
- Az egyes szakképző, technikumi, felnőttképzési évfolyamokra a Szakmajegyzékben megfogalmazott előképzettséggel: középfokú végzettséggel, érettségivel, adott évfolyam teljesítésével kerülhet a tanuló/képzésben részt vevő.
- A felnőttképzés évfolyamaira a felvétel egyéni jelentkezés alapján történik. A jelentkezési laphoz csatolni kell a felvételhez szükséges, törvényileg előírt iskolai végzettséget igazoló dokumentum(ok) fénymásolatát. A felvételtől az igazgató dönt. A felvétel előfeltétele a szükséges előképzettségről szóló bizonyítvány bemutatása. A megfelelő előképzettséggel rendelkező jelentkezők felvételt nyernek intézményünk felnőttképzési évfolyamaira. Az osztályok beindításának előfeltétele a megfelelő létszámú jelentkező.
- A szakképző intézmény egyes ágazataira csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az esetleges képzési és kimeneti egészségügyi alkalmassági és pályaalkalmassági követelményeknek megfelel.
- A tanuló/képzésben részt vevő osztályba vagy csoportba sorolásáról az igazgató dönt a szakmai munkaközösség/oktatói testület véleményének kikérésével.

A felvétel rendszere:

A felvételi eljárást az EMMI által meghatározott (20/2012. EMMI rendelet 26§-45§), az Szkt. és végrehajtási rendelete (12/2020. Korm. rend. 149§ és 153§) és a tanév rendjében rögzített előírásoknak megfelelően szervezzük, melynek követelményeit és lebonyolításának rendjét a pályaválasztási rendezvények keretében, valamint internetes honlapunkon hozzuk a szülők és tanulók tudomására. Intézményünk a 7. évfolyam évvégi és 8. évfolyam félévi tanulmányi eredményeinek átlagát veszi figyelembe a következő tárgyakból: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv. digitális kultúra, illetve szociális ágazatra felvételizők esetén biológia, építőipari ágazatra jelentkezők esetén fizika. A tanulók általános iskolában elért eredményei alapján készül el a rangsor, szóbeli vizsgát az intézmény nem szervez.

A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Intézményünk szóbeli felvételi vizsgát nem szervez.

Beiratkozás:

- A tanulói jogviszony a beiratkozás /beíratás napján, a felnőttképzési jogviszony a felnőttképzési szerződésben meghatározott időponttal jön létre, és az intézményből való hivatalos eltávozással szűnik meg.
- A tanuló és a képzésben részt vevő jogait a tanulói/felnőttképzési jogviszonya fennállása idején gyakorolhatja.
- A beiratkozáskor/felnőttképzési szerződés megkötésekor a tanulónak/a képzésben részt vevőnek be kell mutatni a személyi igazolványát, vagy születési anyakönyvi kivonatát és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványát, továbbá szükség esetén egészségügyi pályaalakalmassági szakvéleményt.
- A beírás tényét szakképző intézményként az állam által működtetett informatikai rendszerbe felvesszük .
- A beírt tanulótól/képzésben részt vevőtől az átvett iskolai végzettséget igazoló okmányokat az iskola őrzi és azt az iskolában kiállított új bizonyítvány első ízben történő kiadásával egyidejűleg adja vissza.

Az átvétel rendszere:

- Más intézményekből érkező tanulók fogadásakor az átvétel adminisztratív feltétele, hogy a tanuló életkora az ide vonatkozó törvényben előírtaknak megfelelően, hogy tanköteles tanuló esetében a szülő írásban nyilatkozzon gyermeke iskolaváltoztatási szándékáról. Ha egy tanuló egy másik iskolatípusból jelentkezik, az igazgató egyéni elbírálás alapján dönt a különbözeti vizsga vagy az évfolyamismétlés szükségességéről.

- Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgálathoz, ha átvétele az ágazati vizsga letételét követő tanévben történik.
- A szakképző intézmény egyes ágazataira csak olyan tanulót lehet átvenni, aki az esetleges képzési és kimeneti egészségügyi alkalmassági és pályalkalmassági követelményeknek megfelel.
- Különböző intézménytípusokból történő átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött, abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában. A különbözeti vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni. Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt is engedélyezhet.

A döntés meghozatalakor a következő szempontokat szükséges figyelembe venni:

- Az átvételre jelentkező tanuló tanulmányi eredménye.
- A jelentkező magatartásának megítélése az előző intézménye(i) által adott fegyelmező intézkedések alapján.
- Az igazolt és igazolatlan órák száma, hiányzás okai.
- A tanuló életkora és évfolyama közötti viszony.
- Milyen típusú képzésben vett részt és milyenbe kíván bekapcsolódni, az eltérő képzésből adódó problémák megoldhatósága.
- Az átvétel helyeként megnevezett tanulócsoport létszáma.
- Minden átvételre jelentkező tanuló esetén az igazgató egyedi döntést hoz. A döntés meghozatala előtt, ha szükségesnek ítéli, konzultál a szakmai munkaközösséggel/oktatói testülettel.
- Az átvétel engedélyezésekor a szülő és a jelentkező tudomására kell hozni, melyik osztályba, évfolyamra került átvételre,
- ha szükséges, milyen különbözeti vizsgákat, miből, mikorra köteles letenni,
- az átvételnek milyen adminisztratív és pénzügyi következményei vannak,
- fel kell hívni a szülő, a tanuló figyelmét arra, hogy az átvétel miatt kialakuló tankönyv, taneszköz problémákért az iskola nem tud felelősséget vállalni.
- Az átvétel esetén is 20/2012 EMMI rendelet, az Szkt., valamint a 12/2020 Korm. rendelet alapján járunk el.
- A szakképző intézmény igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. A kérelemnek helyt adó döntést az szakképző intézmény igazgatója írásban közli a tanulóval, kiskorú tanuló

esetén a szülővel, továbbá átvétel esetén a döntésről értesíti az előző intézmény igazgatóját. Az intézmény igazgatója a tanuló felvételének, átvételének megtagadásáról határozat formájában dönt. Az intézmény igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, határidő-számítás, mulasztás elbírálás során a döntéshozatallal kapcsolatos szabályok alapján jár el.

- A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Egyéni tanulmányi rend:

A tanuló kérelmére – kiskorú esetében a kiskorú tanuló törvényes képviselőjének kérelmére – a Kormány rendeletében meghatározott kedvezményekben részesíthető, ha egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye vagy egyéb helyzete ezt indokoltá teszi.

(Az egyéni tanulmányi rend iránti kérelemben meg kell jelölni az egyéni tanulmányi rend keretében biztosítani kért kedvezmények körét, a tanulmányi kötelezettség teljesítésének tervezett módját és időpontját, az egyéni tanulmányi rend indokoltságát. A kérelemhez csatolni kell az egyéni tanulmányi rend indokoltságát alátámasztó bizonyítékokat.)

- Az egyéni tanulmányi rend az Szkt. 61 §, illetve a 12/2020 Korm. rendelet 195 § alapján engedélyezhető.
- Az egyéni tanulmányi rendről az igazgató dönt. (12/2020 Korm. rendelet 124 § (2) 13.)

Ha az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakértői véleményében egyéni tanulmányi rendet javasol, az igazgató az egyéni tanulmányi rendet – a gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése nélkül – engedélyezi.

- A tanköteles tanuló esetében az engedélyhez a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóság és család- és gyermekjóléti szolgálat véleményét az igazgató kikéri és döntésénél figyelembe veszi azt.
- Az egyéni tanulmányi rend a jogszabályban leírtak szerint engedélyezhető, az adott engedély bármikor visszavonható, ha a tanulmányi kötelezettségek egyéni tanulmányi rendre vonatkozóan kiadott engedélyben meghatározottak szerinti teljesítése akadályokba ütközik.

Egyéni tanulmányi rend keretében biztosítható kedvezmények:

- részleges vagy teljes felmentés a közismereti oktatásban, illetve az ágazati alapoktatásban való részvétel alól,
- Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségének egyéni tanulmányi rendben tesz eleget, egyénileg készül fel. A kiskorú tanuló egyéni tanulmányi rendben történő felkészüléséről a kiskorú tanuló törvényes képviselője gondoskodik.

- osztályozó vizsga letételének a tanéven belül egyéni időpontban történő engedélyezése,
- a tanulmányi követelményeknek a szakképző intézmény szakmai programjában előírtaktól eltérő idejű vagy tartalmú teljesítése az egyéni tanulmányi rendben meghatározottak szerint.

A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony megszűnése:

Megszűnik a tanulói jogviszony a tanulmányok befejezése előtt:

- ha a tanulót másik szakképző vagy köznevelési intézmény átvette, az átvétel napján,
- ha a tanuló tanulmányai folytatására egészségileg alkalmatlanná vált és ezt követően nem kívánja a szakképző intézményben tanulmányait folytatni, a bejelentés tudomásulvételének napján
- vagy ha a tanulmányai folytatására egészségileg alkalmatlanná vált tanuló számára a szakképző intézmény nem tud megfelelő szakképzést biztosítani, vagy a továbbtanulás feltételei az intézményben nem adóttak
- a tankötelezettség megszűnése után-ha a tanuló – kiskorú tanuló esetén a törvényes képviselő egyetértésével – írásban bejelenti, hogy kimarad, a bejelentés tudomásulvételének napján,
- megszűnik a tanulói jogviszonya- a tanköteles tanuló kivételével- annak, aki a jogszabályban meghatározott időnél (harminc foglalkozás) igazolatlanul többet mulasztott és a szakképző intézmény a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kétszer alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire, az erről szóló határozat véglegessé válásának napján
- megszűnik a tanulói jogviszony a „Kizárás a szakképző intézményből” fegyelmi határozat véglegessé válásának napján (amennyiben már nem tanköteles!)
- ha a nem magyar állampolgárságú tanuló külföldre távozik, a bejelentés tudomásulvételének napján
- az intézmény a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, és tandíj ellenében nem kívánja tanulmányait folytatni, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette, illetve a tanítási év utolsó napján megszűnik a tanulói jogviszonya annak a tandíjas tanulónak, aki negyedik ismétlés után sem teljesítette az adott évfolyam követelményeit.

Megszűnik a tanulói jogviszony a tanulmányok befejezésekor:

- az utolsó évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállítása napján, kivéve, ha a tanuló az utolsó évfolyamot követő első szakmai vizsgaidőszakban szakmai vizsgát tesz, akkor a szakmai vizsgaidőszak utolsó napján,

Megszűnik a felnőttképzési jogviszony a tanulmányok befejezése előtt:

- A felnőttképzési szerződést a képzésben részt vevő személy felmondja.
- A felnőttképzési szerződés bármelyik fél részéről azonnali hatállyal felmondható:
- ha a képzésben részt vevő személy a képzés folytatására egészségileg alkalmatlanná vált,
- ha a fizetési hátralékát a képzésben részt vevő a felnőttképző felszólítása ellenére sem teljesíti
- ha a képzésben részt vevő személy a kontaktórákról a képzési programban meghatározott időnél többet mulasztott.

Megszűnik a felnőttképzési jogviszony a tanulmányok befejezésekor:

- Ha a képzésben részt vevő a képzés követelményeit teljesítette, ez esetben kiállításra kerül a tanúsítvány, ha a képzéshez vizsga is kapcsolódik a tanúsítvány megszerzése a vizsgára jelentkezés és bocsátás feltétele.

A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony szüneteltetése:

A tanulói jogviszony szüneteltetése:

Szünetel a tanulói jogviszonya annak, akinek engedélyezték, hogy tanulmányait megszakítsa. A tanuló kérelmére legfeljebb két év időtartamra engedélyezett a jogviszony szünetelése, ha a tanuló méltányolható okból nem tud eleget tenni a tanulói jogviszonnyal összefüggő kötelezettségeinek. A tanulói jogviszony szünetelése alatt az Szkt.-ben és végrehajtási rendeletében meghatározott juttatások nem illetik meg a tanulót.

A felnőttképzési jogviszony szüneteltetése:

Szünetel a felnőttképzési jogviszony, ha a felek erre vonatkozóan megállapodást kötöttek. A szünetelés alatt egyik felet sem illetik, illetve terhelik jogok, illetve kötelezettségek.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten tekinti át, ahol az oktató az osztályfőnök, illetve a duális képzőhely által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. A tovább haladáshoz szükséges teljesítmény megállapításában a tanári és oktatói szabadság és felelősség érvényesül. A követelmények teljesítését az oktatók, illetve a duális képzőhely a tanulók év közbeni tanulmányi és szakmai munkája, ill. érdemjegyei alapján bírálják el. A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az évfolyam minimális tanulmányi követelményeit sikeresen teljesítette. Az egyéni tanulmányi renddel rendelkező tanuló

a követelményeket az egyéni tanulmányi rendben meghatározottak szerint teljesítette. Minden évfolyamon, minden tantárgyból, az elégséges év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak, illetve a képzésben részt vevőnek osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- a szakképző intézmény igazgatója felmentette a foglalkozáson való részvétel alól;
- a szakképző intézmény igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse (pl. előrehozott érettségi esetén);
- a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen eléri a 250 foglalkozást;
- egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát hiányzása meghaladja, (igazolt és igazolatlan mulasztások együttesen), és emiatt év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és az oktatói testület engedélyezi.
- egyéni tanulmányi rendben teljesíti iskolai kötelezettségét
- ha a tanuló a félévi, év végi osztályzata megállapítása érdekében független bizottság előtt tesz vizsgát

Az oktatói testület az osztályozó vizsga letételét megtagadhatja, ha a tanuló igazolatlan mulasztása meghaladja a húsz foglalkozást, és a szakképző intézmény a hiányzásról értesítési kötelezettségének eleget tett.

Ha a tanuló az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol, marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, vagy a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a következő tanévet megelőző augusztus tizenötödikétől augusztus hónap utolsó napjáig az igazgató által meghatározott időpontban javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt a szakképző intézményt, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az a szakképző intézmény dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a tanév végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Szakképző évfolyamon, ha a tanulónak/képzésben részt vevő személynek

- szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú

oktatási idő 20 % -át, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

- szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásának 20%-át, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztást a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy pótolni köteles. Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztása az e bekezdésben említett mértéket eléri, de a következő tanév megkezdéséig pótolja, magasabb évfolyamba léphet.
- A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, ha elégtelen ágazati alapvizsgát tett.

A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

3.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanítási órákon belül (osztályfőnöki, szakmai órákon, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

A szakképző intézmény elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

a tanulók/képzésben résztvevők ismerjék meg:

- a korszerű elsősegély elsajátításának jelentőségét, saját ténykedésük lehetséges életmentő értékét,
- az újraélesztés fogalmát és az időhatáraiból folyó emberi kötelezettséget,
- az alapvető életműködések biológiai lényegét és funkcionális anatómiai áttekintését,
- az alapvető életműködések legfőbb zavarait,
- az újraélesztés ABC-jének értelmét,
- az elsősegélynyújtás általános szabályait sajátítsák el:
- az életmentésre és elsősegélynyújtásra irányuló készséget, hozzáállást,
- az alapvető életműködések zavarainak felismerését,
- az újraélesztés ABC-jéből az „A” és „B” betűkkel kapcsolatos teendőket,
- a legfontosabb egyéb elsősegély-nyújtási tudnivalókat,
- a segélyhívás helyes módját.

legyenek képesek:

- a légút-biztosítás szabályos elvégzésre, hangsúlyozottan beleértve a stabil oldalfekvés önálló létesítését,
- a légzés, illetve a vérkeringés megszűnésének megállapítására,

- a szájból-orrba befúvásos lélegeztetés elvégzésére,
- egyszerű sebvédelemre és visszeres vérzés csillapítására,
- ütőerek nyomáspontjainak felkeresésére és ütőeres nyomókötés alkalmazására,
- balesetek, betegek megfelelő ideiglenes nyugalomba helyezésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) elméleti
- b) gyakorlati foglalkozások

4. A szakképző intézmény oktatási programja

4.1. Az intézményben tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai, valamint a közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Képzési tervünk elkészítésénél törekszünk arra, hogy az osztályok és csoportok átlag-létszáma ne haladja meg a szakképzési törvényben meghatározottakat nappali képzésen és felnőttképzésben a törvénynek megfelelő keretet. Intézményünk oktatói testülete az illetékes minisztériumok által kiadott központi kerettantervek alapján a hatályban lévő NAT-ot figyelembe véve elkészített helyi tanterveket használja valamennyi közismereti, az ágazati alapoktatás és a szakirányú oktatás szakmai elméleti és szakmai gyakorlati tantárgyaiból. A helyi tantervek kidolgozását az oktatói testület végezte.

Az oktatói testület figyelembe vette, hogy a kötelező foglalkozások száma nem haladhatja meg a napi nyolc, kiskorú tanuló esetén a napi hét foglalkozást. Valamint a tanuló foglalkozásait az intézmény úgy szervezi meg, hogy ugyanazon a napon, ugyanazon a helyszínen valósuljanak meg.

4.1.1. Szakképző iskola

9-11. évfolyam

A szakképző iskolának három évfolyama van, amely az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyam. A szakképző iskolában a szakmajegyzékben meghatározott, kerettantervben kiadott szakképesítések körében folyhat szakképzés. A közismereti oktatás a szakképző iskolában a szakképző iskolai közismereti kerettanterv alapján folyik. A szakképző iskolában a szakmai vizsgára történő felkészítésre vonatkozó további rendelkezéseket a szakképzésről szóló törvény határozza meg.

A szakképző iskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és tovább fejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz;

beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakképző iskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségterületek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulószervezésről kialakított felfogása.

Az egyes műveltségterületek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

A szakképző iskola 9-11. évfolyamának heti óraszámai a helyi tanterv szerint:

Közismereti órák nappali tagozat:

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1+1	1	175
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0	0	108
	Testnevelés	4+1	1+1	1+1	314
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és vállalkozási ismeretek			1+1	62
Összes közismereti óraszám		18	9	9	1251
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675

Tanítási hetek száma	36	36	31	
Éves összes óraszám	1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	

Szabad órakeret felhasználásában kiosztott órák

- 9. évfolyamon testnevelés (1óra)
- 10. évfolyamon testnevelés, idegen nyelv (1-1 óra)
- 11. évfolyamon testnevelés, pénzügyi és vállalkozási ismeretek (1-1 óra)

A szabad órakeret felhasználásának indoklása:

Testnevelés tantárgy magasabb óraszama a mindennapos és rendszeres testmozgás és egészségmegőrzés biztosítása érdekében, idegen nyelv az idegennyelvi kompetenciák fejlesztése érdekében, illetve a pénzügyi és vállalkozási ismeretek a hatékonyabb pénzgazdálkodás és tájékozódást szolgálja.

Közismereti órák felnőttképzésben:

A szakképző iskola 9-11. évfolyamának heti és éves óraszámai a helyi tanterv szerint:

Tantárgyak		9. évfolyam	Éves óraszám	10. évfolyam	Éves óraszám	11. évfolyam	Éves óraszám	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	1	36	1	36	1	31	103
	Idegen nyelv	1	36	1	36	0,5	15,5	87,5
	Matematika	1	36	1	36	0,5	15,5	87,5
	Történelem és társadalomismeret	1,5	54	0	0	0	0	54
	Természetismeret	1,5	54	0	0	0	0	54
	Osztályközösség-építő Program	0,5	18	-	-	-	-	18
	Összes közismereti óraszám	6,5	234	3	108	2	62	404

A közismereti összórászámokat a teljes időszakra viszonyítva 40 %-ra csökkentettük.

Közismereti órák felnőttképzésben 2025/2026 tanévtől új osztályok indítása esetén

A szakképző iskola 9-11. évfolyamának heti és éves óraszámai a helyi tanterv szerint:

Tantárgyak		9. évfolyam	Éves óraszám	10. évfolyam	Éves óraszám	11. évfolyam	Éves óraszám	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	1	36	1	36	1	31	103
	Idegen nyelv	1	36	1	36	0,5	15,5	87,5
	Matematika	1	36	1	36	0,5	15,5	87,5
	Történelem és társadalomismeret	1,5	54	0	0	0	0	54
	Természetismeret	1,5	54	0	0	0	0	54
	Összes közismereti óraszám	6	216	3	108	2	62	386

4.1.2. Technikum

Jelenleg intézményünkben nappali tagozaton technikai oktatás nem folyik, ezért közismereti helyi tanterv 5 évfolyomas szakmai képzésre nem készült.

4.1.3. Kk12-Kk13. évfolyam érettségire felkészítő (felnőttképzésben)

A technikum esti munkarendje a szakképző iskolát, a 3 éves szakközépiskolát, szakiskolát (vagy korábban szakmunkásképző intézetet) végzetek számára biztosítja az érettségi vizsgára történő felkészítést. Az iskolatípus célja az, hogy olyan ismereteket nyújtson, illetve olyan készségeket, képességeket fejlesszen, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét.

Különösen az idősebb hallgatók esetében lehetőség nyílik az élet- és munkatapasztalatokra, valamint a korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányok során megszerzett előzetes ismeretekre történő építkezésre.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és tovább fejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcuk kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A technikum 12-13. évfolyamának heti és éves óraszámai helyi tanterv szerint:

Évfolyam/ Tantárgyak	12. Esti tagozat	Éves óraszám	13. Esti tagozat	Éves Óraszám	Összes óra- szám 12-13.évfo- lyam
Magyar nyelv és irodalom	3	108	3,5+0,5	124	232
Idegen nyelv	3	108	3,5+0,5	124	232
Matematika	3,5+0,5	144	3,5+0,5	124	268
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3,5+0,5	144	3,5+0,5	124	268
Természetismeret	1+1	72	0	0	72
Digitális kultúra	1	36	1+1	62	98
Testnevelés és sport	–	-	–	-	-
Osztályközösség-építő program	1	36	-	-	36
Összesen (közműveltségi óraszámok)	18	648	18	558	1206

2025/2026 tanévtől új osztályok esetén

A technikum 12-13. évfolyamának heti és éves óraszámai helyi tanterv szerint:

Évfolyam/ Tantárgyak	12. Esti tagozat	Éves óraszám	13. Esti tagozat	Éves Óraszám	Összes óra- szám 12-13.évfo- lyam
Magyar nyelv és irodalom	3	108	3,5+0,5	124	232
Idegen nyelv	3	108	3,5+0,5	124	232
Matematika	3,5+0,5	144	3,5+0,5	124	268
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3,5+0,5	144	3,5+0,5	124	268
Természetismeret	1+1	72	0	0	72
Digitális kultúra	1+1	72	1+1	62	134
Testnevelés és sport	–	-	–	-	-

Összesen (közműveltségi óraszámok)	18	648	18	558	1206

4.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Szakképzési törvény 35. § (5) bekezdésében és a hozzá kapcsolódó 12/2020. (II.07) Korm. rendelet a szakképzési törvény végrehajtásáról 119. § alapján meghatározottak szerint szervezzük meg.

Célok, alapelvek

- Minden tanuló/képzésben részt vevő azokon a napokon, amikor közismereti órái vannak valamilyen testmozgásban részt vegyen.
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra - testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- a kötelező foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés megszervezéséről
- a tanulók fizikai állapotának mérésére felkészítés, és a mérés lebonyolítása
- Biztosítjuk a sportkör működését (kosárlabda, labdarúgás, röplabda)
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató, sportszervezetben sportoló képzésben részt vevő személyeknek biztosítjuk a heti két óra felmentést, ha a sportszervezet/egyesület/sportkör igazolja, hogy legalább heti két órának megfelelő edzésen vesz részt.
- Akiknek az orvos a gyógytestnevelés-órán való részvételt sem engedélyezi, azoknak biztosítjuk a testnevelés foglalkozás alóli felmentést.

- Az intézményen kívüli gyógytestnevelés órákon részt vevő tanulók/képzésben részt vevők számára, ha a testnevelésórán is részt vehetnek, a foglalkozásokat úgy szervezzük meg, hogy a gyógytestnevelés- és a testnevelésóra óraszámja együttesen érje el a heti öt órát.

Komplex szakképző intézményi mozgásprogram

- Az intézményünk rendelkezik tornateremmel, sportudvarral.
- A tanév során biztosított a futballmérkőzések bonyolítása, mind a diákok, mind a képzésben résztvevők és az oktatók jelentős számban vesznek részt a bajnokságon.
- A szakképző intézmény tanulói/ képzésben résztvevői rendszeresen részt vesznek a település és a különféle szervezetek által meghirdetett sport- és egészségnapokon.
- Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat a feltüntetett órában beépítettük az óratervi órakeretbe: (a szakképző intézmény sajátosságoknak megfelelően)
- Az alábbi (foci,kézilabda,röplabda) sportágakból házbajnokságot szervezünk
- A sportolni kívánó diákok számára felszerelést biztosítunk.
- A tanulók/ képzésben résztvevők fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük.

Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

Ha a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő, ha gyógytestnevelés és testnevelésórán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

4.3. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az intézmény oktató-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoporthoz számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell minden oktató számára a kötelező óraszámot vagy egyéb foglalkozást. Az intézmény tanulólétszámából és az oktatott osztályok/csoportok számából adódóan az oktatói terület kis létszámú, így az oktatók szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására általában nincs lehetőség. Igény esetén a szakmai vizsgára történő felkészülést választható foglalkozásokkal is segítjük.

4.4. Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a felkészítést az intézmény tanulóinak a közép- vagy emeltszintű érettségi vizsgára való felkészítést kötelezően vállalja

TANTÁRGYAK	Közép szinten	Emelt szinten
Magyar nyelv és irodalom	felkészít	felkészít

Angol nyelv	felkészít	felkészít
Matematika	felkészít	felkészít
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	felkészít	felkészít
Biológia – egészségtan	felkészít	-
Földrajz	felkészít	-

Tantárgyak, amelyek kötelezőek az érettségi vizsgán

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Idegen nyelv
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

A tantárgyak, amelyek közül a tanulók előzetes jelentkezés alapján választhatnak:

Közép szinten:

- biológia
- földrajz

Emelt szinten

- A vizsgázó bármelyik tanult tantárgyból jelentkezhet érettségi vizsgára, az intézmény magyar nyelv és irodalomból, angol nyelvből, matematikából és történelemből vállalja a segítséget a felkészítésben.

A tanulók/képzésben részt vevők azokból a választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát, amelynek a kerettantervben, illetve a programtervben meghatározott követelményeit maradéktalanul teljesítették.

Sikeres érettségi vizsga után a tanuló továbbhaladási lehetőségei az alábbiak:

- Továbbtanulás egyetemen vagy főiskolán.
- Szakképző iskolai, technikai képzés, valamint felsőfokú szakképzés.

4.5. A középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témaköreit egyes érettségi vizsgatárgyakból a 2. számú. melléklet tartalmazza.

4.6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Oktatóink a tanuló/képzésben résztvevő teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékelik, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítik.

Ha a tanuló szakirányú oktatását duális képzőhelyen teljesíti a tanuló teljesítményét és előmenetelét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti. Az előkészítő évfolyamon – a nyelvi előkészítés kivételével – a tanulót kizárólag a tanítási év végén kell szövegesen minősíteni és dönteni az előrehaladásáról.

Ha a tanuló teljesítményének, előmenetelének értékelésekor vagy minősítésekor a tanuló szakmai felkészültsége elmarad a programterv alapján elvárható mértéktől és ez a duális képzőhely felelősségére vezethető vissza, akkor intézményünk az erről való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül tájékoztatja a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarát.

A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, az igazgató mentesítheti az érdemjegyekkel történő értékelés és osztályzatokkal történő minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írhatja elő, továbbá a szakirányú oktatás kivételével – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A tanuló/képzésben résztvevő teljesítményének értékelésénél, minősítésénél alkalmazott érdemjegyek és osztályzatok a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az intézmény a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók/képzésben résztvevők tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók/képzésben résztvevők szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő közismereti tantárgyak: kommunikáció-magyar nyelv és irodalom, magyar nyelv és irodalom, angol, matematika, történelem és társadalomismeret, történelem, állampolgári ismeretek, digitális kultúra, természetismeret, természettudomány, fizika, kémia, biológia, földrajz, mozgókép-kultúra és médiaismeret vagy dráma és színház ellenőrzésénél:

- a tanulók/képzésben résztvevők munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizzük;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- kiemelten fontos, hogy a tanulók/képzésben résztvevők szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban:
- az előző pontban felsorolt tantárgyak esetében egy-egy témakörön belül;
- a digitális kultúra, testnevelés esetében valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva.

A tanulók/képzésben résztvevők tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

A tanulói teljesítmények ellenőrzése és értékelése

Alapelvek:

Az ellenőrzés és értékelés a tanuló/képzésben résztvevőkért történik, segíti a szülő és az oktató közös gondolkodását a tanuló/képzésben résztvevő fejlődéséről. Összhangban kell lennie a NAT-tal, szakmai programunkkal, a helyi tantervvel.

Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a tanuló/képzésben résztvevő legyen aktív részese a fejlődésnek, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában;

Értékelés során figyelembe vesszük az életkori és tantárgyi, szakmai sajátosságokat, a tanuló/képzésben résztvevő önmagához mért fejlődését, képességét, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni. Rendszeresen és folyamatosan ellenőrizzük, értékelünk. Törekszünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a tanuló/képzésben résztvevő. Arra törekszünk, hogy a tanulási-tanítási folyamatban megerősítő, korrigáló, fejlesztő hatású legyen az értékelésünk.

A szöveges értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, hogy a tanuló/képzésben résztvevő valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak az oktató részéről, értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.

Az érdemjeggyel való értékelés tükrözze a tanuló/képzésben résztvevő valós teljesítményét, tudását, vegye figyelembe a számonkért anyag mennyiségét, súlyát.

Minden értékelésünk legyen egyértelmű, a tanuló/képzésben résztvevő és a szülő számára is közérthető, szöveges értékeléseink során törekszünk a pontos, nyelvi, stilisztikai szempontból igényes fogalmazásra. Értékelésünk során mintát adunk a tanulóknak/képzésben résztvevőknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

Az ellenőrzés és értékelés módjai tanítási órán

Az intézmény szakmai programja a tanítási év közben történő értékelés során lehetővé teszi a tanuló kompetenciaalapú értékelését is, amelyhez kapcsolódóan az értékelésnél az Szkt. 60. § (3) bekezdése alapján alkalmazható érdemjegyeknek való megfelelés szabályait meghatározza.

Mindennapos ellenőrzés, számonkérés: felszerelés, házi feladat ellenőrzése, javítása, esetenkénti értékelése; szóbeli vagy írásbeli számonkérés az előző órán feladott tananyagból, órai munka értékelése szóban, esetleg érdemjeggyel.

Tanmenetekben tervezett ellenőrzés, számonkérés: témazáró dolgozatok írása; felmérések írása (intézményi munkatervben tervezett, beütemezett forma).

Egyéb ellenőrzések, számonkérések: beszámolók, kiselőadások értékelése; önálló órai feladat értékelése; tanulói kísérlet értékelése; munkadarab értékelése; gyakorlati tevékenység értékelése (testnevelés, digitális kultúra).

Az ellenőrzés és értékelés követelményei

Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz. Az értékelésről és a minősítésről a tanulót és kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét tájékoztatni kell. A szakképző intézmény az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Az órai számonkérés során:

- A változatosságra törekszünk, a szóbeli és írásbeli ellenőrzés megfelelő arányára odafigyelünk;
- Figyelmet fordítunk a helyes nyelvhasználatra szóbeli és írásbeli szövegalkotást igénylő feladatok adásával.

A témazáró dolgozatok és felmérések:

- Írását előre be kell jelenteni a tanulónak;
- Egy napon maximum kettőt lehet egy tanulóval, illetve képzésben résztvevővel íratni;
- Témaköreit az előző órán/órákon köteles az oktató összefoglalni és feladattípusait a téma feldolgozása és az összefoglalás során gyakorolni;
- Javítása és értékelése lehetőleg 2 héten belül történjen meg;
- A szülői értekezleteken és a fogadóórákon a szülők számára megtekinthetők.

Az egyéb tevékenységek:

Ellenőrzése és értékelése előre bejelentett időben és módon történhet.

A tanulók, illetve képzésben résztvevők - a tanév rendjében meghatározott időpontban – félévi és év végi értékelést kapnak:

A félévi értékelés: félévi értesítőben kell tájékoztatni a szülőt és tanulót, illetve képzésben résztvevőt az első félévben elért eredményeiről. Ennek célja, hogy a szülő – oktató– tanuló/képzésben résztvevő az év végéig megtarthassa vagy megváltoztathassa a tanítás-tanulás módszereit, a tanuló/képzésben résztvevőmunkához való viszonyát, a szülő segítő, ellenőrző szerepét.

Az év végi értékelés:

- a teljes tanévben nyújtott teljesítményről ad tájékoztatást a bizonyítvány útján.
- A félévi és az év végi értékelés kialakításában a következő **alapelveket** vesszük figyelembe:
- A félévi és év végi osztályzatot a tanuló, illetve képzésben résztvevő a kréta naplóban szereplő jegyei alapján adjuk;
- A digitális naplóban az oktató köteles a jegyeket vezetni; az osztályfőnök köteles havonta a tanulók jegyeit ellenőrizni.
- A félév és a tanév vége előtt egy hónappal köteles az osztályfőnök értesíteni azon tanulókat/ képzésben résztvevőket törvényes képviselőit, vagy magát a tanulókat, akik valamely tárgyból bukásra állnak;
- A félévi és a tanév végi értékelés kialakításához elegendő jegy vagy értékelés szükséges: heti 1 órás tantárgy esetén minimum 3 jegy félévente; heti 2 vagy több órás tárgy esetén havi egy osztályzat vagy értékelés szükséges.
- Az értékelések, érdemjegyek tanéven belüli eloszlása legyen egyenletes;
- Az érdemjegyek nem egyforma súllyal vesznek részt a félévi illetve tanév végi értékelés kialakításában: Témazárók, felmérések, hangsúlyosabbak két jegynek felelnek meg.

Értékelési formák a felnőttképzésben:

Képzési idő

A tanév félévekre osztott tanítási rendjéhez igazodóan készül a tanév időbeosztása. A képzési időtartamot a központi programtanterveket, illetve az azt figyelembe vevő helyi szakmai program tartalmazza.

A tanulmányi kötelezettség teljesítése

Tanulmányi kötelezettségét az a tanuló/képzésben részt vevő teljesítette, aki a félév, ill. a tanévben oktatott valamennyi tantárgyból legalább elégséges osztályzatot szerzett.

A tanulmányi kötelezettség teljesítésének feltétele továbbá, hogy a tanuló hiányzásai a félév/tanév során egyetlen tantárgyból sem haladhatják meg a tantárgy félévi/tanévi óraszámának 30 % - át.

Amennyiben a tanuló illetve képzésben résztvevő egy tantárgyból (félévi/évi) „a tanítási órák 30%-anal többet mulaszt, a tanítási év végén **nem osztályozható**, kivéve, ha a oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.” A tanuló illetve képzésben résztvevő óralátogatásáról az órát tartó tanár, oktató az osztálynaplóban vezeti a hiányzást. A tanuló illetve képzésben résztvevő köteles a hosszan tartó betegségéről, hiányzásának okáról igazolást hozni, melyet az osztályfőnöke dokumentál.

Évközi osztályzat:

A tanulókat, illetve képzésben résztvevőket az egyes tantárgyak tanulásának megkezdésekor a tantárgyat tanító tanár, illetve oktató tájékoztatja az adott tárgy helyi szakmai programjában meghatározott követelményszintjéről, az értékelés rendszeréről.

Valamennyi tantárgyból az értékelés 5 fokozatú skálán történik. Az írásbeli dolgozatokat a tanár 10 munkanapon belül értékeli, és az érdemjegyet közölnie kell a tanulóval.

Tantárgyi jegy:

A kréta naplóba beírt évközi jegyek átlagából képzett, tantárgyat lezáró jegy.

Minden tanulónak, illetve képzésben résztvevőnek három lehetőséget biztosítunk a tantárgyi jegy megszerzésére:

1. szorgalmi időszakban, az órát tartó tanár, illetve oktató által előre meghatározott tudásszint felmérési alkalmak végeredményeként megszerezhető tantárgyi jegy formájában,
2. ha a leírtak szerint nem tudta megszerezni a tantárgyi jegyet, akkor a félév/tanév végén előre meghatározott időpontokban megtartott osztályozó vizsgák egyikén, *(Ha a tanuló, illetve képzésben résztvevő az I. félévben elégtelen tantárgyi osztályzatot szerzett, a kijavítása nélkül is megkezdheti a II. félévet. A II. félév végén szerzett elégtelen osztályzatot, pedig a II. félév végén szervezett javítóvizsgán javíthatja ki a tanuló, illetve képzésben résztvevő.)*
3. végső esetben pedig, a következő tanév előtt, augusztus 15. és 31. között megtartott javítóvizsgán.

Amennyiben a tanulónak, illetve képzésben résztvevőnek a három alkalom egyikén sem sikerül elégséges jegyet szereznie, az év ismételtsére kötelezett, vagy az évfolyamot megismételheti.

Az év ismételése esetén kérheti a felmentését azokból a tantárgyakból, amelyekből elégséges, vagy jobb jegyet ért el, kivéve az egybefüggő gyakorlatot.

Ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64. § 7, illetve a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzési törvény végrehajtásáról 180. § 7 bekezdése alapján javító vizsgát tehet.

A tovább haladásra jogosító osztályozó vizsga az I. félév végén, január végén, valamint a II. félév végén, június elején kerül megtartásra. Az osztályozó vizsgákat nem az órarend szerinti órán, hanem külön e célra összeállított vizsgarend szerint szervezi az intézményünk. A vizsga helyéről, idejéről az érintett tanulók illetve képzésben résztvevő a szakképző intézmény által kiküldött írásbeli értesítéssel szereznek tudomást.

Elégtelen osztályozó- és javítóvizsga eredményeként tanulmányok csak évismétléssel folytathatók.

Felmentések

A beiratkozott tanuló **írásban** kérhet felmentést valamely tantárgy óráinak látogatása-, illetve a tantárgyi jegy megszerzésének kötelezettsége alól, kivéve a szakmai gyakorlati tantárgyakra vonatkozólag. A kérést a szakképző intézmény igazgatójához címezve kell leadni. A felmentés alapjául szolgáló okmányt (pl.: nyelvvizsga bizonyítvány, valamely képesítés meglétét igazoló bizonyítvány, teljesített közismereti tárgyakról bizonyítvány stb.) csatolni kell.

Felmentést szeptember 30-ig, ill. a II. félévre vonatkozóan legkésőbb február 20-ig lehet kérni. A későbbi időpontokban beadott felmentési kérelmeket nem áll módunkban figyelembe venni.

A tantárgyi felmentés elbírálásának feltételei:

- a kérelemhez a szükséges okmányok csatolása,
- abból a tantárgyból, ami alapján a felmentést kéri a tanuló minimum **elégséges** eredményt kell felmutatnia,
- a szakmafelelős oktató javaslata,
- az igazgatóhelyettes egyetértése.

Mindezek megléte mellett az intézményvezető 8 napon belül írásban ad választ a kérésre.

A felmentés a csatolt okmányoktól függően lehet teljes vagy részleges: tartalmazhatja az adott tárgy óráinak látogatása alóli mentességet, vagy osztályozás alóli mentességet.

Tanulmányi halasztás

A tanulmányi halasztás alatt a tanulói és a felnőttképzési jogviszony szünetel.

A tanulói jogviszony szüneteltetése:

Szünetel a tanulói jogviszonya annak, akinek engedélyezték, hogy tanulmányait megszakítsa. A tanuló kérelmére legfeljebb két év időtartamra engedélyezett a jogviszony szünetelése, ha a tanuló méltányolható okból nem tud eleget tenni a tanulói jogviszonnyal összefüggő kötelezettségeinek. A tanulói jogviszony szünetelése alatt az Szkt.-ben és végrehajtási rendeletében meghatározott juttatások nem illetik meg a tanulót.

A felnőttképzési jogviszony szüneteltetése:

Szünetel a felnőttképzési jogviszony, ha a felek erre vonatkozóan megállapodást kötöttek. A szünetelés alatt egyik felet sem illetik, illetve terhelik jogok, illetve kötelezettségek.

A tanulók illetve képzésben résztvevők ellenőrzése és értékelése tanítási órán kívül

A tanulók tanítási órán kívüli iskolai tevékenységét az adott tevékenységet vezető oktató ellenőrzi, és az értékelés helyet kap a tanuló magatartás és szorgalom osztályzatában.

Minősítés:

A szakmai és vizsgáztatási követelményeknek megfelelő ismeret, illetve készség szint mérésére szolgáló értékelés.

A szakoknak megfelelően a szakmai vizsgára az a tanuló bocsátható,

- aki a tanulmányi időben oktatott valamennyi tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kapott
- teljesítette az egybefüggő gyakorlatokat

A tanuló, illetve képzésben résztvevő magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének követelményei és formái

- A magatartás értékelésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) minősítést alkalmazzák.
- A magatartást az osztályfőnök minden hónap végén szövegesen vagy érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi minősítését az osztályfőnök az oktatói testület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító/oktatók többségi véleménye dönt a minősítésről. A félévi és az év végi minősítést az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a **magatartás értékelésének** és minősítésének követelményei a következők:

a) Példás (5) az a tanuló, illetve képzésben résztvevő, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, tanáraival, oktatóival, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az intézmény közösségi életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi a szakképző intézmény felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, elmarasztalása vagy intője;

b) Jó (4) az a tanuló, illetve képzésben résztvevő, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály vagy a közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli elmarasztalása vagy intője;

c) Változó (3) az a tanuló, illetve képzésben résztvevő, aki:

- a szakképző intézményi házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül;

- feladatait nem teljesíti minden esetben;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség és a szakképző intézmény szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) Rossz (2) az a tanuló/ képzésben résztvevő, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, a szakképző intézményi nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több oktatói figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szakképző intézményben a **szorgalom értékelésének** és minősítésének követelményei a következők:

A tanulók illetve képzésben résztvevők szorgalmának értékelésénél a 9.-11. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítést alkalmazzák.

A tanulók illetve képzésben résztvevők szorgalmát az 9 – 11. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén szövegesen vagy érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi minősítését az osztályfőnök a oktatói testület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító tanárok/oktatók többségi véleménye dönt a minősítésről. A félévi és az év végi minősítést az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

a.) Példás (5) az a tanuló aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b.) Jó (4) az a tanuló aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;

- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon gyakorlati foglalkozásokon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek;

c.) Változó (3) az a tanuló akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d.) Hanyag (2) az a tanuló aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait folyamatosan nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszégül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szakképző intézmény büntetés formái:

Elvek:

A büntetésnek igazodnia kell a tanuló illetve képzésben résztvevő életkori sajátosságaihoz, arányban kell lennie a terhére rótt kötelezettségszegéssel.

A figyelmeztetés eredményessége érdekében igénybe vehető a tanulótársak, /DÖK/, szülők segítsége.

Oktatói figyelmeztetés:

- a tantárgyi követelmények nem teljesítése,
- a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya,
- az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.

Szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés:

- házirend enyhébb megsértése,
- tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség
- megszegése (szülőt írásban értesíteni kell).

A szóbeli figyelmeztetés még nem zárja ki, hogy a tanuló magatartása példás legyen.

Írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés:

- többszöri kötelezettségszegés
- súlyosabb rendbontás
- igazolatlan mulasztás miatt.

Osztályfőnöki írásbeli megrovás:

- házirend sorozatos megsértése
- kötelesség teljesítésének sorozatos megszegése.

Igazgatói figyelmeztetés (szóbeli):

- iskolai házirend durva megsértése
- szándékos kisebb értékű károkozás.

Igazgatói intés:

- házirend súlyos megsértése
- súlyos fegyelmezetlenség.

Igazgatói megrovás:

- kirívó magatartási problémák
- iskolai közösség normáinak megszegése.

Oktatótestületi figyelmeztetés:

- házirend többszöri megsértése,
- szándékos, súlyos kötelezettségszegés
- kirívó magatartási problémák

Fegyelmi eljárás:

A tanuló fegyelmi és kártérítési felelősségét az Szkt. 65. §-a, illetve az ehhez kapcsolódó 12/2020. Korm. rendelet 196-214. § részletezi

A tanuló fegyelmi felelőssége

Ha a tanuló a tanulói jogviszonyából származó kötelességeit vétken és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárás megindítása és lefolytatása kötelező, ha a tanuló maga ellen kéri. Kiskorú tanuló esetén e jogot a kiskorú tanuló törvényes képviselője gyakorolja.

A fegyelmi büntetés lehet:

- Megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése vagy megvonása
- áthelyezés másik osztályba, csoportba vagy szakképző intézménybe, illetve köznevelési intézménybe,
- kizárás a szakképző intézményből.

A tanulóval szemben ugyanazért a kötelességszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg.

A fegyelmi eljárásban hozott elsőfokú határozata ellen fellebbezés benyújtására a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője jogosult.

Végrehajtani csak végleges fegyelmi határozatot lehet. Ha a végrehajtás elmaradása a többi tanuló jogait súlyosan sértené vagy más elháríthatatlan kárral, veszéllyel járna, az elsőfokú határozat azonnal végrehajtható.

Nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés elkövetése óta három hónap már eltelt. Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem az eljárás megindításának alapjául szolgáló indítvány elutasításával vagy felmentéssel végződött, a határidőt a jogerős határozat közlésétől kell számítani. A duális képzőhelyen elkövetett kötelességszegésért a fegyelmi eljárást a szakképző intézményben kell lefolytatni.

A tanulónak a fegyelmi eljárásban joga van, hogy

- hatékonyan védekezhessen, a fegyelmi eljárás során az általa meghatalmazott képviselő útján járjon el,
- jogairól és kötelességeiről a fegyelmi eljárás során felvilágosítást kapjon,
- a fegyelmi eljárás során keletkezett iratokat megismerje,
- szóban vagy írásban nyilatkozatot tegyen, bizonyítékot terjesszen elő, indítványt és észrevételt tegyen,
- az egyeztető eljárás lefolytatását kezdeményezze,
- jogorvoslattel éljen.

Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a kiskorú tanulót a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a kiskorú tanulót és a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét meghatalmazott képviselőjük is képviselheti.

A fegyelmi eljárásban csak az eljárás tárgyává tett kötelességszegés bírálható el. A kötelességszegés bizonyítására a fegyelmi jogkör gyakorlója köteles.

A fegyelmi eljárást – a megindításától számított harminc napon belül – legfeljebb két tárgyaláson be kell fejezni. Az eljárás során lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a sértett, a diákönkormányzat képviselője, továbbá a duális képzőhelyen elkövetett fegyelmi vétség esetén a duális képzőhely képviselője az ügygel kapcsolatban tájékozódhasson, véleményt nyilváníthasson, és bizonyítási indítvánnyal élhessen. A fegyelmi eljárás megindításáról az oktatói testület dönt egyszerű szavazattöbbséggel, ez a hatáskör nem átruházható. A fegyelmi eljárás megindításáról szóló döntésben meg kell jelölni az eljárás tárgyává tett köteleességszegést.

Ha a tanuló a fegyelmi eljárás megindítását követően újabb fegyelmi eljárást megalapozó köteleességszegést követ el, vagy a korábbi fegyelmi eljárást megalapozó köteleességszegése a fegyelmi eljárás megindítását követően jut az oktatói testület tudomására, az oktatói testület dönthet úgy, hogy ezeket egy fegyelmi eljárásban kell elbírálni.

Az oktatói testület a fegyelmi eljárás lefolytatására saját tagjai közül legalább háromtagú bizottságot választ (a továbbiakban: fegyelmi bizottság). A fegyelmi bizottság az elnökét saját tagjai közül választja meg. Az elnök jogosult az eljárás során mindazon intézkedések megtételére, döntések meghozatalára, amelyet jogszabály nem utal a fegyelmi bizottság vagy a tantestület hatáskörébe.

A fegyelmi ügy elintézésében és a határozat meghozatalában nem vehet részt az eljárás alá vont tanuló közeli hozzátartozója, az eljárás tárgyává tett köteleességszegés sértettje, akit a fegyelmi eljárás során tanúként vagy szakértőként meghallgattak, illetve meghallgatása szükséges, vagy akitől egyébként az ügy elfogulatlan elbírálása nem várható el. A másodfokú fegyelmi határozat meghozatalában nem vehet részt az sem, aki az elsőfokú fegyelmi határozat meghozatalában részt vett. Akivel szemben kizárási ok áll fenn, köteles azt bejelenteni. A kizárási okot a tanuló és kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője is bejelentheti.

A fegyelmi eljárás megindításáról a fegyelmi bizottság elnöke értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét, és ha van, a sértettet is. Az értesítésben meg kell jelölni, hogy a tanulót mely köteleességszegéssel gyanúsítják. A fegyelmi eljárás az egyeztető eljárással kezdődik. Az egyeztető eljárás célja a köteleességszegéshez elvezető események feldolgozása, értékelése, ennek alapján a köteleességszegéssel gyanúsított és a sérelmet elszenvedő közötti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében. A fegyelmi eljárás megindításáról szóló tájékoztatásban fel kell hívni a tanulót, ha a tanuló kiskorú, a törvényes képviselője, és ha van, a sértett figyelmét az egyeztető eljárás igénybevételének lehetőségére, céljára, az igénybevétel bejelentésének határidejére. A tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a meghatalmazott képviselő, és ha van, a sértett az értesítés kézhezvételétől számított öt tanítási napon belül írásban jelentheti be, hogy az egyeztető eljárás lefolytatásához hozzájárul-e.

Ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a meghatalmazott képviselő és a sértett az egyeztető eljárás lefolytatásához írásban egyaránt hozzájárult, a fegyelmi

eljárást a sérelem orvoslásához szükséges időre, de legfeljebb három hónapra fel kell függeszteni. Ha a felfüggesztés ideje alatt a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú sérelmet elszenvedő fél esetén a törvényes képviselője nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását, a fegyelmi eljárást meg kell szüntetni.

A tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője vagy a meghatalmazott képviselő kérelmére az egyeztető eljárás lefolytatása kötelező, kivéve, ha a sértett az egyeztető eljárás lefolytatásához nem járult hozzá, a tanuló fegyelmi büntetés hatálya alatt áll, a tanuló a kötelességszegést a korábban kiszabott fegyelmi büntetés végrehajtásának felfüggesztése alatt követte el, vagy a tanuló ellen a kötelességszegés elkövetését megelőző egy éven belül indult fegyelmi eljárást egyeztető eljárás eredményeképpen született megállapodás alapján szüntették meg.

Az egyeztető eljárás lefolytatásához szükséges feltételek biztosítása (így különösen megfelelő terem rendelkezésre bocsátása, egyeztető felkérése, értesítő levél kiküldése) a fegyelmi bizottság elnökének a feladata. Az egyeztető eljárást olyan nagykorú személy vezetheti, akit a sérelmet elszenvedő fél és a tanuló egyaránt elfogad.

Ha az egyeztető eljárás nem vezet eredményre, a fegyelmi eljárást le kell folytatni, és fegyelmi tárgyalást kell tartani.

A fegyelmi bizottság köteles a határozathozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez a rendelkezésre álló adatok nem elegendők, a tényállás tisztázása céljából tanúkat hallgathat meg, iratokat szerezhet be, szakértőt vehet igénybe, szemlét tarthat.

A fegyelmi eljárás során törekedni kell minden olyan körülmény feltárására, amely a kötelességszegés elbírálásánál, a fegyelmi büntetés meghozatalánál a tanuló ellen vagy mellett szól.

Ha a fegyelmi eljárás során a kiskorú tanuló veszélyeztetettsége felmerül, az igazgató azt a kiskorú tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálatnak, indokolt esetben a gyámhatóságnak is jelzi.

A fegyelmi tárgyalásról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét és a meghatalmazott képviselőt értesíteni kell. Az értesítésben fel kell tüntetni a fegyelmi tárgyalás időpontját és helyét, azzal a tájékoztatással, hogy a tárgyalást akkor is meg lehet tartani, ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője ismételt szabályszerű meghívás ellenére nem jelenik meg. Az értesítésnek tartalmaznia kell az iratbetekintési jog gyakorlására és a bizonyítási indítvány lehetőségére vonatkozó tájékoztatást. Az értesítést oly módon kell kiküldeni, hogy azt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője és a meghatalmazott képviselő külön-külön a tárgyalás előtt legalább nyolc nappal megkapja. A fegyelmi tárgyalás akkor is megtartható, ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője, illetve a meghatalmazott képviselő előzetesen bejelentette, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni.

A fegyelmi tárgyalás helyéről és időpontjáról a diákönkormányzatot, a duális képzőhelyen elkövetett fegyelmi vétség esetén a duális képzőhelyet tájékoztatni kell, a tanuló terhére rótt köteleességszegés megjelölésével. A tájékoztatóban fel kell tüntetni, hogy az érintett a tárgyaláson jelen lehet, véleményt nyilváníthat, és bizonyítási indítvánnyal élhet, a tárgyalást azonban távolmaradása ellenére is meg kell tartani. A tájékoztatást oly módon kell kiküldeni, hogy azt a címzett a tárgyalás előtt legalább nyolc nappal megkapja.

A fegyelmi tárgyalásról és a bizonyítási eljárásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyben fel kell tüntetni a tárgyalás helyét és idejét, a tárgyaláson hivatalos minőségben részt vevők nevét, eljárási minőségét, az elhangzott nyilatkozatok főbb megállapításait. Szó szerint kell rögzíteni az elhangzottakat, ha a tárgyalás vezetője szerint ez indokolt, valamint ha azt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője vagy a meghatalmazott képviselő kéri. A jegyzőkönyvet a fegyelmi bizottság elnöke írja alá és a jegyzőkönyvvezető hitelesíti.

A fegyelmi tárgyalást a fegyelmi bizottság elnöke vezeti. A tárgyalás megkezdésekor a fegyelmi bizottság elnöke számba veszi a megjelenteket, és megvizsgálja, hogy a tárgyalást meg lehet-e tartani. Ha a tárgyalás megtartásának akadályja van, a fegyelmi bizottság a tárgyalást elhalasztja.

Ha a fegyelmi bizottság elnöke megállapítja, hogy a tárgyalás megtartásának nincs akadályja, a tanú, illetve a szakértő elhagyja a tárgyalótermet.

A bizonyítási eljárás a tanuló meghallgatásával kezdődik. A köteleességszegéssel gyanúsított tanulót figyelmeztetni kell jogaira, ezt követően ismertetni kell a terhére rótt köteleességszegést, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A tanuló a nyilatkozattételt megtagadhatja. A fegyelmi bizottság elnöke a tanuló korábbi nyilatkozatait felolvashatja, a fegyelmi bizottság tagjai a tanulóhoz kérdéseket intézhetnek.

A kiskorú tanuló meghallgatását követően a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét kell meghallgatni.

A tanú meghallgatása alatt a még ki nem hallgatott tanúk nem lehetnek jelen. Ha a tanú kiskorú, meghallgatásánál a törvényes képviselője jelen lehet. A köteleességszegéssel gyanúsított tanuló, a kiskorú köteleességszegéssel gyanúsított tanuló törvényes képviselője és a meghatalmazott képviselő a tanúhoz és a szakértőhöz kérdést intézhet.

A fegyelmi bizottság elnöke a tanú védelme érdekében a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt, akinek jelenléte a tanút a kihallgatása során zavarná. A fegyelmi bizottság elnöke a tanú vallomásának lényegét később ismerteti. Ha a tanú vagy a kiskorú tanú törvényes képviselője kérelmezi, a fegyelmi bizottság elnöke engedélyezheti a tanú adatainak zártan kezelését. A zártan kezelt személyes adatot csak a fegyelmi bizottság és másodfokú eljárás esetén a másodfokú jogkör gyakorlója kezelheti. A fegyelmi bizottság elnöke engedélyezheti, hogy a tanú a szóbeli meghallgatása helyett írásban tegyen vallomást.

A fegyelmi jogkör gyakorlója biztosítja, hogy a zártan kezelt személyes adat az eljárás egyéb adataiból se váljon megismerhetővé. A zártan kezelt irat zárt adatkezeléssel nem érintett részének megismerését az általános szabályok szerint kell biztosítani, így különösen az iratról készült olyan kivonattal, amely a zártan kezelt személyes adatokat nem tartalmazza.

A fegyelmi bizottság elnöke meghallgatja a diákönkormányzat jelen lévő képviselőjének a véleményét, aki a fegyelmi büntetésre is javaslatot tehet.

A fegyelmi bizottság felmentő határozatot hoz, ha megállapítja, hogy a tanuló nem követett el kötelességszegést, vagy a kötelességszegés ténye nem bizonyítható, vagy a kötelességszegést nem a tanuló követte el, illetve nem bizonyítható, hogy a kötelességszegést a tanuló követte el vagy a körülményekre tekintettel a legenyhébb fegyelmi büntetés kiszabása is indokolatlan.

A fegyelmi bizottság a fegyelmi eljárást megszüntető határozatot hoz, ha a kötelességszegés elkövetése és a fegyelmi eljárás megindítása között három hónapnál hosszabb idő telt el, illetve a kötelességszegést valamely nevelési-oktatási intézmény már elbírálta, vagy a felfüggesztés ideje alatt a sérelmet elszenvedő fél, kiskorú sérelmet elszenvedő fél esetén a törvényes képviselője nem kérte a fegyelmi eljárás folytatását.

Az oktatói testület megrovás fegyelmi büntetést fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül is kiszabhat, ha a tényállás megítélése egyszerű, és a kötelességszegést a tanuló elismeri.

Megrovás fegyelmi büntetés esetén a határozatot nem kell írásban megküldeni, ha a fegyelmi büntetést a tanuló, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselője és a meghatalmazott képviselő is tudomásul vette, a határozat megküldését nem kéri, és a fellebbezési jogáról lemondott.

Az áthelyezés másik osztályba, csoportba vagy szakképző intézménybe, köznevelési intézménybe fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az igazgató a tanuló átvételéről a másik szakképző intézmény vagy köznevelési intézmény igazgatójával megállapodott.

A kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ha a kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetést megállapító határozat a szakképző intézmény utolsó évfolyamának sikeres elvégzése után válik végrehajthatóvá, a tanuló nem bocsátható érettségi vizsgára, illetve szakmai vizsgára. A tanuló a megkezdett vizsgát nem fejezheti be addig az időpontig, ameddig a kizárás fegyelmi büntetés hatálya alatt áll.

A kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetés esetén a tanköteles tanuló törvényes képviselője köteles új szakképző intézményt vagy köznevelési intézményt keresni a tanköteles tanulóknak. A fegyelmi büntetést hozó szakképző intézmény segítséget nyújt a tanköteles tanuló törvényes képviselőjének az új szakképző intézmény vagy köznevelési intézmény megtalálásában. A kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetés tanköteles tanuló esetében nem hajtható végre az új tanulói jogviszony létesítéséig. Ha a szakképző intézmény a fegyelmi büntetés megállapításáról szóló

határozat véglegessé válásától számított nyolc napon belül a tanköteles tanulót fogadó szakképző intézménytől vagy köznevelési intézménytől nem kap értesítést arról, hogy a tanköteles tanuló más szakképző intézményben vagy köznevelési intézményben történő elhelyezése a tanköteles tanuló törvényes képviselőjének kezdeményezésére megtörtént, a fegyelmi büntetést hozó szakképző intézmény három napon belül köteles megkeresni a szakképzési államigazgatási szervet, amely öt napon belül másik szakképző intézményt vagy köznevelési intézményt jelöl ki a tanuló számára. A szakképző intézményt vagy köznevelési intézményt úgy kell kijelölni, hogy a tanköteles tanuló számára a kijelölt szakképző intézményben vagy köznevelési intézményben a nevelés-oktatás igénybevétele ne jelentsen aránytalan terhet.

Ha a kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetést a bíróság a tanköteles tanuló javára megváltoztatja, a tanköteles tanuló osztályzatait meg kell állapítani, ha ez nem lehetséges, lehetővé kell tenni, hogy a tanköteles tanuló – választása szerint a szakképző intézményben vagy független vizsgabizottság előtt – osztályozó vizsgát tegyen.

A tanuló – a megrovás kivételével – a fegyelmi határozatban foglaltak szerint a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll. A fegyelmi büntetés időtartama nem lehet hosszabb

a) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése vagy megvonása fegyelmi büntetés esetén hat hónapnál,

b) áthelyezés másik osztályba, csoportba vagy szakképző intézménybe, köznevelési intézménybe és kizárás a szakképző intézményből fegyelmi büntetések esetén tizenkét hónapnál.

A fegyelmi jogkör gyakorlója a büntetés végrehajtását a tanuló különös méltánylást érdemlő körülményeire és az elkövetett cselekmény súlyára tekintettel legfeljebb hat hónap időtartamra felfüggesztheti.

Ha a tanulóval szemben a felfüggesztés ideje alatt elkövetett köteleességszegés miatt – a megrovás kivételével – fegyelmi büntetést szabnak ki, az újabb eljárásban kiszabott büntetés és a felfüggesztett fegyelmi büntetés közül a súlyosabbat kell végrehajtani. A végrehajtás elrendeléséről az újabb eljárásban eljáró fegyelmi bizottság dönt. A fegyelmi büntetés végrehajtásának felfüggesztése alatt elkövetett köteleességszegés miatt kiszabott fegyelmi büntetés végrehajtása felfüggesztésének nincs helye.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely kártérítési felelősége

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely kártérítési felelősségére a 66. §-t és a 67. §-t kell alkalmazni azzal, hogy

a) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére a duális képzőhelynek – a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által okozott, de a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által meg nem térített károk fedezetére – felelősségbiztosítással kell rendelkeznie,

b) a szakképzési munkaszerződéssel kapcsolatos jogvitát megelőzően kötelezően igénybe kell venni a gazdasági kamara mellett szervezett békéltető testület közvetítését a felek között a jogvita feloldása érdekében és kártérítési per csak ennek eredménytelensége esetén indítható.

A tanuló kártérítési felelőssége

Ha a tanuló a szakképző intézménynek jogellenesen kárt okoz, a Ptk. szerint köteles azt megtéríteni. A kártérítés mértéke nem haladhatja meg a – károkozás napján érvényes – kötelező legkisebb munkabér egyhavi összegének ötven százalékát gondatlan károkozás esetén, öthavi összegét szándékos károkozás esetén.

A szakképző intézmény kártérítési felelőssége

A szakképző intézmény a tanulónak okozott kárért – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Ptk.-t kell alkalmazni azzal, hogy a szakképző intézmény felelőssége alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

(2) A szakképző intézmény a tanuló javára felelősségbiztosítást köt, amely kiterjed a tanuló balesetre és a tanuló által okozott kárra. Ha a felelősségbiztosítás nem terjed ki a többnapos tanulmányi és a külföldi iskolai kirándulásra, a szakképző intézmény vagy a többnapos tanulmányi és a külföldi iskolai kirándulás szervezője külön felelősségbiztosítást köt, amelynek kedvezményezettje a tanuló.

A tanulmányi és a külföldi iskolai kirándulások esetén a szakképző intézmény a tanulónak okozott kárért a kártérítési felelősség általános szabályai szerint felel.

Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tanuló illetve képzésben résztvevő írásbeli beszámoltatásának formái a következők:

- témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- egyéb dolgozat - írásbeli felelet -: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető.
- felmérő dolgozatot a készség tantárgyak kivételével a tanév elején az ismétlést követően, év végén az összefoglalást követően íratja meg az oktató;

Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai a következők:

- témazáró és felmérő dolgozat íratását az oktató legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot 10 munkanapon belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- egyéb dolgozat íratását az oktató legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot 10 munkanapon belül kijavítja;
- az oktató egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

A dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott ponthatárok a következők:

- **jeles (5):** nyolcvan százaléktól;
- **jó (4):** hatvan százaléktól;
- **közepes (3):** negyven százaléktól;
- **elégséges (2):** huszonöt százaléktól;
- **elégségtelen (1):** huszonöt százalék alatt.

Ha az oktató az e fejezetben meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb öt százalékkal módosíthatja.

Az oktató a témazáró dolgozatokra kapott érdemjegyeket a félévi és a tanév végi osztályzatok megállapításakor kétszeres súllyal veheti figyelembe.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok a foglalkozásokon, tanórákon feldolgozott ismeretek elsajátítását, alkalmazásuk gyakorlását, az írásbeli és szóbeli beszámoltatások előkészítését szolgálják.

Az írásbeli házi feladatok elkészítése kötelező. Az oktatók az írásbeli házi feladatokat ellenőrzik, a hibás megoldásokat kijavítják. Oktatóink törekszenek arra, hogy a tanulókat, illetve képzésben résztvevőket az írásbeli házi feladatok rendszeres elkészítésére ösztönözzék.

Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli feladatok elvégzése kötelező, kivéve, ha az oktató a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki. A kötelező szóbeli feladatból az oktató a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti.

Az otthoni felkészüléshez kötelezően előírt szóbeli feladatok kiadásának rendje és korlátai a következők:

- a kötelező szóbeli házi feladatot az oktató a tanórán adja ki;
- a kiadott feladatot a szaktanár a kiadását követő tanórán kéri számon.

Ha a kötelező szóbeli házi feladat számonkérésekor az előző pontban felsorolt feltételek valamelyike nem teljesül vagy a tanuló az előző tanóráról igazoltan hiányzott, akkor a tanuló kérésére a kapott érdemjegyet az értékelésnél, minősítésnél nem vesszük figyelembe.

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) kb. 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, esetén a 6. számú melléklet tartalmazza.

4.7. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A tantárgyfelosztás készítésekor csoportbontásoknál a következő elveket vesszük figyelembe:

- osztálylétszám (általában kis létszámú osztályok, így csoportbontásra sem mindig kerül sor),
- szakma, ágazat

A gyakorlati és a gyakorlati jellegű tantárgyakat (a kerettantervi és szakmai programtervnek megfelelően) csoportbontásban oktatjuk.

A csoportbontást érintő tantárgyak:

- gyakorlati képzés
- digitális kultúra
- idegen nyelv (személyi feltételek, helyi lehetőségek szerint)

4.8. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Márokpapi településen és körzetében nem beszélhetünk a magyar nemzetiségen kívüli más nemzetiségűekről, így nemzetiségi kultúra tekintetében a tanulóközösség is homogén.

4.9. A szakképző intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési elvei, programjai, tevékenységei

Intézményünk egészségnevelési elvei:

A szocializáció intézményes színtere a szakképző intézmény, amely a szükséges jártasságok, és készségek kialakításában meghatározó szerepet játszhat, kedvező feltételek esetén. Így nevelő-

oktató munkánk fontos és elengedhetetlen része kell, hogy legyen az egészségnevelés is. Ez a pedagógiai/oktatói folyamat a szakképző intézményünkben kétrétegű. Egyrészt a szakképző intézmény tanítási/oktatási gyakorlatában – tanulóink/képzésben résztvevőink értelmi és életkori szintjüknek megfelelően – szerepet kapnak az egészségre, az egészség megőrzésére vonatkozó ismeretek, fogalmak, adatok és összefüggések. Másrészt a szakképző intézményünk az élet mindennapos gyakorlatában – a szakképző intézmény üzemeltetésében, fenntartásában – kell gondoskodni tanulóink/képzésben résztvevőink egészségéről.

A teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a tanulók-képzésben részt vevők biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, és beillesztjük a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba. Intézményünk a teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon tervezi meg. Az egészségfejlesztési programot az oktatói testület a szakképző intézmény-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az egészségnevelési és környezetnevelési program végrehajtásában közvetlenül részt vevő személyek szakképző intézményünkben elsősorban

- az osztályfőnökök,
- DÖK vezető,
- a testnevelő oktató,
- a természettudományos tantárgyat oktató kolléga
- védőnő
- iskolapszichológus/ mentálhigiénés szakember

Az oktató és nevelőmunka mellett a szakképző intézményben kiemelt hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés, mely részeként a prevencióra helyezzük a legnagyobb hangsúlyt. Kiemelt figyelmet fordítunk az e korosztályt (14-25 évesek) jellegzetesen érintő problémák megelőzésére, valamint folyamatosan megpróbáljuk nevelésükben érvényesíteni és elfogadtatni velük, hogy az egészséges életmód nem csupán az egészségkárosító anyagok és szerek mellőzését jelenti, hanem ezen túlmenően a mindennapi életünkbe szervesen beépülő napi tevékenységeket is

- rendszeres napi tisztálkodás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és szakképző intézményi erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné

- külső megjelenésünkre való odafigyelés,
- rendszeres sportolás,
- egészséges táplálkozás

Ezek nemcsak egészségesen és fitten tartják szervezetünket, hanem egészséges gondolkodásra is nevelnek.

Az egészségvédelmi program megvalósításában rendszeresen segítséget nyújt a szakképző intézményünknek:

- a Népegészségügyi osztály
- a körzeti orvos,
- a védőnő
- mentálhigiénés szakember/iskolapszichológus
- meghívott előadók
- egyesületek

Mindennapi testedzésünk

A szakképző intézmény a következő kínálatokat és lehetőségeket nyújtja a rendszeres sportolás terén tanítványainak/képzésben résztvevőinek:

- Órarend szerint minden évfolyamon megvalósul a mindennapos testnevelés a törvényi szabályozásnak megfelelően
- sportkör, amelyek a játék kedvéért verődtek össze és rendszeresen (heti egy-két alkalommal) játszanak (focisták, kosárlabdások, röplabdások).
- Rendelkezünk kondicionáló teremmel.
- Úszás lehetőség a Vásárosnaményi Szilva Fürdő uszodájában

Szakképző intézményünk oktatói saját életvitelükkel mutatnak példát a tanulóknak/képzésben résztvevőknek. (Nem dohányoznak a tanulók/képzésben résztvevők előtt, részt vesznek az egészségvédelmi előadásokon, többen az intézményünkben rendszeresen maguk is sportolnak.) Rendszeresen hirdetjük tanulóinknak/képzésben résztvevőinknek a városi/települési rendezvényeket, melyek az egészséges életmóddal kapcsolatosak, és ösztönözzük őket, hogy minél nagyobb létszámban részt vegyenek azokon.

A szakképző intézmény környezeti nevelési elvei

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. Ennek megfelelően diákjaink/képzésben résztvevőink váljanak környezettudatos állampolgárrá.

Ennek érdekében ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást, életvitelt,
- a környezet (természetes és épített) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét, védelmét,
- a sokféleség őrzését, a rendszerszemléletet,
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét,
- és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

Rövid távú célok, feladatok és sikerkritériumok:

<i>Rövid távú célok</i>	<i>Feladatok</i>	<i>Sikerkritérium</i>
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az intézményi élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: Több környezeti nevelési tartalom az órákon. Változatosabb tanítási/oktatási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Szakképző intézményünk és közvetlen környezete tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrzőjárat szervezése (DÖK), rendszeres udvari szeméthyűjtés. Szelektív hulladékgyűjtés – egyelőre csak a papír és műanyag flakon folyamatos gyűjtése, tárolása, elszállításának megszervezése.	Javul az intézmény tisztasága. A tanulók/képzésben résztvevők és a szakképző intézmény dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot és műanyagot.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések – és ezek közzlése a folyosói hirdetőkön .	Nem lesznek nyitva felejtett csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken a szakképző intézmény víz és villany-számláján szereplő fogyasztás mennyisége.

<i>Rövid távú célok</i>	<i>Feladatok</i>	<i>Sikerkritérium</i>
A tanulók/képzésben résztvevők ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	Osztályfőnöki órákon ismerjék meg az adott település természeti értékeit! Tanulmányi kirándulásokon vagy az erdei iskolában ismerjék meg az ország védett területeit, műemlékeit! Szervezzenek kiállításokat, vetélkedőket, előadásokat a „jeles napokra”!	Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon egyre többször téma a szülőföld értékei.
Legyenek a tanulók/képzésben résztvevők környezetük, szülő-földjük védelmezői!	Faültetés, madáretetés, az épületben lévő virágok gondozása, ápolása, pótlása. „Örökbefogadási” akciók: 1-1 fát, területet, szobrot, partszakaszt, stb., amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák.	A tanuló/képzésben résztvevő kötődik környezete egy darabjához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárokká váljanak tanítványaink/képzésben résztvevőink. Ennek érdekében tanítványainkban/képzésben résztvevőinkben ki kell alakítanunk:

- a környezettudatos magatartást, életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást, életvitelt
- a környezet értékei iránt érzett felelős magatartást
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletet
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat.

A szakképző intézményünk működése környezeti nevelési szempontból

A szakképző intézmény helye befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit.

Kiemelt terület a telephely környezeti nevelés lehetőségeinek megismerése és megvalósítása. A szakképző intézményben jelenleg az oktatók körülbelül egyharmada foglalkozik intenzíven környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azon kívül. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, s vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez.

A környezeti nevelés az a területe a szakképző intézményi életnek, ahol nemcsak a tanulók/képzésben résztvevők, hanem a felnőttek szemléletének alakulása, környezetbarát gondolkodása fokozatosan fejlődik.

Ebben a munkában szükség van az oktatói testületen belül a tapasztaltabb és a fiatal kollegák együttműködésére. A napi környezeti nevelési munkánk az osztályfőnöki órák, szakórák, táborok, akciók keretei között zajlik.

Ahhoz, hogy a célokat elérhessük, diákjainkban/képzésben résztvevőinkben fejleszteni kell:

- az alternatív, problémamegoldó gondolkodást
- az ökológiai szemléletet, gondolkodásmódot
- a problémaérzékenységet,
- a kreativitást
- az együttműködést, alkalmazkodást, toleranciát
- vitakészséget, kritikus véleményalkotást
- konfliktuskezelést és megoldást
- az értékelés és mérlegelés készségét
- az állampolgári részvétel és cselekvés módját

A környezeti nevelés színterei a szakképző intézményben:

Tanórán

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel.

Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyhez a diákoknak/képzésben résztvevőknek is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink/képzésben résztvevőink komoly elméleti alapokat szerezzenek.

Nem hagyományos tanórai keretben

- A tanév során lehetőséget biztosítunk tanulmányi kirándulások, intézmény- és múzeumlátogatások megszervezéséhez. (Folyamatosan keressük a pályázati lehetőségeket is ezek biztosítására.)
- Terepgyakorlatok a szakképző intézményben

- Természetismereti és tanulmányi versenyekre történő felkészülés.
- Megemlékezés kiállítások és műsorok formájában vagy aktív részvétellel a következő napokon:
  - ✓ szeptember 3. Takarítási világnap
  - ✓ szeptember 20. A gyermekek világnapja
  - ✓ október 5. Állatok világnapja
  - ✓ október 16. Élelmezési világnap
  - ✓ október 31. Takarékosági világnap
  - ✓ december 29. A biodiverzitás világnapja
  - ✓ február 1. A Tisza élővilágának emléknapja
  - ✓ február 2. A vizes élőhelyek világnapja
  - ✓ március 22. A víz világnapja
  - ✓ április 7. Az egészség világnapja
  - ✓ április 18. Műemlékvédelmi világnap
  - ✓ április 22. A Föld világnapja
  - ✓ május 10. Madarak és fák napja
  - ✓ május 24. Európai nemzeti parkok napja
  - ✓ június 5. Környezetvédelmi világnap

A megvalósítás kapcsolatrendszere:

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy a külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki a meg lévő hagyományokra építve.

Szakképző intézményen belüli együttműködés

Intézményünk minden oktatójának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók/képzésben résztvevők számára. Tovább kell fejlesztenünk az oktatói közösségek együttműködését. A környezeti nevelés céljainak elérése érdekében minden tanév elején meghatározzuk a tanév legaktuálisabb környezeti nevelési célkitűzéseit, és megtervezzük a környezeti magatartás attitűd vizsgálatát.

Az intézmény minden diákjának/képzésben résztvevőinek feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van a szakképző intézményi diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek. A diákok/képzésben résztvevők a környezeti témákról szóló ismereteiket tanórákon vagy tanórán kívüli foglalkozások keretében sajátítják el. A tanórák ismeretnyújtó lehetőségeit a szakmai munkaközösségek határozzák meg programjukban. A diákok/képzésben résztvevők és a tanárok/oktatók együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát intézményi környezet létrehozásában és megőrzésében.

A szakképző intézményi környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és a szakképző intézmény harmonikus kapcsolata. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit a szakképző intézményünk is közvetíteni kíván. Ezért a szülőket is be kívánjuk vonni a környezeti nevelési programjainkba.

A szakképző intézmény adminisztrációs és technikai dolgozói is nevelői/oktatói munkánk aktív résztvevői. Fontos, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást, folyamatosan gyűjtjük a papírhulladékot / elem és nyomtatópatronok gyűjtése/. Példamutató, ha a tanulók/képzésben résztvevők látják, hogy a szakképző intézmény épületének takarítása során környezetbarát, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk.

Szakképző intézményen kívüli együttműködés

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és változatosabbá teszi a különböző környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények látogatása, amennyiben lehetőségünk van rá (pl. Nyíregyházi Állatpark, és a Hortobágyi Nemzeti Park), illetve természetvédelmi területekre szervezett sétákon, túrákon való részvétel.

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az intézmény. Javasataikra, véleményükre építeni kívánunk a környezet alakításában.

Saját erőforrások

A környezeti nevelést szolgáló eszközök beszerzésének igényét egyeztetjük az oktatói testülettel, valamint a fenntartóval. A szakképző intézmény költségvetéséből olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetését szolgálják.

Külső erőforrások

A pályázati lehetőségeket folyamatosan figyelemmel kísérjük. Külső erőforrásként pályázatokat nyújtunk be, illetve keressük az egyéb külső erőforrás lehetőségét is.

Terveink:

- oktatói testületen belüli továbbképzés szervezése
- környezeti nevelési módszerek bemutatása
- új környezeti nevelési irodalmak beszerzése
- Hagyományok ápolása rendezvényeinken, ünnepségeinken
- egy-egy ünnephez kötött kézműves foglalkozások
- intézményzöldítés
- tanulmányi kirándulások
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témakörben

- DÖK-szervezet programjai

Szaktárgyi célok:

- szakórákon minden lehetőség kihasználása környezeti nevelésre
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése szakórákon
- intézmények látogatása / múzeumok, állatkert, hulladékégető, szennyvíztelep, vízmű/
- természetvédelmi versenyek szervezése
- multimédiás ismeretek alkalmazása szakórákon
- számítógép használhatóságának elsajátítása információk gyűjtésére

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni.

Nagyon fontos a tantárgyak közötti integráció.

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választani, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek:

- kooperatív tanulási technikák
- játékok
- modellezés
- riport módszer
- projekt módszer
- kreatív tevékenységek
- közösségépítés
- művészi kifejezés
- kiselőadás
- házi dolgozat
- levelezés
- szövegértési-szövegalkotási feladatok a témában

Taneszközök

Intézményünk rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni és fejleszteni kell az elhasznált eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel az új eszközök beszerzése is szükséges.

4.10. A tanulók/képzésben résztvevők esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Tevékenységünk elsődleges feladatának tekintjük a **hátrányos helyzetű (HH)** és a **halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)**, a sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a **veszélyeztetett** tanulók/képzésben résztvevők segítségét.

A **Gyermekvédelmi törvény meghatározása alapján** a veszélyeztetettség olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Különös figyelmet fordítunk az **anyagiból hátrányos helyzetű** a valamilyen egészségügyi problémával küzdő, illetve a **nemzeti-etnikai kisebbséghez** tartozó tanulóira/képzésben résztvevőkre.

Intézkedési terv

- Minden tanév elején az osztályfőnökök felméri a HH, HHH, SNI, BTMN, fogyatékkal élő, nemzeti-etnikai kisebbséghez tartozó tanulók számát.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a szociálisan és egyéb okból hátrányos helyzetű tanulóira/képzésben résztvevőkre is.
- A hátrányos helyzetű tanulókkal, családokkal való foglalkozás intézményi formái:
- Prevenációs foglalkozások osztályfőnöki órákon és intézményi szinten
- Szülőkkel, a családdal való szorosabb kapcsolattartás, együttműködés
- Gyermekjóléti szolgálatok, önkormányzatokkal kapcsolat
- Következetesen figyeljük a mulasztások óraszámát, a jogszabályban előírt értesítési kötelezettségünknek eleget teszünk
- Ha szükséges, jelezzük a gyermek lakóhelye szerinti önkormányzatnak a rendkívüli tanulói/képzésben résztvevői helyzeteket
- Mentálhigiénés szakember/pszichológus, védőnő bevonása

Minden tanulónak/képzésben résztvevőnek törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az intézmény a következő elvek szerint biztosítja a nevelőoktató munka feltételeit:

- a kulcskompetenciák folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztése, bővítése;
- a tanulók/képzésben résztvevők tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése a szakképző intézményi nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;

- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanuló/képzésben résztvevők személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók/képzésben résztvevők önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más szakképző intézményi foglalkozásokon és e tevékenység támogatása a szakképző intézményen kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások (egységes alapokra épülő differenciálás) alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési értékelési eljárások alkalmazása.
- A sajátos nevelési igényű tanuló/képzésben résztvevő részére a pályaalkalmassági és egészségügyi alkalmassági követelmények figyelembevételével, illetve a fogyatékkal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek figyelembevételével biztosítjuk a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást.
- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulót/képzésben résztvevő számára megszervezzük a fejlesztőpedagógiai ellátást, és biztosítjuk a Kormány rendeletben meghatározott kedvezményeket.
- A kedvezményeket kizárólag az annak alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítjuk, és ezek nem vezethetnek a szakma megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

A konkrét cselekvési program részletei az intézmény Esélyegyenlőségi tervében szerepelnek.

4.11. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

a) Tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári/oktatói dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- oktatói testületi dicséret

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók/képzésben résztvevők a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért

- kiemelkedő szorgalomért/közösségi munkáért
- művészeti tevékenységért
- sporteredményekért
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők

Az oktatói testületi és tantárgyi dicséretet a tanuló/képzésben résztvevő bizonyítványába be kell vezetni.

c) Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók/képzésben résztvevők oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen a szakképző intézmény közössége előtt vehetnek át.

d) A kimagasló tanulmányi eredményt elért tanulók/képzésben résztvevők elismerő oklevelet, melyet a tanévzáró ünnepélyen a szakképző intézmény közössége előtt vehetnek át.

e) Az intézményi szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és/vagy jutalmat kapnak, melyet az intézmény közössége előtt vehetnek át.

f) Az intézményen kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók/képzésben résztvevők igazgatói dicséretben részesülnek.

g) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói/képzésben résztvevői közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni.

h) Az országos vagy nemzetközi jelentőségű eseményeken kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulót az igazgató javaslatára a szakképzésért felelős miniszter díjban, kitüntetésben részesítheti.

4.12. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

- **közösségfejlesztés**

A tanulók/képzésben résztvevők személyiségfejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelők/oktatók és a tanulók/képzésben résztvevők közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg. Másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. A tanulók/képzésben résztvevők közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása hangsúlyos szerepet kap intézményünk nevelőoktató munkájában.

A közösségfejlesztés kiemelt színterei, szervezeti formái:

- diákönkormányzat,
- szakképző intézményi sportkör,
- intézményi ünnepségek, rendezvények, megemlékezések,

- tanulmányi kirándulások,
- szabadidős foglalkozások (túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények)
- tanórák, gyakorlati képzés.

- **hagyományőrzés**

A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely bizonyos állandóságot-folytonosságot teremt a szakképző intézmény mindennapi életében. Nevelési szempontból fontosnak tartjuk eddigi programjaink, rendezvényeink tovább erősítését és lehetőségeinkhez mérten a jövőben bővítését, színesítését.

Intézményi ünnepélyek:

- Tanévnnyitó
- Október 23.
- Március 15.
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély
- Holokauszt emléknap
- Nemzeti összetartozás napja
- Pákozdi csata emléknap
- Magyar Diáksport napja
- Magyar költészet napja
- Magyar kultúra napja
- Kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja
- Aradi vértanúk emléknapja

Szakképző intézményi rendezvények:

- Karácsonyi ünnep szalagavatóval egybekötve
- Farsang
- DÖK napja
- Föld napja
- Egészség hét
- Digitális hét
- Pénzügyi és vállalkozói témahét
- Húsvét
- Nyílt nap
- Családi nap

- Roma kultúra és hagyomány ápolása (lehetőség szerint Romanap szervezése, vagy az egyéb rendezvényekbe beépítve)

- **személyiségfejlesztés**

A nevelés, mint tervszerű, tudatos, szervezett személyiségfejlesztés biztosítja a motivációs folyamatok általánosítását, tartós folyamatokká válását. Nevelési cél tehát az értékes személyiség kialakítása. Mindehhez elengedhetetlen a tanuló/képzésben résztvevő személyiségének alapos és pontos ismerete, a személyiségfejlődés alapvető tendenciáinak tisztázottsága és a pedagógiai hatásrendszer optimális szervezése.

- **szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek**

Minden nevelőnek feladata az, hogy a szakképző intézményi év elején és a tanév során folyamatosan a szociális hátrányokkal küzdő fiatalok/képzésben résztvevők feltérképezése, problémáik megismerése (anyagi háttér, mentális okok - pszichológiai, pedagógiai -, morális háttér), intézményünkben a szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formák szolgálhatják:

- Családlátogatás, környezettanulmány.
- Folyamatos kapcsolattartás az érintettekkel (család, tanuló, oktató).
- Mentorálás, felzárkóztató, illetve tehetséggondozó program szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok. Folyamatos kapcsolattartás a rendőrség szakembereivel.
- Pályaorientációs tevékenység: részvétel nyílt napokon, pályaválasztási, pályaválasztási szaktanácsadás, üzemlátogatás, vállalkozási tevékenységek megismerése, szakmájában sikeres emberek, nálunk végzett ma már dolgozó volt tanulóink meghívása
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon.

Továbbá fontosnak tartjuk még:

- értékközvetítés
- a lemorzsolódás csökkentése
- életpálya tanácsadás
- diákkör
- tolerancia-egymás elfogadása
- esetmegbeszélő kör
- élethosszig tartó tanulás

4.12.1. Tanórán kívüli foglalkozások rendje

Az osztályok számára engedélyezett foglalkozási időkeret a törvényben meghatározottak szerint (Szkt. szerint) a kötelező és a választható tanórai foglalkozásokon (rendelkezésre álló órakeret) felül tartalmazza a további tanórákra, osztálybontásra és egyéb foglalkozásra (pl. korrepetálás, szakkör, sportkör, grafika, nyelvi szakkör stb.) tervezhető időkeretet. A tanórán kívüli foglalkozások csoportszervezése előzetes felmérés, nyilatkozattétel vagy jelentkezés alapján a tanulói igények szerint történik. Az intézményünk a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók, illetve képzésben részt vevő személyek felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára differenciált fejlesztést szervez tanórán és tanórán kívül is, valamint lehetővé teszi a sportkör működését.

4.12.2. Projektoktatás

A hagyományos pedagógia korábbi gyakorlatával ellentétben az új eljárás során tanulóközpontú oktatás valósítható meg. A multidiszciplináris alapelv érvényesítésével a probléma megoldása komplex formában történik.

A tanulók problémamegoldó képességének fejlesztése az elsődleges cél, mellyel az iskola a valódi élethelyzetekben is használható ismeretekhez juttatja a tanulókat.

Az iskolai és tantárgyi dokumentumok tartalmazzák a tananyag integrált tervezését, szervezését. Adott idő alatt kevesebb tanulnivaló minőségileg értékesebb és egységesebb tudást eredményez az új szemlélet bevezetése.

Az oktatás során megváltozik a tanár- diák kapcsolat. A megvalósítás párhuzamos egyéni, páros és csoportos munkára épül. A tanár megfigyel, irányít, naplót vezet a tevékenységekről. Szükség esetén új ismeretet közvetít, indirekt tanácsadó, kézben tartja a projekt működési rendszerét.

A tanulók esetében az alapvető kompetenciákra épít. Előtérbe kerül a tanulók aktív részvétele a probléma felismerésben, megoldáskeresésben, információk gyűjtése és feldolgozása során. Tevékenység közben fejleszthető a tanulók önértékelése, kreativitása, szociális kompetenciája.

Az eredményes munkához a megfelelő tárgyi, személyi feltételek biztosítása a szervezés folyamán, központi helyen szerepel.

Az új típusú tanítás- tanulás szervezési eljárások egyik lehetséges módja a projektpedagógiai oktatás. Ennek az új oktatási formának a három hetet meghaladó programját dolgoztuk ki iskolánk sajátosságainak figyelembe vételével.

4. 13. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez a fejlesztési feladatok és követelmények a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján

Az emelt szintű érettségi vizsgára a fejlesztési feladatokat oktatóink az emelt szintű felkészítésre jelentkező tanulók/csoportok képességeihez igazítva határozzák meg és a tanév elején készítik el a tervezési dokumentumot (egyéni fejlesztési terv, csoport tanmenet)

A szóbeli vizsgák részletes követelményeit minden évben az Oktatási Hivatal által megjelölt témakörök alapján állítjuk össze és végezzük a tanulók felkészítését.

A technikum általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A technikumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó öt évfolyama van, ahol az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. A technikumban folyó nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai előkészítő oktatás szerves egységet alkot.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, tovább építésére, integrálására.

5. Képzési program a képzési és kimeneti követelmények és a programtanterv alapján a szakképző intézményre konkretizált képzési program

Képzések óratervi táblái a Programtantervek (PTT) alapján

Szakképző Iskola

Ágazat	Szakma megnevezése	Azonosító száma	Munkarend
22	Szociális ápoló és gondozó	4 0923 22 03	nappali
06	Kőműves	4 0732 06 08	nappali

Nappali képzés

A szociális ápoló és gondozó szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak és témakörök órá-száma évfolyamonként

Tantárgyak	Szakképző iskolai képzés közismereti oktatással								Összóra-szám
	1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		
	Gyakorlati helyszínen %	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	
Munkavállalói ismeretek	0%	0,5							18
Munkavállalói idegen nyelv	0%						2		62
Szakmai személyiségfejlesztés	90%		4			140			144
Pszichológia	50%	1	1						72
Egészségügyi ismeretek	50%	1	1						72
Elsősegélynyújtás alapismeretei	90%		1,5						54
Társadalomismeret	20%	1,5	0,5						72
Szociális ismeretek	50%	2	2						144
Mentálhigiéné	30%			1+1	0,5+05				108
Szakmai kommunikáció-, és készségfejlesztés	70%			0,5+05	1+1			0,5+05	1+1

Esetmegbeszélés és szupervízió	100%						1+1	62
Szociálpolitika	20%				1		1	67
Jogi ismeretek	0%			1				36
Társadalomismeret	25%			1	0,5			54
Szociális munka	40%						1	62
Gondozási alapismeretek	40%			0,5	1			54
Gondozási szükségletek felmérése	50%			0,5	0,5			36
Gondozás az alapellátásban	80%				1		1	67
Gondozás a szakosított ellátásban	80%				1		1	67
Szociális gondozás adminisztráció	50%					0,5+0,5	1	62
Akadályozottság és a segédeszközök	40%					0,5+0,5	1	62
Szocioterápia-, és foglalkoztatásterápiák	80%				1+1		2	98
Ápolási alapismeretek	70%			0,5+0,5	1,5+0,5			108
Betegmegfigyelés	80%				1			36
Szakápolási ismeretek	60%					0,5	1,5	62
Ápolási adminisztráció	80%						1	31
Belgyógyászati ismeretek	50%			1	1	0,5	0,5+0,5	118,5
Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések	50%			0,5	0,5	0,5	0,5+0,5	118,5
Kisklinikumi ismeretek	50%					0,5	0,5	31
Gerontológia, geriátria	60%			0,5	1,5			72
Összesen		6	10	9	16	9	16	2427

A
kő-

műves szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

Tantárgyak	Szakképző iskolai képzés közismereti oktatással								Összóraszám
	1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam		9-11. évfolyam
	Gyakorlati helyszínen %	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	A képzés összórászáma
Munkavállalói ismeretek	0%	0,5							18
Munkavállalói idegen nyelv	0%						2		62
Építőipari alapismeretek	0%	3,5							126
Építőipari kivitelezési alapismeretek	100%		9						324
Építőipari rajzi alapismeretek	0%	2							72
Munka- és környezetvédelem	50%	0,5	0,5						36
Földmunkák, alapok	40%			2				1,5	118,5
Falszerkezetek	40%			3+0,5	1,5		1,5	2	270,5+18
Nyílászárók, boltívek	40%			1,5+0,5	1		0,5	1	136,5+18
Koszorúk, födémek, boltozatok	40%			3	2	140	2,5	2	319,5
Lépcsők, rámpák	50%			1,5	1+0,5		1,5	1,5	183+18
Vakolási munkák	40%			3				2	170
Kültéri burkolatok	40%			1			0,5	1,5	98
Szakmai portfólió	0%			1			1,5+0,5		82,5+15,5
Szakmai számítások	0%			1,5+0,5			2+1		116+49
Összesen		6,5	9,5	19	6		13,5	11,5	2391

Felnőttképzés

Szakképző Iskola

Ágazat	Szakma megnevezése	Azonosító száma	Munkarend
22	Szociális ápoló és gondozó	4 0923 22 03	esti

Az Szkt. 53§-a (4) bekezdése alapján a felnőttképzési jogviszony keretében folyó szakmai oktatásban az óraszámokat legfeljebb a nappali oktatás óraszámainak 40%-áig csökkentjük.

A szociális ápoló és gondozó 4 0923 22 03 szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként hároméves képzés közismereti oktatással

Tantárgyak	Szakképző iskolai képzés közismereti oktatással											
	1/9. évfolyam				2/10. évfolyam				3/11. évfolyam			A képzés összórá-száma
	Gyakorlati helyszínen %	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	Éves óraszám	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	Éves óraszám	ögy	elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	Éves óraszám	
Munkavállalói ismeretek	0%	0,25		9								9
Munkavállalói idegen nyelv	0%								1		31	31
Szakmai személyiségfejlesztés	90%		2	72				70				72
Pszichológia	50%	0,5	0,5	36								36
Egészségügyi ismeretek	50%	0,5	0,5	36								36
Elsősegélynyújtás alapismeretei	90%		0,75	27								27
Társadalomismeret	20%	0,5	0,5	36								36
Szociális ismeretek	50%	1	1	72								72
Mentálhigiéné	30%				0,5	0,25	27					27
Szakmai kommunikáció-, és készségfejlesztés	70%				0,25	0,5	27				1	31
Esetmegbeszélés és szupervízió	100%									0,5	15,5	15,5

Szociálpolitika	20%					0,5	18		0,5		15,5	33,5
Jogi ismeretek	0%					0,5	18					18
Társadalomis- meret	25%					0,5	0,25	27				27
Szociális munka	40%								0,5	0,5	31	31
Gondozási alap- ismeretek	40%					0,25	0,5	27				27
Gondozási szükségletek felmérése	50%					0,25	0,25	18				18
Gondozás az alapellátásban	80%						0,5	18		0,5	15,5	33,5
Gondozás a szakosított ellátásban	80%						0,5	18		0,5	15,5	33,5
Szociális gondozás ad- minisztráció	50%								0,5	0,5	31	31
Akadályo- zottság és a segédeszkö- zök	40%								0,5	0,5	31	31
Szocioterá- pia-, és fog- lalkoztatáste- rápia	80%						0,5	18		1	31	49
Ápolási alap- ismeretek	70%						1	36				36
Betegmegfi- gyelés	80%						0,5	18				18
Szakápolási ismeretek	60%									1	31	31
Ápolási ad- minisztráció	80%									0,5	15,5	15,5
Belgyógyászati ismeretek	50%					0,5	0,5	36		0,5	15,5	51,5
Neurológiai és pszichiátriai meg- betegedések	50%					0,5		18		0,5	15,5	33,5
Kisklinikumi is- meretek	50%									0,5	15,5	15,5
Gerontológia, ge- riátria	60%						1	36				36
Összesen		2,75	5,25	288	3,25	6,75	360		3	8	341	989

2025/2026-os tanévtől

A szociális ápoló és gondozó 4 0923 22 03 szakma tanulási területeihez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként kétéves képzés közismereti oktatás nélkül

Szociális gondozó	Gyakorlati helyszínen	Szakképző iskolai képzés közismereti oktatás nélkül							
	%	KSZ/11			ögy	KSZ/12			A képzés összóraszama
		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	Éves óraszámok		elméleti heti óraszám	gyakorlati heti óraszám	Éves óraszámok	
Munkavállalói ismeretek	0%	0,25		9	160				9
Munkavállalói idegen nyelv	0%					1		31	31
Szakmai személyiségfejlesztés	90%		2	72					72
Pszichológia	50%	0,5	0,5	36					36
Egészségügyi ismeretek	50%	0,5	0,5	36					36
Elsősegélynyújtás alapismeretei	90%		0,75	27					27
Társadalomismeret	20%	0,5	0,5	36					36
Szociális ismeretek	50%	1	1	72					72
Mentálhigiéné	30%	0,25	0,5	27					27
Szakmai kommunikáció-, és készségfejlesztés	70%		0,5	18			1	31	49
Esetmegbeszélés és szupervízió	100%						0,5	15,5	15,5
Szociálpolitika	20%					0,5	0,5	31	31
Jogi ismeretek	0%	0,5		18					18
Társadalomismeret	25%	0,5		18			0,5	15,5	33,5
Szociális munka	40%					0,5	0,5	31	31
Gondozási alapismeretek	40%	0,25	0,5	27					27
Gondozási szükségletek felmérése	50%	0,5	0,5	18					18
Gondozás az alapellátásban	80%		0,5	18			0,5	15,5	33,5
Gondozás a szakosított ellátásban	80%		0,5	18			0,5	15,5	33,5
Szociális gondozás adminisztráció	50%					0,5	0,5	31	31
Akadályozottság és a segédeszközök	40%					0,5	0,5	31	31
Szocioterápia-, és foglalkoztatásterepái	80%						1,5	46,5	46,5
Ápolási alapismeretek	70%		1	36					36
Betegmegfigyelés	80%		0,5	18					18

Szakápolási ismeretek	60%						1	31	31
Ápolási adminisztráció	80%						0,5	15,5	15,5
Belgyógyászati ismeretek	50%	0,25	0,25	18		0,5	0,5	31	49
Neurológiai és pszichiátriai megbetegedések	50%					0,5	0,5	31	31
Kisklinikumi ismeretek	50%					0,25	0,25	15,5	15,5
Gerontológia, geriátria	60%		0,75	27		0,25	0,25	15,5	42,5
Összesen		5	10,75	567		4,5	9,5	434	1161

Technikum

Ágazat	Szakma megnevezése	Azonosító száma	Munkarend
22	Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens	5 0923 22 04	esti
17	Kertésztechnikus	5 0821 17 02	esti
	Erdésztechnikus	5 0812 17 06	esti

Az Szkt. 53§-a (4) bekezdése alapján a felnőttképzési jogviszony keretében folyó szakmai oktatásban az óraszámokat legfeljebb a nappali oktatás óraszámainak 40%-áig csökkentjük.

Szociális ágazat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszama évfolyamonként Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens szakma - 5 0923 22 04

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI SZAKASSZISZTENS									
Tantárgyak	Gyak.helysz. %	1/13			Ögy	2/14			Összes óraszám
		e	gy	Éves óraszám		e	gy	Éves óraszám	
Munkavállalói ismeretek	0%	0,25		9					9
Munkavállalói idegen nyelv	0%					1		31	31
Szakmai személyiségfejlesztés	90%		2	72					72
Pszichológia	50%	0,5	0,5	36					36

Egészségügyi ismeretek	50%	0,5	0,5	36	180				36
Elsősegélynyújtás alap-ismeretei	90%		0,75	27					27
Társadalomismeret	20%	0,5	0,5	36					36
Szociális ismeretek	50%	1	1	72					72
Szociálpolitikai, szociológiai, szervezeti ismeretek	20%	0,25	0,25	18					18
Ellátás, gondozás, szolgáltatásnyújtás szervezeti keretei	20%	0,25	0,25	18			0,25	8	26
Szociális munka elmélete	20%	1	0,5	54			0,25	8	62
Probléma-, konfliktuskezelése, és megoldása	20%	0,25	0,25	18					18
Ápolás, gondozás ismeretei	30%	0,25		9			0,5	15,5	24,5
Életvitel- kultúra	50%	0,5	0,5	36					36
Egészségkultúra	25%	0,5	0,5	36					36
Rekreáció-kultúra	50%	0,25	0,25	18					18
Szabadidő-kultúra	75%					0,5	1,5	62	62
Az ellátásban részesülő gyermekek és fiatal felnőttek jellemzői a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben	60%	0,25	0,5	27			1	31	58
A működés tartalmi és gyakorlati elemei a gyermekjóléti alapellátásban és a gyermekvédelmi szakellátásban, valamint a javítóintézetben	60%	0,5	0,5	36			0,5	15,5	51,5
A szakmai működés keretei a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás intézményeiben valamint a javítóintézetekben	60%						1	31	31

Az igénybevevők jellemzői, személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokban	60%					0,5	1	46,5	46,5
A szakmai működés tartalmi és gyakorlati elemei a szociális ellátás szakosított intézményeiben	60%					0,5	1	46,5	46,5
A szakmai működés keretei a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásban	60%						0,5	15,5	15,5
Informatikai ismeretek gyakorlati alkalmazása	70%	0,25	0,25	18			0,5	15,5	33,5
Adminisztráció és ügyintézési ismeretek	70%					0,25	1,25	46,5	46,5
Ügyintézés és ügyfélszolgálat gyakorlása	70%						1	31	31
Intézményi adminisztráció	70%						1	31	31
Szociális szolgáltatások/intézmények adminisztrációja	70%						1	31	31
Gyermekjóléti szolgáltatások, gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási intézmények és a javítóintézetek adminisztrációja	70%						1	31	31
Összesen:		7	9	576	180	2,75	13,25	496	1252

Mezőgazdaság és erdészet ágazat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti és éves óraszámát évfolyamonként az Erdésztechnikus- 5 0812 17 06- Erdőgazdálkodás szakmairány számára

Erdőgazdálkodás Tantárgyak	Gyak.h elysz. %	1/13 heti óraszámok		1/13 Éves óraszámok	Erdő	2/14 heti óraszámok		2/14 Éves óraszámok	Képzés összórá- száma
		e	gy			e	gy		

Munkavállalói ismeretek	0%	0,25		9	70				9
Munkavállalói idegen nyelv	0%					1		31	31
Általános alapozás	0%	2		72					72
Szakmai alapozás	50%	3	3	216					216
Termőhelyismeret	50%	0,50	0,50	36					36
Erdőművelés	50%	1	1,5	90		0,5	1	46,5	136,5
Erdővédelem	60%					0,5	1	46,5	46,5
Erdőhasználat	65%					1	2,5	108,5	108,5
Erdészeti gépek üzemeltetése	50%	1	1	72		1	1	62	134
Vadászat - erdőgazdálkodás	60%		1,5	54					54
Vadgazdálkodás - erdőgazdálkodás	40%					0,5	1	46,5	46,5
Élőhelygazdálkodás - erdőgazdálkodás	30%					0,5	0,5	31	31
Erdőbecslés	70%						2,5	77,5	77,5
Erdőrendezés	40%					0,5	1,5	46,5	46,5
Erdészeti üzemgazdaság	50%					0,5	0,5	31	31
Összesen		7,75	7,5	549	70	6	11,5	542,5	1161,5

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként Kertésztechnikai szakma - 5 0812 17 06 a Dísznövénytermesztő, virágkötő szakmairány számára

Tantárgyak dísznövény termeszto, virágkötő	Gyak.h elysz. %	1/13			ögy	2/14			Összórá- szám
		e	g y	Éves óra- szá m		e	gy	Éves óra- szám	
Munkavállalói ismeretek	0%	0,25		9	35				9
Munkavállalói idegen nyelv	0%					1		31	31
Általános alapozás	0%	2		72					72
Szakmai alapozás	50%	3	3	216					216
Műszaki ismeretek	60%	1		36			1,5	46,5	82,5
Dísznövénytermesztés	60%	1	3	144		2	3	155	299
Növényvédelem	0%					0,5		15,5	15,5

Virágkötészet	60%	1	2	108		1	3,5	139,5	247,5
Vállalkozási ismeretek	10%					1	1	62	62
Összesen:		8,25	8	585	35	5,5	9	449,5	1069,5

6. Egészségfejlesztési program

Az intézményi egészségfejlesztési programot az oktatói testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el, melyet a jelen szakmai program 3.3. fejezete: A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok rész tartalmazza.

AZ ISKOLARENDSZERŰ FELNŐTTOKTATÁS GIMNÁZIUM ESTI TAGOZATÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Bevezető

A felnőttek gimnáziumi nevelés-oktatás feladata olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az egész életen át tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáik és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására, a különböző forrású hátrányok ledolgozására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A kerettantervek hangsúlyt helyeznek arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszenek a műveltség elvontabb, elméleti és konkrétabb, gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására, különös tekintettel az érettségre, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reproductív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek gimnáziumi kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

1. Az iskolarendszerű felnőttoktatás gimnáziumának nevelési programja

1.1. Az esti gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai feladatai, eszközei, eljárásai

Megegyezik a szakmai program 3.1. fejezetével. Intézményünk egységes arculat kialakítására törekszik, így nem különül élesen el a célok, feladatok, alapelvek, értékek.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Megegyezik a szakmai program 3.2. fejezetével. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat ugyanabban a szellemiségben látjuk el, mint szakképzés esetén.

1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Megegyezik a szakmai program 3.3. fejezetével. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok egységesek a két intézménytípusban.

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A személyiség (egyén) izoláltan nem képzelhető el, társadalmi-közösségi elvárások, normák szerint kell, hogy megjelenjen, ezért azok ismeretében kell, hogy alakuljon egyénisége. A személyiségformálásra azok a mikro- és makro-közösségnek vannak hatással, ahol életének jelentős része zajlik.

Az első fontos alakító tényező a család, ezután lépnek be a különböző szinteket jelentő oktatási intézmények, majd a munkahely. Minden területnek nagyon fontos nevelő, személyiségformáló szerepe van, egymásra épülnek. Akkor, amikor az iskolai személyiség- és közösségformálásról beszélünk, ezekre tekintettel kell lennünk.

Ezért amikor a személyiségformálás területét körbejárjuk, a következőkre kell odafigyelnünk:

- Környezetünk tanulóközpontú, barátságos kell, hogy legyen, ahol a célszerűség (életkori sajátosságok figyelembe vétele), az esztétikum (színek, formák összhangja), az ismereteket bővítő eszközök, világos elvárások (házi rend és egy egyéb szabályok, szabályozók) jelennek meg, ezek teremtik meg a jó munkavégzés alapfeltételeit.
- Fontos, hogy hogyan érzi magát a tanuló az intézményben. Arra kell törekednünk, hogy felszabadultan, szorongás nélkül vegyen részt az ismeretszerzés folyamatában és mindezt megfelelő toleranciával, eszközökkel, ismeretek átadásával, példamutatással segítse az oktatót.
- Fontos az is, hogy tudja a tanuló milyen szinten áll, ezért a megfelelő értékelésnek is fontos szerepe van (folyamatkövető, folyamatszolgáló, diagnosztizáló, fejlesztő).
- A személyiségformálás útja hosszú, szerteágazó, állandó mobilitást feltételez, az oktató pedig akkor végzi jól a munkáját, ha ennek az irányba pozitív tendenciát mutat
- Az alapfeladat minden oktató számára adott, egységes intézményi (tantárgyi, működési területek koncentrációja, egymásra épülés) betartása mellett a kitűzött célt a tudatosan kiválasztott, meggyőződéssel alkalmazott, tudományosan megalapozott és a gyakorlat által megerősített, változatos módszerekkel egyénre szabottan érheti el.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák – szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- szabadidős tevékenységek

Mind a két terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztés során nem csak az oktatóknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti – nemzetiségi, és etnikai kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket. Egyházi iskola lévén, biztosítjuk a hitoktatás lehetőségét, megismertetjük a vallásos beállítódás, a hitélet viselkedési normáit. Válgon érzékeny környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvő váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok toleráns kezelése és megoldása terén.
- Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabadon kommunikálni.

- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi-épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módját.
- Kapjon kellő mennyiségű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes ellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes tanárok az alábbi módon segítik:

A tananyag elsajátítása:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti, társadalmi és szakmai környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának / fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,

- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- és személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak a kialakulását,
- amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- kapjon átfogó képet a munka világáról,
- alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- Az iskolai tanulói közösségek, és azok öntevékeny programjainak szervezése nevelői irányítással (iskolai, osztály szinten).
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése (célok, feladatok, tevékenységek).
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

1.5. Az oktató helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az esti gimnáziumi oktatás egy olyan képzési forma, amelyben egyszerre valósul meg az integrált és a személyközpontú oktatás. Az integráció célja az esélyegyenlőség biztosítása, és a diszkriminációmentes, egyéni haladást lehetővé tevő környezet megteremtése, a különböző élethelyzetekben lévő képzésben résztvevők számára.

Az oktatók szerepe a fő tananyagtartalmak meghatározása, ismereteinek átadása, az egyéni tanulásszervezés segítése és figyelemmel kísérése, útmutatás a megszerzett ismeretek rendszerezéséhez, összefüggések feltárásához, kritikus helyzetek feloldásának megkönnyítése, adott tanegység, tanítási szakasz végén a tanulók munkájának, előrehaladásának minősítése, a tanulási folyamatok tapasztalatainak értékelése, a megfelelő visszacsatolás.

Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés, az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoport-hoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét

- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, javító, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása, a nem tanköteles nagykorú tanulót, tanköteles tanuló esetében a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása.

A felnőttoktatók kompetenciái, elvárások, speciális problémák

Az oktatásnak ebben a formájában nem csupán a felnőtt tanuló kap nagyobb önállóságot, több feladatot, hanem a tanárok tevékenysége, munkamódszere, tanítási stratégiája is merőben más kell, hogy legyen.

- magas szintű szaktárgyi ismeretek
- változatos módszertani kultúra
- tolerancia
- odafigyelés a tanulóra, problémáira- legyen empátikus □ az irányító szerep mellett se kezelje gyerekként a felnőtteket
- kellő önállóságot biztosítson a tanulónak
- nyugodt légkört teremtsen a tanórán
- vegye figyelembe a tanuló előismereteit, életkorából adódó tapasztalatait
- partnerségre törekedjen

A felnőttoktatásból eredő speciális problémák

A középfokú felnőttoktatás, az érettségire történő felkészítés egyik alapproblémája az erre irányuló képzésben eltöltött különböző idő. Az előzetes tanulmányok beszámíthatósága okán előfordulhat, hogy egyes tanulók új tanulóként csatlakoznak egy feljövő osztályhoz. Ez nem csak az érintett tanulóra, hanem a tanárra is többlet terheket ró, hiszen az új tanulót rövid időn belül „fel kell hoznia”. (egyéni munkaterv, számonkérések átütemezése, külön feladatok, korrepetálások, segítő tanuló bevonása, stb.)

A különböző életkorú tanulók másként viszonyulnak az oktatáshoz.

A felnőttek másként élik meg a vizsgaszituációkat, teljesítményük értékelését.

A felnőtt tanulók egyrészt eleve nagyobb önállóságot igényelnek a tanulási folyamatban, másrészt a munkarendből eredően kevesebb az iskolában eltöltött kontaktidő, így a siker érdekében több otthoni időráfordításra, önálló munkaszervezésre, nagyfokú önállóságra van szükség.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

1. Az osztályfőnöki munka jellemzői

- Komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége
- Differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- Rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, reflektivitást igényel

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúráhasználat megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a tanulók aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása
- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása; félévkor és évvégén az osztályozó értekezlet előtti teendők; félévi értesítő, törzslap, és bizonyítványírás.
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

Megegyezik a szakmai program 3.6. fejezetének esti képzésre is vonatkozó részeivel.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Gimnáziumunkban esti tagozatos felnőttoktatás folyik, ebből következően diákjaink munkahelyi és sok esetben családi elfoglaltságaik miatt csak nagyon korlátozottan tudnak részt venni az iskolai közéletben,

- életkoruk és tapasztalataik alapján képesek javaslataik, észrevételeik, kéréseik megfogalmazására és benyújtására, ezért kevésbé igénylik az iskolai közélet hagyományos formációit.
- A Házi rendben szabályozott módon kezdeményezhetik diákönkormányzat létrehozását, kollektív jogaik gyakorlására.

A diákönkormányzat működésével kapcsolatos jogok, lehetőségek, kötelezettségek a diákönkormányzat létrehozását követően esti képzésben is a szakmai program 3.7. fejezetében találhatóakkal megegyezően működik.

1.8. A szülő, a tanuló, az oktató és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A tanuló, a szülő és az oktató az iskolai nevelés- tanítás-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés formái tagiskolánként változóak lehetnek az iskolarendszerű oktatás kötelező és hagyományos formáin túl.

Az **osztályközösségek** szerepe meghatározó a tanuló-oktató, tanuló-tanuló együttműködésben. Ügyeik intézményi szintű képviselőjére osztály képviselőt választhatnak, akár egyes konkrét ügyekben való eljárásra is.

Az **osztályképviselek** közössége közvetlen kapcsolatot tart tagintézmény vezetésével, véleményez, javasol minden olyan kérdésben, amely a tanulóközösséget érinti.

A nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvétel a tanítási órákon,
- együttműködő magatartás,
- őszinte véleménynyilvánítás,
- érdeklődő – egymást segítő – hozzáállás.

A szülők szóbeli tájékoztatása:

A szülők csoportos tájékoztatása a szülői értekezleteken, az egyéni tájékoztatás a fogadóórákon, családlátogatásokon történik.

Az intézmény oktatója a szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára.

A szülők írásbeli tájékoztatása:

Az osztályfőnök indokolt esetben írásban értesíti a szülőket a tanulók előmeneteléről

Az együttműködés tovább fejlesztésének lehetőségei:

A tanulói közösség tagintézmények szintjén eltérő mértékű fiatalodása a jövőben szükségessé teheti intézményünkben a nappalis (rendes korúakat képző) iskolák nevelési módszereinek részbeni átvételét, vagy inkább adaptálását.

Nagy súlyt fektetünk arra, hogy a szülő vagy a felnőtt tanuló mindig választ kapjon tanulmányokkal összefüggő problémáira. Ennek kiemelt szerepe van a beiratkozásnál, nappaliról való átiratkozásnál. Ilyenkor a szülőt vagy a tanulót mindig személyesen fogadja a tagintézmény vezetője, s meghallgatásuk alapján dönti el az osztályba sorolást.

Tanulóink - kevés kivételtől eltekintve-, már nem tanköteles, többnyire már nagykorú személyek, akik saját jogon intézhetik iskolai ügyeiket.

A tankötelezettség felső korhatárának csökkentése miatt valószínűsíthető, hogy a jövőben emelkedni fog kiskorú tanulóink száma. Ebben az esetben a tanuló helyett a szülő (gyám) jogosult eljárni.

Az oktatónak egyre inkább mentori szerepet kell betöltenie a fiatal felnőtteknél, olyan kérdésekben is tanácsot, segítséget kell tudnia adni, melyek a nevelés tágabban értelmezett feladataihoz sem kötődnek. Az aktuális feladatokról az iskola épületében elhelyezett hirdetőtáblákon keresztül, az osztályfőnöki órákon kapnak megfelelő tájékoztatást a felnőttoktatásban.

A tanulót, valamint a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéb haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi fórumok szolgálnak:

- Fogadó órák
- Írásbeli tájékoztatók (félévi, év végi bizonyítványok, tanulmányok alatti vizsgákról hozott igazgatói határozatok, tájékoztató felszólítások a mulasztásokról és következményeiről)

Az intézmény partnereivel és külföldi kapcsolataival való kapcsolattartás formáit, módjait lásd a szakmai program 3.8. fejezetének megfelelő alpontjaiban.

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint a középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 65.§ (2) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint:

- a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a Házirendben szabályozott módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga vagy osztályozó vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény

- nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák rendje:

- Osztályozó vizsga rendje

Az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben szervezzük meg intézményünkben.

- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól (magántanuló),
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- nem tanult tantárgyak esetén (átvételnél, felvételnél)
- szakképzésben beszámoltató vizsga esetén
- Nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet a tanuló,
- ha egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttessen, eléri a kétszázötven tanítási órát
- ha mulasztása a tanítási órák harminc százalékát meghaladja egy adott tantárgyból
- szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a mulasztása meghaladja az elméleti órák húsz százalékát

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott tanévvégi osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak az évfolyamot ismételnie kell.

➤ Különbözeti vizsga rendje

A különbözeti vizsgák időpontját az intézményvezető (tagintézmény-vezető) határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az Intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során az intézményvezető mindig egyedileg hozz határozatot a jelentkező tanuló ügyében.

A különbözeti vizsga szervezése és lebonyolítása minden tekintetben megegyezik az egyéb tanulmányok alatti vizsgákkal. A tantárgyi követelményeket az intézményvezető által megbízott munkaközösség vagy szaktanár jelöli ki.

➤ Javító vizsga rendje

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

➤ Pótló vizsga rendje

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az intézményvezető (tagintézmény-vezető) által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az intézményvezető (tagintézmény-vezető) engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítása:

A vizsgáztatás lebonyolításakor a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet előírásait kell követni.

- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért.
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló több évfolyam anyagából is tehet osztályozó vizsgát, de minden évfolyam anyagából külön írásbeli – szóbeli vizsgát kell tennie a követelményeknek megfelelően, melyet külön dokumentálni kell.
- A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.
- a vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, szükség esetén a naplóba.

- a vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár az irattárba helyezi és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzéséről.

A vizsgatárgyak részeit és követelményeit e dokumentum 1 sz. melléklete tartalmazza.

A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Intézményünk szóbeli felvételi vizsgát nem szervez. Az osztályozó vizsga részletes követelményeit a e dokumentum 1. sz. melléklete tartalmazza.

1.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A felvétel és az átvétel helyi szabályait a szakmai program felnőttoktatásra vonatkozó részei tartalmazzák az esti gimnáziumra is. (Szakmai program 3.10. fejezet)

1.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

A Szakmai program 3.11. fejezete szerint végezzük.

2. Az iskolarendszerű felnőttoktatás gimnázium esti tagozatának helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

Az intézményben tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámjai

A működési engedélyt figyelembe véve a fenntartó és az iskola vezetősége évenként meghatározza a következő tanévben indítandó képzéseket, osztályok számát és létszámát. Képzési tervünk elkészítésénél törekszünk arra, hogy az osztályok átlag-létszáma ne haladja meg esti képzésen a törvénynek megfelelő keretet. Iskolánk nevelőtestülete az illetékes minisztériumok által kiadott központi kerettantervek alapján elkészített helyi tanterveket használja. A helyi tantervek kidolgozását a szaktanárok végezték.

Intézményünk a helyi tantervét **a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról**, valamint az **5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló **110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet** módosításáról **A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről** szóló **51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján készítette el:**

Kerettantervek a felnőttoktatás számára :

1. Az oktatás az **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet** a kerettantervek kiadásáról, valamint a **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet** második kiegészítésének mellékletei –12.3. Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára, az azokban foglalt kerettantervi

ajánlások figyelembevételével folyik. – <http://kerettanterv.ofi.hu/> Az érettségi vizsga a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet alapján zajlik, és követelményei, témakörei megfelelnek a 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben foglalt részletes érettségi követelményeknek.

2. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók - **Kerettantervek az iskolarendszerű felnőttoktatás 1–12. évfolyamára**-alapján a módosítottuk a helyi tantervünket.

Kerettanterv: Tantárgyi struktúra az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyam számára 2020-tól felmenő rendszerben

Tervezési időkeret:

9-11. évfolyam 36 hét.

12. évfolyam: 32 hét

Tantárgyak	Évfolyam/ óra-számok		Évfolyam/ óra-számok		Évfolyam/ óra-számok		Évfolyam/ óra-számok	
	9.		10.		11.		12.	
Munkarendek	Esti	Levelező	Esti	Levelező	Esti	Levelező	Esti	Levelező
Magyar nyelv és irodalom	3	2	3	2	3	2,5	3	2
Matematika	3	2	3	2	3	2	3	2
Történelem	2	1	2	1	2	1	2	1
Állampolgári ismeretek							1	0,5
Természettudomány					2	1		
Kémia	1	0,5	1	0,5				
Fizika	1	0,5	1	0,5				
Földrajz	1	0,5	1	0,5				
Biológia	1	0,5	1	0,5				
I. Idegen nyelv	2	2	2	2	3	2	3	3
II. Idegen nyelv	1	1	1	1	2	1	2	1
Művészetek					0,5	0,5	1	1
Digitális kultúra	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház							1	0,5
Osztályközösség-építés	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5

Esti Összes óraszám	17		17		17		17	
Levelező Összes óraszám		11		11		11		11

Helyi tanterv: Tantárgyi struktúra az iskolarendszerű felnőttoktatás 9-12. évfolyam

Tervezési időkeret:

9-11. évfolyam 36 hét.

12. évfolyam: 32 hét

Tantárgyak	Évfolyam/óraszámok	Éves óraszám	Évfolyam/óraszámok	Éves óraszám	Évfolyam/óraszámok	Éves óraszám	Évfolyam/óraszámok	Éves óraszám	Összes óraszám
	9.	9.	10.	10.	11.	11.	12.	12.	9-12.
Munkarendek	Esti	Esti	Esti	Esti	Esti	Esti	Esti	Esti	Esti
Magyar nyelv és irodalom	3	108	3	108	3	108	3	96	420
Matematika	3	108	3	108	3	108	3	96	420
Történelem	2	72	2	72	2	72	2	64	280
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	1	32	32
Természettudomány	-	-	-	-	2	72	-	-	72
Kémia	1	36	1	36	-	-	-	-	72
Fizika	1	36	1	36	-	-	-	-	72
Földrajz	1	36	1	36	-	-	-	-	72
Biológia	1	36	1	36	-	-	-	-	72

I. Idegen nyelv- Angol	2	72	2	72	3	108	3	96	348
II. Idegen nyelv - Német	1	36	1	36	2	72	2	64	208
Művészetek	-	-	-	-	0,5	18	1	32	50
Digitális kultúra	1	36	1	36	0,5	18	-	-	90
Mozgó- képkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház	-	-	-	-	-	-	1	32	32
Osztály- közösség-építés	1	36	1	36	1	36	1	32	140
Esti Összes óraszám	17	612	17	612	17	612	17	544	2380

Az előírt tananyag és követelmények

A felnőttek gimnáziuma számára előírt tantárgyak és a hozzájuk rendelt órák helyi tantervének heti és évi óraszámait, valamint az előírt tananyagokat és követelményeket jelen dokumentum 5. sz. melléklete tartalmazza.

2.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

- Az iskolánkban folyó oktató munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet tankönyvvé nyilvánított, jóváhagyott és az országos tankönyvlistán szerepel. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A felnőttoktatás gimnáziumában a tanulók az iskolai könyvtárból kölcsönözhetik a tanítási időszak idejére a tankönyvet, amennyiben rendelkezésre áll példány, vagy tanári javaslat után önállóan szerzik be. Illetve a <https://www.tankonyvkatalogus.hu/> oldalon pdf-ben ingyenesen rendelkezésre álló digitális kiadványokat is használják.

2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az intézmény 9–12. évfolyamán folytatott nevelés – oktatás, képzés feladata az alapműveltség megszilárdítása, a szakiskolában, szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák kialakítása. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg.

- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés (mozgási és sportműveltség)
- Fenntarthatóság, környezettudatosság (környezetvédelem)
- Médiatudatosságra nevelés
- Az önismeret és társas kultúra fejlesztése
  - az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítésével, gazdagításával;
  - az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének
  - fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas

- kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- A testi és lelki egészségre nevelés (mozgási és sportműveltség)
- Fenntarthatóság, környezettudatosság (környezetvédelem)
- A tanulás tanítása
  - a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés,
  - a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése,
  - személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
  - a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával,
  - helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
  - biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek,
  - készségek elsajátításával;
  - a mentális képességek célirányos fejlesztésével;
  - az önálló tanulás és az önművelés alapozásával

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiséggel, kisebbséggel kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, van tapasztalata ezekhez kötődő szokásokról, ismer ilyen témájú folklór- és műalkotásokat. Képes felidézni népi kultúránk néhány jelentős elemét, jellemzőjét. Értékeli a helytörténeti ismeretek fontosságát, ismeri lakóhelye és iskolája helytörténetének, kulturális és természeti örökségének főbb értékeit. Ismeri a nemzeti kultúra jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúra hagyományait. Tájékozott a tájegységekhez kötve is ismer hungarikumokat. Tisztában van nemzetközi összefogás jelentőségét.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A középiskola első szakaszában a tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Nyitottá válik a társadalmi jelenségek iránt, szert téve az együttműködés képességére. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Megismerkedik az alapvető emberi, szabadság és állampolgári jogokkal, kötelezettségekkel és az őt megillető jogok érvényesítési lehetőségeivel. Alkalmazza a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való tevékeny részvétele

során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják. A tanuló megérti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

A tanuló megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stressz kezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A testi és lelki egészségre nevelés (mozgási és sportműveltség)

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát, tudatosan ápolni személyes higiénéjét. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és a művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kikapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kikapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stressz oldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stressz oldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját személyes higiénéé. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamathatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat.

Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni a családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos probléma helyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhesség-megszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A tanulmányai végére a tanuló tisztában van azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, ön-maga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. Értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A középiskola és szakiskola első éveiben a tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll.

Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét al-

kalmanként és a mindennapokban is. A középiskola második szakaszában a tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyre több helyzetben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság (környezetvédelem)

A középiskola első éveiben a tanulóban kifejlődnek a környezet harmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát. A középiskola második szakaszának végére a tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit, képes az ezzel kapcsolatos különböző szakpolitikák törekvések és folyamatok egyes hatásainak megértésére. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal. Érti, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Érti a hagyományok szerepét a harmonikus és fenntartható életvitel megalapozásában. A tanuló képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Ismeri egyes hazai és nemzetközi szervezetek, intézmények fenntarthatósággal kapcsolatos munkáját.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely területeken tudná hasznosítani. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget

tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

A tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Reális ismeretekkel rendelkezik saját képességeiről, adottságairól tervezett szakmájával, hivatásával összefüggésben, továbbá munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között. A második szakaszban a tanuló rendelkezik ismeretekkel az euro övezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életében.

Törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Felismeri, hogy az egyén életútját a külső tényezők, hatások is nagymértékben befolyásolják, alakítják, melyek végig jelen vannak az emberi élet során. Érti a gazdasági folyamatok összefüggéseit különböző globális problémákkal is. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló már mind hatékonyabban tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni.

Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább látja a közösségi oldalak, valamint az információk megosztásának esetleges veszélyeit. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik.

Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat.

Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően. A második szakaszban a tanuló egyre tudatosabban választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok

között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A középiskola végére a tanuló meg tanul jegyzetelni, rendszeresen használja az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikát hallott vagy olvasott szöveg alapján.

Tisztában van azzal, hogy a jegyzetelés alkotás, hogy a gondolkodás által a meglévő ismeretekből egy új gondolatot hozhat létre. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. Ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz ezt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit.

2.4. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A törvényi szabályozás értelmében, mint az a kerettantervből is kitűnik, esti oktatásban nem tartozik a feladatai közé a testnevelés, a minden napos testedzés megvalósítása.

2.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a oktatóválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az intézmény oktató-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden oktató számára heti 22 óra tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan az oktató szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

2.6. Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a felkészítést az iskola vállalja

TANTÁRGYAK	Közép szinten	Emelt szinten
Magyar nyelv és irodalom	felkészít	felkészít
Angol nyelv	felkészít	felkészít
Matematika	felkészít	felkészít
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	felkészít	felkészít
Biológia – egészségtan	felkészít	-

Földrajz	felkészít	-

Tantárgyak, amelyek kötelezőek az érettségi vizsgán

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Idegen nyelv
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

A tantárgyak, amelyek közül a tanulók előzetes jelentkezés alapján választhatnak:

- biológia
- földrajz

A tanuló bármelyik tantárgyból tehet emeltszintű érettségi vizsgát. Ehhez szükséges a 10. osztály befejezése utáni előzetes felmérés. Az igazgató minden év március 15-éig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót a választható tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, a tanuló május 20-áig gondolkodhat arról, hogy melyik tantárgyból milyen szinten szeretne vizsgázni, hiszen az emeltszintű érettségire történő felkészítések a 11. és 12. évfolyam ideje alatt kerülnek megtartásra.

Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a felkészítést az iskola vállalja:

TANTÁRGYAK	Közép szinten	Emelt szinten
Magyar nyelv és irodalom	felkészít	felkészít
Idegen nyelv: Angol, német nyelv	felkészít	felkészít
Matematika	felkészít	felkészít
Történelem, állampolgári ismeretek	felkészít	felkészít
Biológia	felkészít	-
Földrajz	felkészít	-

Tantárgyak, amelyek kötelezőek az érettségi vizsgán

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Idegen nyelv
- Történelem, állampolgári ismeretek

A tantárgyak, amelyek közül a tanulók előzetes jelentkezés alapján választhatnak:

- biológia
- földrajz

A tanuló bármelyik tantárgyból tehet emeltszintű érettségi vizsgát. Ehhez szükséges a 10. osztály befejezése utáni előzetes felmérés. Az igazgató minden év március 15-éig elkészíti és közzéteszi

a tájékoztatót a választható tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, a tanuló május 20-áig gondolkodhat arról, hogy melyik tantárgyból milyen szinten szeretne vizsgázni, hiszen az emeltszintű érettségire történő felkészítések a 11. és 12. évfolyam ideje alatt kerülnek megtartásra.

Tanulóink az érettségi vizsgaszabályzat rendelkezéseinek figyelembevételével választhatják meg érettségi vizsgatárgyaikat.

A jogi keretek alapján lehetősége van a tanulónak a felnőttoktatási intézményben is emelt szintű érettségi vizsgát tenni a felkészítés szintjétől függetlenül.

A kötelező vizsgatárgyakon (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika és idegen nyelv) felül más tantárgyakból biztosítjuk az emeltszintű érettségire való felkészülés lehetőségét. Tekintettel azonban az alacsony heti óraszámokra, a tanulóknak alapvetően az egyéni felkészülés, az otthoni tanulás keretében kell – önmagára támaszkodva – az emelt szintű érettségire felkészülni.

Sikeres érettségi vizsga után a tanuló továbbhaladási lehetőségei az alábbiak:

- Továbbtanulás egyetemen vagy főiskolán.
- Belépés a harmadik képzési szakaszba 13.; 14. évfolyam.

2.7. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsgatárgyak témaköreit a Szakmai program 2. sz. melléklete tartalmazza mind kifutó, mind felmenő rendszerben. Felmenő rendszerben a melléklet feltöltés alatt az új NAT-hoz igazítva, ha jelennek meg érettségi követelmények, akkor az alapján készül el.

2.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A felnőttoktatásban tanuló értékelésének, minősítésének, ellenőrzésének elveit és formáit a Szakmai program 4.6. fejezete tartalmazza.

2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A tantárgyfelosztás készítésekor csoportbontásoknál a következő elveket vesszük figyelembe:

- osztálylétszám
- tanulói képességek, előzetes tudás

2.10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Márokpapi településen és körzetében nem beszélhetünk a magyar nemzetiségen kívüli más nemzetiségűekről, így nemzetiségi kultúra tekintetében a tanulóközösség is homogén.

2.11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési programok és tevékenységek

Az intézmény egészségnevelési és környezeti nevelési tevékenységeit részletesen a Szakmai program 3.3. fejezete tartalmazza.

2.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményi esélyegyenlőséggel kapcsolatos intézkedéseket a Szakmai program 4.10. fejezete tartalmazza.

2.13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Iskolarendszerű felnőttoktatás esti képzésében a magatartást és szorgalmat érdemjeggyel nem értékeljük.

2.14. Az oktatótestület által szükségesnek tartott további elvek

Az iskolarendszerű felnőttoktatás esetén oktatótületünk fontosnak tartja élethosszig tartó tanulás hangsúlyozását. Ezzel a szemlélettel nagy hangsúlyt fektetünk arra is, hogy motiváljuk felnőtt diákjainkat arra, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzése után érettségire épülő szakképesítést szerezzenek, illetve a tehetséges tanulókat biztatjuk a felsőoktatási intézménybe való jelentkezésre is.

2.15. Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket

Az emelt szintű érettségire történő felkészítés feladatait és követelményeit a Szakmai program 4.13. fejezete tartalmazza.

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS NEVELÉSI TERVE

Bevezetés

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről kimondja, hogy az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra. Jelenleg intézményünkben képző- és iparművészeti ágon belül grafikát oktatunk.

1. Az intézményben folyó oktatói munka főbb jellemzői

Az integrált intézmény társadalmi mikrokörnyezete

A szülői háttér

Tanulóink rendkívül heterogén szocio-kulturális családi környezetben élnek. Többségük hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek. Az elmúlt évek társadalmi – gazdasági változásai néhány társadalmi réteget igen hátrányosan érintettek. Jellemzően ilyen családok gyerekei kerülnek az iskolába, így nagyon alacsony a tanulóval kapcsolatos motiváció családi támogatása. Ezt, - amennyire lehet - a képzés során igyekszünk pótolni.

Szembe kell néznünk azzal, hogy - az iskolán kívüli kedvezőtlen tényezők nyomása alatt - a felhalmozott hátrányok „csak iskolai eszközökkel” nem szüntethetők meg teljes mértékben. Az elérhető eredmények csak önmagukban értékelhetők, nem vethetők össze más iskolák hatékonysági mutatóival.

Az oktatáspolitikai integrációja arra irányul, hogy a sajátos igényű (SNI) tanulók a normál képzési rendszer keretében jussanak az őket megillető különleges gondoskodáshoz.

A többcélú iskolánk arra vállalkozik, hogy minden gyermeket bevonjon, megtartsa az iskolában, magasabb képzéshez juttasson, és felkészítsen a társadalmi munkamegosztásban való sikeres részvételre.

Tanulóink

Diákjaink nagy része hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű fiatal, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Elmondható többségükről az, hogy a depriváció több formája is érinti, és sújtja őket (családban előforduló munkanélküliség, kedvezőtlen lakás-és életkörülmények, alacsony iskolai végzettség, alulmotiváltság, stb...).

A pedagógiai tevékenység egész folyamatát a tanulók sajátos szükségletei és igényei szerint határozzuk meg, vannak, akik a korábbi iskolájukban nem tudták befejezni a tanulmányaikat, lemorzsolódtak, lemaradtak a korosztályukhoz képest, vannak akik sajátos nevelést-oktatást igényelnek.

Pedagógiai alapelvünk

Művészetoktatási intézményünk nevelő-oktató munkáját az egyetemes és nemzeti kultúra művészeti értékeinek megismerése, az európai humanista értékrend hatja át:

- a komplexitás elve: azaz annak állandó figyelembevétele, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk
- hogy a nevelésnek két alapvető „tényezője” a növendék és az oktató egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van
- a vezetésirányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében
- a közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásában.
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát
- művészetoktatási tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén – a gyermekek iránti okos szeretet hatja át
- minden tanulónak biztosítjuk egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét
- megfelelő feltételeket nyújtunk a **tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez · hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szocio-kulturális hátrányok leküzdéséhez**
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a teljesítményorientált beállítódást

2. Művészeti iskolánk szerkezeti felépítése

(művészeti ágak, tanszakok)

<u>Képző és iparművészeti ág</u>	Grafika

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam minden művészeti ágban

3. Az alapfokú művészetoktatás eszközei, feladatai, eljárásai

A célok elérésének érdekében az alapfokú művészetoktatás feladatai:

a feladatok megoldását elősegítő taneszközök biztosítása a 20/2012.EMMI rendeletben megfogalmazott feltételeknek megfelelően az intézményben

- rendszeres értékelés
- tehetséggondozó, kreativitásfejlesztő módszerek alkalmazása

A célok, feladatok megvalósítása alaptevékenységünk, a különböző művészeti tantárgyak oktatására alapul.

A nevelő-oktató munka eszközei a megfelelő, követhető minta, példa felmutatása egyéni utak bejárásának lehetőségével. Ezt segítik elő a különböző ösztönző módszerek, úgymint megerősítés, biztatás, dicséret, kiállításon való bemutatkozás lehetőségének biztosítása.

Pedagógiai célok

Iskolánk tevékenységének célja mindazoknak a művészeti, intellektuális, és emberi - erkölcsi értékeknek kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb környezet javát is szolgálja.

Ennek érdekében az alapfokú művészetoktatás **kezdő szakaszában** célunk, hogy

- a művészeti képzés a beiratkozott tanulóknál alakítsa ki, óvja és fejlessze a tevékenység, a megismerés, a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot
- tegye fogékonnyá a tanulót a választott művészi terület értékei iránt
- az iskola nyújtson motivációt és adjon teret a tanulók művészeti tevékenységéhez
- az iskola segítse a speciális képességek fejlődését

A nevelés-oktatás **második szakaszára** célunk, hogy

- folytassa a kezdő szakasz művészeti nevelő- oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését
- magas színvonalú és sokrétű művészeti tevékenységgel fejlessze a tanulók alkotóképességét és kreativitását
- tudatosítsa a tanulóknál a művészi értékeket, erősítse meg az alkotó magatartási mintákat, pozitív szokásokat és a tanuló jellemét formálva szolgálja az akarat tulajdonságokat
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a kitartó művészi tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat, a nyelvi-kommunikációs, az esztétikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása
- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját

- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság
- a tanulóinkban alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény – és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága
- segítsük őket abban, hogy minden növendék kialakíthassa önfejlesztő stratégiáját, és hogy perspektivikus jövőképe legyen

Pedagógiai feladatok

Feladatok a nevelés-oktatás **kezdő** szakaszára

- a pedagógiai munka középpontjában a speciális művészi képességek személyre szóló fejlesztése álljon
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat – és problémamegoldáshoz
- alapozza meg a speciális képességek elsajátítását, a tanulási szokásokat
- támogassa az egyéni művészi képességek kibontakoztatását
- törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális – kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből adódnak
- tudatosítsa a fiatalban a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket
- erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat
- jellemét formálva szolgálja a személyiség érését

Feladatok a nevelés-oktatás **második** szakaszára

- fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a művészeti tevékenység harmonikus, konstruktív gyakorlásához szükségesek
- művészeti tevékenységek közben fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját
- a választott művészeti szakterületen értékteremtés és értékalkotás
- tegye a növendéket fogékonnyá és aktívvá a speciális művészeti területen
- a speciális tanulási stratégiák és módszerek elsajátítása
- a tanulók kapjanak folyamatos visszajelzést művészeti tevékenységük eredményességéről, teljesítményéről és alkotómunkájuk minőségéről

4. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

4.1. Képzőművészet

Az alapfokú képzőművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek, gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képzőművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztí képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A képzőművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészeti kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében, és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

A képzőművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.
- Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.
- Ismertesse meg a kommunikáció művészeti formáit, a képzőművészet műfaji sajátosságait.
- Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására

Készítse fel a tanulót:

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére
- a vizuális információk, közlemények megértése
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra
- a tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismertetése a kifejezési eljárások használatára

- az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra
- a tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére
- tervezésre, konstruálásra
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére
- eszközhasználatra, anyagalakításra
- tárgykészítésre, környezetformálásra
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére
- a rendeltetés – a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggésének felfedezésére
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére · a műelemzési eljárások alkalmazására.

Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt
- az esztétikai élményképességet
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzetet és az improvizációs készséget.

5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A művészetoktatásra általában egyéni vagy szülői motiváció alapján jelentkeznek tanulóink. Ezt azért tarjuk fontosnak, mivel a művészetek iránt nyitott gyerekek könnyebben, örömmel fogadják be és sajátítják el a tananyagot, amit a tanórák oldottabb, harmonikus légköre is elősegít.

1. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a **kulcskompetenciák fejlesztését**, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

2. A művészeti tevékenység magában hordozza a **személyiségformálás specifikus** lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint

azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek.

3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a **művészet megörökítő, átörökítő szerepét**, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

4. A művészeti nevelés megalapozza a **tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét**. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarat, az **alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez**.

6. A **nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti** abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos kiemelt feladataink:

- az önismeret, önelfogadás, önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése;
- az alkotókészség fejlesztése;
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása, a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk arculatának megfelelően olyan közösségi programokat igyekszünk szervezni növendékeinknek, amelyek a tanórákon túl is erősítik bennük az iskolánkhoz való tartozást (közös koncert- és kiállítás látogatások, farsang, szakmai témájú kirándulások).

A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

- az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;
- a közösség hagyományainak megismertetése;
- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A két terület fejlesztését (személyiségfejlesztés+közösségfejlesztés) egységben látjuk. A nevelésben nem választható szét az egyéni személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés, ezért a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok is ezt a szemléletet tükrözik.

A művészeti nevelés egyéni és csoportos munkát tételez fel. A csoportban azonban önálló egyéniségek személyiségfejlesztése folyik. Célunk az, hogy az önálló személyiségüket megtartva közösséggé formáljuk a kezdeti heterogén csoportokat.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az alapfokú művészetoktatás egyik legfontosabb feladata a tehetségek felkutatása, gondozása, kibontakozásuk elősegítése. Éppen ezért a művészeti iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja.

A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására.

A szakirányú továbbtanuláshoz a felkészítést az iskola természetesen biztosítja.

Ahhoz, hogy a tanuló az adott művészeti ág területén minél nagyobb tudást birtokoljon, szükséges a **rendszeres részvétel különböző művészeti rendezvényeken, kiállításokon, fesztiválokon, versenyeken, bemutatókon**. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű bemutatókon történő megjelenésre.

Számos fellépési lehetőséget nyújtunk diákjaink számára a saját szervezésű és befogadó intézményekkel közösen lebonyolított rendezvényeken egyaránt, külön figyelemmel a művészeti pályára készülő tehetséges tanulókra.

Megpróbálunk nem elveszíteni egyetlen tanulót sem, mivel **differenciáltan foglalkozunk** a nagyon és a kevésbé tehetséges gyerekekkel. Az erősen motivált, de kevésbé tehetséges gyermeknek igyekszünk megtalálni feladatát, különböző célfeladatok kijelölésével.

A tanórán kívüli programok meghatározásakor is a képességek kibontakoztatását és a felzárkóztatást segítő programok kapják a fő hangsúlyt.

Művészeti iskolánk a **tehetséggondozásnak** és a **felzárkóztatásnak** egyaránt színtere. Az alapfokú művészet-oktatásban növendékeink személyiségének és ezzel együtt személyes, szociális és esztétikai-művészeti kompetenciáinak fejlesztése a cél.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Cél: Speciális körülmények és módszerek segítségével képessé tenni a tanulókat arra, hogy eleget tudjanak tenni a tantervi követelményeknek.

Az oktató alapvető feladata a tanuló szociokulturális helyzetének, fejlettségének, igényének a figyelembevétele. Munkája során segítse - bármely oknál fogva- a tanuló hátrányos helyzetének felismerését, vizsgálatát, felzárkóztatását, ezáltal a tanulási kudarc megelőzését.

A tanulási nehézségekkel küzdő, kevésbé jó adottságú tanulók felzárkóztatására mindenkor kiemelt figyelmet fordítunk.

Külön foglalkozásokon biztosítunk lehetőséget a hátrányok ledolgozására. Célunk, hogy ha többletmunkával is, de sikerélményhez juttassuk tanítványainkat, lendületet adva ezzel további tanulmányaikhoz; növeljük önbizalmukat, önbecsülésüket; erősítsük akaratukat.

Intézményünk az oktatásban való részvételből nem zárja ki az SNI-s tanulókat. Számukra egyéni felzárkóztató programot biztosítunk, melyet a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján megállapított fogyatékoság mértékéhez igazítunk. Ez a helyi tantervet százalékos arányban követi. Az órák beosztása a tanuló teherbírásának és fejlettségi szintjének megfelelően, a szülőkkel konzultálva történik.

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos tevékenységek

SNI tanulók integrációja:

Iskolánk a következő fogyatékosággal rendelkező sajátos nevelési igényű tanulók oktatását, nevelését vállalja:

- a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján különleges bánásmódot igénylő tanuló az, aki értelmi fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

- A NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatok az irányadóak.
- A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók egyéni lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva kell megszervezni az alábbiak figyelembevételével:
  - A fogyatékoságnak megfelelő tanulási környezet biztosítása: eszközök, segédeszközök, bútorzat. Szükség esetén a lehetőségekhez mérten alternatív kommunikációs eszközök, módszerek.
  - Állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátás biztosítása.
  - Integrált, differenciált fejlesztés a tanítási órákon.
  - Sajátos, a fogyatékosággal összeegyeztethető tartalmak, követelmények kialakítása, teljesíttetése.
  - Lehetőséget kapjanak adott tananyagrészt hosszabb idő alatt történő elsajátítására.
  - Segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatni kell a tanulókat, kiemelten az önmagukhoz mért fejlődésüket, értékelve.
  - A feladatok meghatározásánál a „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei” adnak eligazítást.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életko-

rához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Knt.4.§.(2))

A BTM-es tanulók fejlesztése egyénre szabottan történik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében foglaltaknak megfelelően. A tanuló osztályfőnöke, valamint a művészeti ág szaktanára együttműködése, toleráns magatartás a nevelésben.

A gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése.**

Minden szaktanár közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásban, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Célok: A gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének, tanulmányi gondjainak, családi problémáinak figyelemmel kísérése, segítése, együttműködve a tanuló osztályfőnökével. Munkánk szervezésében és szakszerű végzésében irányítuk az OM által kiadott „Gyermek- és ifjúságvédelem az iskolában” c. tanári kézikönyvet.

A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek életminőségének javítása.

Hatékony segítségnyújtás a családok gyereknevelési problémáinak megoldásában.

A tanulók önismeretének fejlesztése, a pozitív énkép kialakítása.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében művészeti iskolánk **együttműködik** a területileg illetékes:

- a gyermekjóléti szolgálat, valamint a szociális ellátó rendszer intézményeivel és munkatársaival;
- szoros kapcsolatot tartunk a polgármesteri hivatal gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátó munkatársaival, valamint a települések cigány kisebbségi önkormányzatával, a járási gyermekvédelmi hatósággal.
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

8. Tantárgyi struktúra, óraszámok

8.1 Képző- és iparművészeti ág

KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

ÓRATERV

	Évfolyamok											
Tantárgy	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Fém- és zománcműves műhelygyakorlat, Fotó és film műhelygyakorlat, Grafika és festészet műhelygyakorlat, Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat, Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat, Textil- és bőrműves műhelygyakorlat

Grafika

ÓRATERV

	Évfolyamok											
Tantárgy	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rajz-festés-mintázás	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhelyelőkészítő	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Műhelygyakorlat	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tantárgy	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Szabad sáv	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

9. A teljesítmények, ellenőrzésének, értékelése, a beszámoltatás formái

A tanulói teljesítmények mérése, értékelésekor a kimeneti szabályozás elvét érvényesítjük. A képzés egyéni tanszaki sajátosságait is figyelembe vesszük.

A főtárgyat tanító oktató a tanuló elméleti és gyakorlati ismeretei alapján értékeli.

Az ellenőrzés, értékelés célja

- A tanulás hatékonyságának ellenőrzése.
- Visszajelzés a tanár és a tanuló részére.
- Továbbhaladási irányok kialakítása.

Helye a tanítás folyamatában

- Rendszeres szóbeli visszajelzés az órákról.
- Egy - egy nagyobb ismeretanyag elsajátítása után bemutató, szereplés, kiállítás.
- Félévi összefoglaló óra , beszámoló (zárt).
- Év végi összefoglaló óra (szülők számára is nyitott). Ezek alkalmával 3 fős bizottság értékeli a tanulók munkáját. (Igazgató vagy/és tagozatvezető, főtárgy tanár, szaktanár). A minősítésre a főtárgy tanár tesz javaslatot.

Az értékelés szempontjai a továbbhaladás feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei az alábbiak:

- Az adott évfolyam anyagának ismerete, értelmezése, gyakorlati alkalmazása.
- A tananyag minimum szintjének teljesítése.
- A tanítási- tanulási folyamat eredményeként kialakult képességek ellenőrzése.
- Tanult ismeretanyag megfelelő előadásmódja, illetve kivitelezése.

Az értékelés rendszere

- Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítésekor a tanuló bizonyítványt kap. Félévkor a tájékoztató füzetbe, év végén a bizonyítványba.
- Első osztálytól minimum elégséges osztályzat szükséges a továbbhaladáshoz.
- Elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.
- Kettő darab elégtelen érdemjegy után a nevelőtestület dönt a javítóvizsga lehetőségéről.
- Az igazgató engedélyével, két vagy több évfolyamra megállapított követelményt egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.

- Ha a tanuló a tantervi követelményeknek önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni, az igazgató engedélyével osztályát folytathatja.
- A kiemelkedő tanulmányi munkát folytatott tanulók év végén dicséretben és / vagy könyvjutalomban részesülhetnek.

Az értékelés módjai, formái

	ÉVKÖZBEN	FÉLÉV	ÉV VÉGE
Előképző	- Folyamatos szóbeli - Időszakos írásbeli	Szöveges	Szöveges
1 – 10. évfolyam	- Folyamatos szóbeli - Időszakos írásbeli	Érdemjegy	Osztályzat

10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének

Képző- és iparművészeti ág

a megismert festészeti technikák szakszerű alkalmazása

- önálló tervezés, vázlatkészítés
- egyedi festészeti alkotás létrehozása
- önálló véleményalkotás a festészeti alkotásokkal kapcsolatban

A BESZÁMOLTATÁS FORMÁI

Képző- és iparművészeti ágon

- félévi, tanév végi minősítés (vizsga), év végi zárókiállítás, pályázati munkák

11. A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája

Képző- és iparművészeti ág

A tanulók értékelésének alapja a folyamatos teljesítmény, figyelembe véve a tanuló fejlődési ütemét.

A tanulók félévi és év végi vizsgái az iskolában –csoportos bemutatási, illetve kiállítási formában- bizottság előtt történnek.

A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre a szaktanár tesz javaslatot, amelyről a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az előképző 1–2. évfolyamán

A tanulók évközi értékelése *kifejtett szöveges (szóbeli, esetenként írásos)* formában történik.

A tanulók félévi és év végi teljesítményének minősítésére a közoktatási törvény 70. §-ának (3) bekezdésének felhatalmazása alapján iskolánk háromfokozatú szöveges minősítési formát alakított ki:

jól megfelelt;

megfelelt;
nem felelt meg.

Jól megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kiemelkedően teljesítette.

Megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi minimumkövetelményeket teljesítette.

Nem felelt meg annak a tanulónak a teljesítménye, aki a tantárgy adott évfolyamra előírt minimumkövetelményeit nem teljesítette.

A félévi és a tanév végi minősítést *kifejtett szöveges szóbeli értékelés* kíséri.

Az 1–10. évfolyamon

Tanév közben a tanuló teljesítményét minden tantárgyból a tanár rendszeresen – félévente legalább három – *érdemjeggyel értékeli*. Az érdemjeggyel történő értékelés mellett a tanár a tanév során folyamatosan alkalmazza a *kifejtett szóbeli, esetenként írásbeli értékelési* formát is.

Egy tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár *egy érdemjeggyel* értékeli.

Több tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár(ok) *tantárgyanként külön érdemjeggyel értékeli(k)*.

Félévkor és év végén a tanuló teljesítményét a tanár *osztályzattal* minősíti. A félévi osztályzatokat az év közben szerzett érdemjegyek alapján, az év végi osztályzatokat az évközi érdemjegyek és a vizsga érdemjegye(i) alapján kell megállapítani.

Az egyes tanulók osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló teljesítményének értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

jeles	(5);
jó	(4);
közepes	(3);
elégséges	(2);
elégtelen	(1).

A félévi és az év végi osztályzattal történő minősítést *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, törzslap, bizonyítvány

A Szorgalom értékelése, minősítése

Példás szorgalmú az a diák,

- aki képességeihez mérten szorgalmas;

- aki a tanulási órákra rendszeresen, jól felkészül, s azokon aktívan közreműködik;
- aki szívesen olvas szakirodalmat, s így szerzett plusz tudását megosztja társaival;
- aki aktív önművelődéssel fejleszti tudását, műveli adottságait;
- aki szívesen, aktívan részt vesz a tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban, akár szervezőként is;
- aki, ha alkalma adódik jól felkészülve, versenyeken öregbíti iskolája hírnevét;
- aki jó eredmények elérésére törekszik (játékban, tanulásban, munkában);

Jó a szorgalma annak a diáknak,

- aki a képességeihez mérten általában szorgalmas;
- aki a tanórákon rendszeresen felkészül, s azokon aktívan részt vesz;
- akinek felszerelése általában hiánytalan;
- aki a házi feladatot rendszeresen elvégzi, esetleges mulasztás esetén pótolja;
- aki szívesen olvas szakirodalmat, s érdeklődési körén belül aktív önművelődéssel fejleszti tudását;

Változó a szorgalma annak a diáknak,

- aki nem teljesíti kötelességét mindig képességei szerint;
- aki munkájában, feladatvégzésében felületes;
- akinek felszerelése gyakran hiányos;
- aki nem törekszik önművelésre;
- aki tanulmányaihoz kapcsolódó tanórán kívüli programokban nem vesz részt;

Hanyag szorgalmú az a tanuló,

- aki nagyon keveset tesz tanulmányi fejlődésének érdekében;
- aki a feladatokat nem, vagy csak felületesen végzi el;
- aki a házi feladatot nem készíti el;
- aki nem törődik önművelésével;

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte/megsértése szükséges.

Az egész évben példamutató kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért
- kiemelkedő szorgalmáért

dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.

Az ismeretek számonkérésének formái:

- *beszámoló*
- *nyilvános- és zártkörű vizsga*
- *előadás, koncert*
- *vizsgaelőadás, vizsgakoncert*
- *képző- és iparművészeti kiállítás*
- *művészeti alapvizsga (a hat alapévfolyam végén)*
- *művészeti záróvizsga (a négy továbbképző évfolyam végén)*

A vizsgák rendje: Az alapfokú művészetoktatási intézményünkben a szorgalmi idő utolsó három hetében lehet vizsgát szervezni.

A vizsga időpontját az igazgató határozza meg.

12. A szülő, a tanuló, az oktató együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel olyan harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki, melynek során a szülők a ránk bízott gyermekeik művészeti nevelésébe bekapcsolódhatnak, felkészültségüktől függetlenül. Bevonásuk a tanulói alkotásokból született kiállítások megnyitóiin való részvételbe.

Eszközei:

Tájékoztatás az iskola fontos művészeti eseményeiről, a szülőt, a családot érintő változásokról, a hagyományápolás lehetőségeiről.

Szülői óralátogatás előzetes időpont egyeztetése után:

Ennek során a szülő személyesen tapasztalhatja meg a főtárgy és a kötelező, illetve választott tárgyak tanóráinak, foglalkozásának menetét. Amennyiben képes gyermekével rendszeresen foglalkozni, az lehetőséget kínál arra, hogy megbeszéljük, hogyan segítse gyermekét az otthoni eredményes gyakorlásban.

Az oktató és tanuló együttműködésének lehetőséget adnak a közös kiállítások is.

A tanulókkal kapcsolatos feladatok:

Szaktanári, tanulói, szülői közös tevékenységet igénylő feladatok, programok, szervezése (bemutatók, nyílt napok, táborok, tanulmányi kirándulások);

a tanulók bevonása az iskolai rendezvények szervezésébe;

a tanulói véleménynyilvánítás változatos lehetőségeinek megteremtése (fórumok, kérdőívek, interjúk stb.)

A szülők folyamatos tájékoztatása elengedhetetlen a sikeres munka érdekében. Erre koncertjeinken, bemutatóinkon kívül fogadóóráinkon, szülői értekezleteken van lehetőség a folyamatos írásbeli tájékoztatás mellett.

A hiányzásokról jogszabályban meghatározott módon értesítjük a szülőket.

Az együttműködés fejlesztésének lehetőségeként közös szabadidős tevékenységeket szervezünk.

13. A tanulói jogviszony létesítése, az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei **A felvételi eljárás különös szabályai**

Az alapfokú művészeti iskolába történő felvételtől, a tanulói jogviszony keletkezéséről az 20/2012.EMMI rendelet 22-23.§ rendelkezik. A felvétel, átvétel helyi szabályai:

A tanulói jogviszony:

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, és jelentkezés lap benyújtásával történik. Felvételi korhatár: 6 évtől 22 éves korig.

Felvétel

A jelentkezőt szaktanárok hallgatják meg, s javaslatot készítenek az igazgatónak, a művészet-oktatási referensnek a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra vegyék fel a jelentkezőt.

Ha a jelentkező az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a szaktanárok különbözeti vizsga alapján döntenek. „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-nak az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

A különbözeti vizsga során a vizsgázót minden olyan tantárgyból meg kell hallgatni, és értékelni kell, amelyek az „átlépett” évfolyamokon szerepelnek. A főtárgy, a kötelező tárgy és a választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.

A felvételi vizsgák idejét és helyét az iskola igazgatója határozza meg és hozza nyilvánosságra – a tagintézményekben, a tanév rendjében meghatározott időben

Képző- és iparművészeti ág tanszakán: ábrázoló és formázó készség, színek ismerete és használata, manuális adottság.

Beiratkozás

A beiratkozás feltételei:

- szakmai alkalmasság
- tanuló-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatás
- szülői nyilatkozat
- a térítési díj befizetése

Az új növendékeknek a művészeti iskolába be kell iratkoznia. A régi növendékek a bizonyítványuk beadásával regisztráltatják magukat. A regisztráció hagyományosan a tanévnyitó ünnepséget követő nap.

Az újonnan felvett 18 éven aluli gyermeket a szülő íratja be, vagy a szülő írásbeli nyilatkozatának bemutatása mellett a gyermek iratkozik be. A beírást a művészeti referens szervezi, abban a művészeti iskola szaktanárai közreműködnek.

Átvétel

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. A szülő által megírt átvételi kérelemhez be kell mutatni az elbocsátó iskola igazolását a térítési díj befizetéséről, továbbá a könyv-, kotta-, stb. eszközök kölcsönzésének rendezéséről.

A vendégtanulói jogviszony

A művészeti iskola tanulója az előírt követelményt - az iskolák közötti megállapodás alapján - más alapfokú művészetoktatási intézményben is elsajátíthatja vendégtanulói státuszban. A vendégtanulói jogviszony már meglévő tanulói jogviszony mellett jöhet létre, a tanulói előmenetel és továbbhaladás szempontjából kapcsolódik a tanulói jogviszonyhoz (önálló bizonyítvány megszerzését nem teszi lehetővé).

A tanulmányi kötelezettség teljesítése

Felmentés

Az igazgató részben vagy egészben felmentheti a tanulót a kötelező foglalkozások látogatása alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos helyzete vagy rendkívüli körülmények ezt indokoltá teszik.

A felmentés történhet év végi beszámolási kötelezettség előírásával, illetve ennek elengedésével. A felmentés legfeljebb egy-egy tanév időtartamára szólhat. Kiskorú tanuló felmentéséhez a szülő egyetértése szükséges.

Összevont beszámoló

A tanuló kérelmére engedélyezhető, hogy egy vagy több tantárgynak több évfolyamra megállapított tantervi követelményét egy tanévben teljesíthesse. Az összevont beszámoló engedélyezését május 10-ig írásban kell kérni. A kérelemről az igazgató az érintett oktató véleménye alapján dönt. Kiskorú tanuló kérelméhez a szülő beleegyezése szükséges.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előző évfolyamra előírt minimális követelményeket teljesítette. A magasabb évfolyamba lépésről a nevelőtestület dönt az év végi osztályozó értekezleten, ahol előzetesen áttekinti a szaktanár által megállapított év végi osztályzatokat. Formai feltétel: az érdemjegyeket, szorgalomjegyeket és a mulasztások számát tartalmazó bizonyítványba és törzslapra az ennek megfelelő záradék kerül.

A tanulmányok folytatása

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól május 10-ig írásban kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanazon az évfolyamon folytathassa. Az igazgató a szaktanár meghallgatása után dönt. Ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kap. A bizonyítványba és a törzslapra a "nem osztályozható" bejegyzést kell írni.

Az előző osztályban folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt és igazolatlan mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította, és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ugyanabban az osztályban tanulmányokat folytatni egy-egy tárgyból is lehet. Ilyenkor a tanuló a többi tárgyból magasabb osztályba léphet.

Az osztályfolytatás a tanulói jogviszony fennállása alatt egy évfolyamon egy alkalommal engedélyezhető.

A tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony

- ha a szülő, illetve a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon,
- az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát (a művészeti alapvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó továbbképző évfolyamot követő művészeti záróvizsga letételének napján, illetve ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján (a záróvizsga bevezetésétől kezdődően),
- az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján, ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévre,
- ha másik alap-, közép- vagy felsőfokú művészetoktatási intézmény át-, illetve felvette,
- ha a tanuló év végén főtárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- ha a tanuló jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató, a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján,

- ha a tanuló igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásánál az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában javasolt szempontok szerint választ az oktató, szuverén és egyéni hatáskörben. Az iskolában az oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet a közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. (A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van, pl. kották, rajzfelszerelés, tréningruha, stb.)

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges tanulói taneszközöket a nevelők határozzák meg.

A taneszközökről a szülőket minden tanév előtt az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége. A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;

az egyes taneszközök, kiválasztásánál azokat kell előnybe részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;

a taneszközök használatában a stabilitásra törekszik: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be;

Az iskola – a pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt, szerez be az iskolai könyvtár számára.

A taneszközök kiválasztásánál figyelembe vettük a következőket:

Iskolánk felszereltségét, milyen körülmények között folyik a tanítás;

A tanuló csoportok összetétele alapján alkalmasak-e a tantervi követelmények elsajátítására.

A tananyag jellege, felépítése, kiegészítője tartalmaz-e tantárgyi koncentrációt, egymásra épülést. Biztosítja-e a frontális és egyéni munka végzése során a tanulási – tanítási folyamat hatékonyságát.

Természetesen a megjelenési formát, kidolgozást is figyelembe vettük. (Tartós használatra készültek-e? Milyen nyomdatechnikát használtak? Az ára elfogadható legyen.)

Beiratkozás. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A beiratkozás feltételei:

- szakmai alkalmasság
- tanuló-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatás
- szülői nyilatkozat

- a térítési díj befizetése

A művészeti iskolába jelentkezőt bizottság, de legalább egy szaktanár hallgatja meg, aki javaslatot tesz a kérelem elbírálására, továbbá arra, hogy a jelentkezőt melyik évfolyamra vegyék fel.

Ha a tanuló magasabb évfolyamra kéri felvételét, jelentkezésekor a nyilvántartási lapon ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről bizottság dönt különbözeti vizsga alapján – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései szerint.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette és hiányzása nem haladta meg a tanítási órák 1/3 részét.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A minimális követelményeket évfolyamonként és tantárgyanként a MKM alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja tartalmazza. Az ebben javasoltak alapján kérje számon minden tanszak növendékeitől az éves tananyagban ill. minimális követelményekben meghatározottakat.

Az oktatók munkájának értékelési alapelvei, szempontjai:

Az oktató munkavégzése során is elengedhetetlen tevékenység a szakmai munka ellenőrzése és értékelése. E tevékenységet az iskolavezetés végzi.

Az ellenőrzés - értékelés szempontjai:

- Az oktató - nevelőmunka színvonala az óralátogatások alapján
- Hivatástudat
- tehetséggondozás és eredményei
- bemutató órák vállalása
- az önképzés és továbbképzésben való részvétel
- pedagógiai érzékenység
- publikációs tevékenység
- egyéb plusz feladatok vállalása
- növendékek megtartása
- növendékek zenei pályára való orientációja
- Innovatív szellemiség és problémaérzékenység az oktató munkában / ötletesség, kreativitás, az új módszerek iránti fogékonyság /
- Kapcsolatteremtő és kapcsolatfenntartó képesség / kollégák, szülők, diákok /
- Adminisztráció pontos vezetése
- Határidők betartása
- Tantervek, tanmenetek elkészítése

- A tanulókkal való bánásmód
- Az aktivitás
- A konfliktuskezelési képesség
- Tolerancia
- Nyitottság
- Empátia

14. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Azoknál a vizsgatantárgyaknál, amelyeknél a vizsga tartalmában csoportos gyakorlatsor szerepel, ott a szaktanár a megadott gyakorlatok köréből kiválasztott három különböző gyakorlatsort állít össze, amelyből a vizsgán a vizsgabizottság által kijelölt egy gyakorlatsort kell elvégezniük a tanulóknak csoportos formában, a szaktanár irányításával.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán vers és prózamondás, kreatív zenei gyakorlat vagy beszédtechnika tantárgyakból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok

teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Színjáték tanszakon beszédgyakorlatok, valamint mozgásgyakorlatok tantárgyból előrehozott záróvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből kell vizsgáznia, amelyiket nem sikerült legalább elégségesre teljesítenie.

15. Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásánál az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában javasolt szempontok szerint választ az oktató, szuverén és egyéni hatáskörben. Az iskolában az oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyet a közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. (A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van, pl. kották, rajzfelszerelés, tréningruha, stb.)

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges tanulói taneszközöket a nevelők határozzák meg.

A taneszközökről a szülőket minden tanév előtt az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége. A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök, kiválasztásánál azokat kell előnybe részesíteni, amelyek több tanévben keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszik: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be;

Az iskola – a pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt, szerez be az iskolai könyvtár számára.

A taneszközök kiválasztásánál figyelembe vettük a következőket:

Iskolánk felszereltségét, milyen körülmények között folyik a tanítás;

A tanuló csoportok összetétele alapján alkalmasak-e a tantervi követelmények elsajátítására.

A tananyag jellege, felépítése, kiegészítője tartalmaz-e tantárgyi koncentrációt, egymásra épülést. Biztosítja-e a frontális és egyéni munka végzése során a tanulási – tanítási folyamat hatékonyságát.

Természetesen a megjelenési formát, kidolgozást is figyelembe vettük. (Tartós használatra készültek-e? Milyen nyomdatechnikát használtak? Az ára elfogadható legyen.) A tantervi programok minden tanszakra, évfolyamra tartalmazzák a felhasználható irodalmat, amelyből a szaktanár a tantervi követelmények és a tanulók adottságainak figyelembe vétele mellett szabadon választhat. Az esélyegyenlőség növelése érdekében a tartós tankönyvként használható kották, művészeti lexikonok kölcsönözhető mennyiségű könyvtári beszerzését kiemelten kezeljük.

16. Az oktatók helyi feladatai

Az oktatók teljes munkaideje a kötelező órákból, valamint a nevelő, illetve oktató munkával vagy a gyermekekkel, tanulókkal a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll. Az oktatói-munkakörben dolgozók munkaideje tehát két részre oszlik:

- a kötelező óraszámban ellátott feladatokra,
- a munkaidő többi részében ellátott feladatokra.

A kötelező óraszámban ellátott feladatok az alábbiak:

- a tanítási órák megtartása
- a tanszakvezetői feladatok ellátása,
- énekkar vezetése,
- differenciált képességfejlesztő foglalkozások
- magántanuló felkészítésének segítése,
- tanszaki meghallgatások, beszámolók, évközi, évvégi vizsgák előkészítése, lebonyolítása

További feladatok:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi (művészetoktatás) osztályozó, javítóvizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- művészeti versenyek, kiállítások lebonyolítása, tanítványok versenyekre felkészítése, kísérése
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon,
- iskolai kulturális bemutatók szervezése,
- a pótlékkal elismert feladatok tanszakvezető
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a tanszaki értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- részvétel az intézmény belső szakmai ellenőrzésében,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- szaktantermek dekorációjának kialakítása.

Az oktatóval szembeni elvárás:

- Sikerorientáltság
- Kreativitás
- Korszerű szakmai ismeretek
- A tudás minőségének, a végzett munkával szerzett tekintély
- Példamutatás
- Empátia
- Harmonikus munkakapcsolat

Az oktatók munkájának értékelési alapelvei, szempontjai:

Az oktatók munkavégzése során is elengedhetetlen tevékenység a szakmai munka ellenőrzése és értékelése. E tevékenységet az iskolavezetés végzi.

Az ellenőrzés - értékelés szempontjai:

- Az oktató - nevelőmunka színvonala az óralátogatások alapján
- Hivatástudat
- tehetséggondozás és eredményei
- bemutató órák vállalása
- az önképzés és továbbképzésben való részvétel
- pedagógiai érzékenység
- publikációs tevékenység
- egyéb plusz feladatok vállalása
- növendékek megtartása
- növendékek zenei pályára való orientációja
- Innovatív szellemiség és problémaérzékenység az oktató munkában / ötletesség, kreativitás, az új módszerek iránti fogékonyság /
- Kapcsolatteremtő és kapcsolatfenntartó képesség / kollégák, szülők, diákok /
- Adminisztráció pontos vezetése
- Határidők betartása
- Tantervek, tanmenetek elkészítése
- A tanulókkal való bánásmód
- Az aktivitás
- A konfliktuskezelési képesség
- Tolerancia
- Nyitottság
- Empátia

ALAPELVEK, ALAPVETŐ FELADATOK:

A digitális távoktatás munkarendjében meg kell tervezni a tanév lezárását oly módon is, hogy az megfeleljen a jogszabályi előírásoknak, a tanulók tudjanak arra jelentkezni, fel tudjanak készülni, s a beszámoltatás igazodjon a *digitális távoktatás* kialakított helyi, iskolai munkarendjéhez.

Legyen alkalmas arra, hogy a tanuló a jelen körülmények között be tudja mutatni kompetenciái fejlődését, számot tudjon adni **a tanév egésze során** megszerzett ismeretekről.

Az elvárt eredménynek összhangban kell lennie azzal a lehetőséggel és teljesítéssel, amely a tanév március közepétől a lezárásig tartó időszakában megoldható, ill. elvárható.

FELADATOK:

Minden tantárgyból a tanév során már elért eredményeket, ill. azok digitális távoktatás keretében gazdagított és folyamatos értékelés, visszajelzés mellett elismert teljesítményét **egészében véve figyelembe, a tanévet gyakorlati jeggyel zárjuk le.**

Azon esetekben, ahol az Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramja és az erre épülő helyi tanterv előírt, minimális éves anyagát nem sikerül a digitális távoktatás keretei között teljesíteni, lehetőség van a magasabb évfolyamra lépés mellett, a következő tanévben az elmaradást pótolni.

A **szorgalom értékelést** szintén a tanév egésze szempontjából szükséges figyelembe venni, különös tekintettel arra a sok többletmunkára, melyet a tanulók, szülők, az oktatók együttműködésével, támogatásával és többlet erőfeszítésével tesznek a tanév hátralévő részében.

Írásbeli feladatok:

Az írásbeli feladatok és követelményei,- hasonlóan az eddig alkalmazott nehézségi feladatokhoz,- olyanok, amelyet a szaktanár vezetésével a tanulói csoportok a digitális oktatásban már megismertek, megszoktak, eredményesen alkalmaznak.

Minden esetben figyelembe kell venni a tanulói/szülői technikai háttérrel, ezáltal a vizsga megoldhatóságát.

Szóbeli, gyakorlati feladatok:

Akár **on-line térben**, közösen végezve, akár **megküldött felvétel alapján** tekintjük meg a szóbeli/gyakorlati vizsgát, előzetesen kérjük meg a tanuló, szülő beleegyezését, hozzájárulását az adatkezeléshez.

Akik a tantermen kívüli oktatásig versenyeken, eredményesen szerepeltek és a tanítási év végéig aktívan részt vettek a munkában, mentesülhetnek a vizsga letétele alól, jeles értékelést, ill. dícséretet kaphatnak.

17. A művészeti alapvizsga és záróvizsga

Általános követelményei

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével

kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja. A vizsgabizottság elnökből és két vizsgabizottságból áll.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Hangszer, illetve magánének ("A" tagozat) főtan szakos tanulók szolfézs vagy zenetörténet - zeneirodalom vizsgatantárgyak közül választhatnak.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga. Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni. A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő. Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

. KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉS ZET

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatárgy:

- művészettörténet,
- népművészet

A szabadon választható vizsgatárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A GRAFIKA TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A grafika művészeti alapvizsga követelményei

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás: max. 90 perc

Grafika műhelygyakorlat: max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat : 50 perc

- grafikakészítés: 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló a grafikaművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, az egyedi és a sokszorosított grafikatechnikai lehetőségekről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását.

A grafika műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai vagy tervezőgrafikai feladat (meghívó, bélyeg ...), versillusztráció,
- természeti forma tanulmánya, átírása.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlat alapján megvalósított egyedi rajz vagy sokszorosításra alkalmas technikával elkészített grafikai alkotás, amely lehet:

- exlibris, embléma, piktogram, illusztráció,
- mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján.

3. A vizsga értékelése

A grafika műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői készség,
- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség, alapvető anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- egyedi és sokszorosított grafikatechnikai ismeret, színelméleti alapismeretek, a kész munka összehatása.

A grafika művészeti záróvizsga követelményei

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás: max. 120 perc

Grafika műhelygyakorlat: max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat: 60 perc
- grafikakészítés: 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Grafika műhelygyakorlat: max. 10 perc

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai vagy tervezőgrafikai feladat (meghívó, bélyeg ...), versillusztráció,
- természeti forma tanulmánya, átírása.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlat alapján megvalósított egyedi rajz vagy sokszorosításra alkalmas technikával elkészített grafikai alkotás, amely lehet:

-exlibris, embléma, piktogram, illusztráció,

-mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján.

18. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-oktató munkát elősegítő eszközök és felszerelések jegyzéke, személyi feltételek

A nevelő-oktató munkát elősegítő eszközök jegyzékét a 11/1994 MKM rendelet tartalmazza. Intézményünk a fent említett rendelet által meghatározott eszközökkel részben tulajdoni részben bérleti jogviszony alapján rendelkezik, a hiányzó eszközök beszerzését a fenntartó biztosítja, amelyre ütemtervet készített. / Eszközjegyzék mellékelve /

MELLÉKLETEK:

1. sz. melléklet Tanulmányok alatti vizsgák követelményei
2. sz. melléklet Középszintű érettségi vizsga követelményei
3. sz. melléklet Technikum helyi tanterve
4. sz. melléklet Szakképző Iskola helyi tanterve
5. sz. melléklet Gimnázium helyi tanterve
6. sz. melléklet Tantárgyi értékelések

ZÁRADÉK

Készítette:

.....
Erdélyi Viktória
igazgató

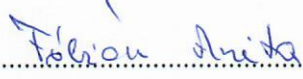
Márokpapi, 2025. június 11.

A Szakmai Programot elfogadásra javaslom:

.....
Nagy Szabina Stella
a diákönkormányzat képviselőjében

Márokpapi, 2025. június 11.

A Szakmai Programot az oktatói testület elfogadta.

.....
Fábián Anita
az oktatói testület képviselőjében

Márokpapi, 2025. június 11.